Dziś dodatek ilustrowany Jlustracja Poznańska i Nowiny Sportowe

Dzisiaj 14 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego Roman Fengler wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu. św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 382

Poznań, wtorek dnia 23 sierpnia 1932

Rok XXVII

Na froncie budżetowym

Każdego miesiąca, po ogłoszeniu zamknięć budżetowych za miesiąc ubiegły, zajmujemy się analizą cyfr dochodów i wydatków państwowych, badając wielkość deficytu i jego tendencję na przyszłość. Być może, że przytem powtarzamy niektóre uwagi i wnioski. Wydaje nam się jednak, że nie weźmie nam tego za złe poważny czytelnik rozumiejący, że zagadnienie budżetu jest obok bilansu płatniczego najważniejszą obecnie naszą sprawą wewnętrzną, jako jeden z głównych warunków utrzymania stałości waluty, od której znowu zależą daleko idące zmiany nietylko gospodarcze, ale i polityczne. I dlatego musimy co miesiąc badać najstaranniej tak wysokość dotychczasowego deficytu jak i zapas rezerw, służących na jego pokrycie.

Wydatki lipca, czwartego zkolei miesiąca budżetowego, wyniosły 189 miljonów, dochody zaledwie 152 miljony. Deficyt w sumie 37 miljonów pokryto w ten sposób, że podjęto dalszych 20 miljonów z bezprocentowego kredytu w Banku Polskim, a resztę opędzono nadwyżkami z lat ubiegłych.

Cyfra wydatków potwierdza pogląd nasz, wyrażony w zeszłym miesiącu w artykule p. t. „Stabilizacja deficytu", gdzie poddaliśmy krytyce stanowisko czynników rządzących, które uważają, że wydatki budżetowe nie mogą zejść poniżej 180 miljonów miesięcznie. Cyfra ta odnosi się do opracowywanego obecnie budżetu na rok 1933-4. W roku obecnym wydaje się miesięcznie przeciętnie po 191 miljonów, gdy przeciętny dochód za miesiąc wynosi okrągło 160 miljonów. Daje to deficyt miesięczny w sumie 31 miljonów.

Gdyby dalej, t. j. w pozostałych 8 miesiącach, tak szło, jak dotychczas, to deficyt roczny będzie wynosił 350—400 miljonów. Cyfrę tę podaliśmy już w maju na podstawie wyników pierwszego miesiąca budżetowego. Każdy następny miesiąc potwierdza coraz silniej jej złowrogą realność.

Ale może sytuacja na froncie budżetowym poprawi się? Wszak w zimie przypadają terminy płatności rozmaitych podatków, skutkiem czego dochody skarbu są większe niż w lecie. Niestety — są to złudne nadzieje. W normalnych czasach istotnie drugie półrocze budżetowe było lepsze od pierwszego, przyczem różnica dochodziła do 200 miljonów. Wtedy to powstała legenda o tłustej zimie, na której jeszcze w roku 1930 przed wyborami oparł się ówczesny premjer p. Józef Piłsudski.

Tymczasem tak się złożyło, że właśnie w tym roku po raz pierwszy zima dała mniejsze dochody, niż lato. Tłumaczy się to w sposób bardzo prosty. Podatki nie wpływają obecnie wtedy, kiedy przypadają terminy, ale, gdy je ściągnie egzekutor, który oczywiście operuje po terminach.

Podobnie jak w r. 1930 było także w r. 1931. Pierwsze cztery miesiące dały 800 miljonów dochodu, czyli po 200 miljonów miesięcznie, a w następnych 8 miesiącach przeciętny dochód wynosił już tylko 183 miljony.

Czy są jakie dane na to, że obecny rok będzie lepszy, aniżeli jego poprzednik? Nie. Gdyby nawet — w co mało kto wierzy — wlokące się bez końca konferencje międzynarodowe doprowadziły do pewnego odprężenia gospodarczego, to Polska będzie, niestety, jedną z ostatnich, która odczuje u siebie tę ulgę. A już zgoła niepoważnem byłoby przypuszczenie, że ta bardzo problematyczna poprawa odbije się odrazu na naszym budżecie.

Nie można zatem w najbliższym czasie spodziewać się zmiany na lepsze na naszym froncie budżetowym. Natomiast trzeba się liczyć z dalszem pogorszeniem. Trzeba przebyć jeszcze dwa bardzo złe pod względem dochodowym miesiące: sierpień i wrzesień. Deficyt miesięczny, który w maju wynosił 15 miljonów, a w czerwcu i lipcu wzrósł do 40 i 37 miljonów, przy wykazanej wyżej sztywności wydatków miesięcznych utrzyma się z pewnością na tej samej wysokości. Dowodzi tego fakt, że już w pierwszej dekadzie sierpnia podjęto dalszych 20 miljonów w Banku Polskim, skutkiem czego z kredytu 100-miljonowego pozostało jeszcze 10 miljonów. O innych płynnych rezerwach nie można nawet poważnie mówić.

Na froncie budżetowym jest niedobrze. Gorzej, aniżeli mogli przypuszczać, nawet pesymiści. „Radosna twórczość" budżetowa z okresu 1927—1930 dopiero teraz ujawnia swe skutki.

M. K.

Po wyroku nad mordercami Piecucha

Możliwość wprowadzenia stanu wyjątkowego — Głosy prasy niemieckiej — Czynniki rządowe za bezwzględnem wykonaniem wyroku — Wściekła rozpacz hitlerowców — Umotywowanie wyroku

Berlin, 23. 8. (PAT). Wieczorna prasa berlińska donosi z kół miarodajnych, że rząd Rzeszy gotów jest wyciągnąć z wyroku sądu bytomskiego wszystkie konsekwencje, niezbędne dla utrzymania autorytetu państwa. Oznacza to według dzienników, że czynniki rządowe wypowiadają się za wykonaniem wyroku.

Hitlerowski „Angriff" zwraca się do Rządu Rzeszy i do prezydenta Hindenburga z zapytaniem, czy wyrok będzie dokonany. „Oświadczamy uroczyście wobec opinji publicznej kraju i świata całego — pisze dziennik, — że wyrok ten nie powinien być wykonany. Wyroki sądu bytomskiego są policzkiem wymierzonym w twarz narodowych Niemiec. 500.000 Brunatnych Żołnierzy powtarza: wyroki sądu bytomskiego nie powinny być wykonane. Tu nie chodzi już o kwestję taktyki lecz o zasadniczą sprawę, czy Niemcy narodowe są zdolne do życia". Wszechniemiecka „Deutsche Ztg." wskazuje, że zamordowany był nietylko osobnikiem brutalnym, ale nadto w czasie walk o G. Śląsk należał do polskich powstańców. W procesie bytomskim — wywodzi dziennik — chodzi niewątpliwie o obronę sprowokowanej Marchji Wschodniej, przeciw polskim napastnikom. Zaznaczyć należy, że skazani byli częściowo członkami górnośląskiego Selbstschutzu. Przeciwko wyrokowi kierownictwo partji nar.-soc. protestuje, oświadczając w komunikacie, że kanclerz Papen jako komisaryczny premjer pruski natychmiast musi uchylić wyroki śmierci.

Berlin, 23. 8 (Tel. wł.). Socjalistyczny „Vorwärts" nie zazdrości sytuacji w jakiej z powodu wyroku znalazł się rząd Papena, łącznie z jego komisarzami pruskimi. Nie ma on łatwego zadania i musi szukać wyjścia jak wybrnąć z sytuacji w której się znalazł dzięki zniesieniu zakazu S. A. i S. S. oraz zniesieniu zakazu noszenia mundurów partyjnych. Odpowiedź rządu musi być teraz wyraźna. Ułaskawienie zasądzonych równać się będzie pogrzebaniu ostatnio wydanego dekretu.

Nikt ogromem odpowiedzialności z rządem się nie podzieli. Tak czy owak, ułaskawienie czy też odmówienie łaski pociągnie za sobą daleko idące skutki. Odmowa ułaskawienia oznacza dalsze zaostrzenie walki hitlerowców z rządem Papena, ułaskawienie morderców oznaczałoby koniec praworządności w państwie i powrót do pierwotnego prawa pięści.

Hugenbergowski „Lokal Anzeiger" spodziewa się ułaskawienia i dopatruje się zapowiedzi wniesienia prośby o ułaskawienie w pewnym zwrocie mowy prokuratora.

Berlin, 23. 8. (PAT). Według informacji „Deutsche Allg. Ztg." koła rządowe uważają, że nie należy oczekiwać ułaskawienia skazanych. Wczoraj wieczorem odbyła się w tej sprawie konferencja między Papenem a min. Schleicherem oraz pruskim wicekomisarzem Brachtem. Miarodajne koła wskazują z naciskiem, że autorytet państwa pruskiego wymaga zastosowania w całej pełni obowiązujących ustaw. Wyroki i sprawa ich wykonania nie pozostaną bez wpływu na sytuację polityczną. Ewentualne ułaskawienie skazanych nastąpićby mogło jednakże tylko wówczas, gdyby i partja hitlerowska zaniechała próby wywarcia nacisku politycznego na miarodajne instancje.

Szef sztabu nar.-soc. oddziałów szturmowych, kpt. Roehm, na wyraźne życzenie Hitlera wyjechał wczoraj do Berlina, gdzie osobiście zgłosić ma na ręce Papena poważne zastrzeżenia kierownictwa partji.

Berlin, 23. 8. (Tel. wł.) W umotywowaniu wyroku przewodniczący dyr. sądy okr. Himmel stwierdził, że oskarżeni odbyli podróż do Potanki w zamiarze zamordowania Piecucha.

Oskarżony Lachmann był inicjatorem i duchowym przywódcą morderczego czynu. Oskarżony Wollnitzki, Müller, Greupner i Kottisch wtargnęli do mieszkania ofiary i bili braci Piecuchów. Czyn ten musi być karany w myśl obowiązującego prawa. Dekret z 9 sierpnia winien być zastosowany w całej swej rozciągłości, ponieważ czyn nastąpił o godz. 1.30 a dekret obowiązywał już od godz. 12 w nocy.

Przed konferencją państw rolniczych w Warszawie

Warszawa, 23. 8. (PAT). W obradach stałego komitetu studjów ekonomicznych państw rolniczych Europy środkowej i wschodniej, które rozpoczną się 24 bm. w ministerstwie rolnictwa i reform rolnych, uczestniczyć będą delegaci oraz eksperci Bułgarji, Czechosłowacji, Estonji, Jugosławji, Łotwy, Rumunji oraz Węgier.

Przyjazd delegatów tych państw nastąpi w ciągu wtorku 23 bm. W imieniu Polski wezmą udział w konferencji stali delegaci Polski do komitetu studjów.

Na konferencji przewodniczyć będzie, zgodnie ze statutem stałego komitetu studjów, rezerwującym przewodnictwo dla delegata kraju, w którym konferencja się odbywa, przedstawiciel Polski dyr. Adam Rose.

Lot okrężny dokoła Europy

Lotnicy polscy w czołowej grupie

Rzym, 23. 8. (Tel. wł.) Dziś rano wystartowało z lotniska rzymskiego 32 uczestników europejskiego lotu okrężnego. W Rzymie pozostał Niemiec Junck, który oczekuje na części zapasowe do swego aparatu.

Rzym, 23. 8. (Tel. wł.) Na lotnisku we Florencji jako pierwszy wystartował o godz. 7,05 Massenbach a dalej: Morzik, Fretz, Stoppani, Bajan, Zwirko, Hirth, Suster, Viazzo, de Angeli, Lombardi, Colombo, Karpiński, Poss, Giedgowd, Cuno, Junck, Marienfeld, Pasewaldt i Osterkamp.

W Bellinzona jako pierwszy wylądował o godz. 8.49 Massenbach, dalej: Pasewaldt, Hirth, Suster, Morzik, Orliński, Colombo, Bajan, de Angeli, Zwirko, Kalka i Seidemann.

Zakończenie kongresu eucharystycznego w Kopenhadze

Kopenhaga, 23. 8. (Tel. wł. K. A. P.) W niedzielę odbył się dalszy ciąg uroczystości Kongresu Eucharystycznego Danji. Po procesji z Najśw. Sakramentem i błogosławieństwem zamknięto Kongres. W uroczystościach kongresowych uczestniczyli I. I. Em. Em. Kardynał Prymas Hlond, Kardynał van Rossum, liczni biskupi oraz około 20 tysięcy wiernych.

Socjalista niemiecki o Locarno Wschodniem

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Berlin, 22 sierpnia.

Niemiecka partja socjalistyczna traciła już od dłuższego czasu wpływ na rządy w Niemczech. Za rządu Papena przeprowadzono ostateczne odsunięcie socjalistów. Partja przeszła do opozycji — z wyraźnem westchnieniem ulgi. Trapi ją jedynie obawa, że rządy prawicowe mogłyby obalić podstawy ustroju, który umożliwia jej życie, a nawet nadzieję odegrania się, a mianowicie konstytucję wejmarską. W ostatnich wyborach partja wykazała pewną odporność, a obecnie, jak na to wskazują przygotowane przez nią wnioski do Reichstagu, zabiera się nie na żarty do odegrania roli w opozycji.

Możliwość poprowadzenia tej polityki zależy jednak od rozwoju stosunków konstytucyjnych w Niemczech. W każdym razie wpływ socjalistów jest obecnie żaden i nie wygląda też na to, żeby to się miało w określonym czasie zmienić. Dotyczy to zwłaszcza również polityki zagranicznej. W tym kierunku teror partyj skrajnie prawicowych wytworzył formalną psychozę, która pod wielu względami prowadzi do objawów poprostu odstręczających. Jeżeli chodzi o Polskę, rozmaite typy karjerowiczów przesadzają się w okazywaniu jej nienawiści, nietyle nawet z przekonania, czy patrjotyzmu, ile z ordynarnego wyrachowania, że im to dopomoże do karjery. I właśnie tego rodzaju mniej wartościowi etycznie ludzie popełniają owe najbardziej niesmaczne nietakty, które w ostatnim czasie można było zauważyć, a które nie licują poprostu z pojęciem dżentelmana. Ordynarność motywu zawsze bowiem ujawnia się nietylko w treści, ale nawet w formie działania.

Nie przeceniamy więc zgoła znaczenia artykułu, jaki ukazał się w ostatnim zeszycie „Socjalistische Monatshefte" pod tytułem „Locarno Wschodnie?" pióra Walthera Maasa. Autor wychodzi z założenia, że wschodnia granica Polski jest dzisiaj „brzegiem Europy" i twierdzi, że jest niemożliwe porozumienie się Niemiec z Francją bez porozumienia się z Polską.

Rozstrząsając stosunek ugrupowań polskich do Niemiec, stwierdza, że krakowska grupa konserwatywna z „Czasem" na czele nie zapomniała współpracy z Niemcami z czasów wojny. Przy omawianiu stosunku Piłsudskiego do Niemiec autor zdobywa się na stwierdzenie, które w ustach Niemca, aczkolwiek takie proste, słyszy się jak rewelacja. Czytamy: „Pragnie on niewątpliwie szczerze dobrych sąsiedzkich stosunków z Niemcami. Ale ostatecznie, jeżeli się w Niemczech oficjalnie i nieoficjalnie stale podaje w wątpliwość polski stan posiadania, — trudno jest nawet dyktatorowi polecać opinji publicznej porozumienie się z Niemcami". (Podkreślenie koresp. „Kurj. Pozn."). W każdym razie — powiada autor dalej — nie należy Piłsudskiemu zapomnieć, że doprowadził do ratyfikacji traktatu handlowego z Niemcami.

Autor domaga się, żeby wreszcie również Niemcy ratyfikowały traktat i oświadcza, że rozsądne stosunki polsko-niemieckie poprawiłyby odrazu położenie Prus Wschodnich. Zestawiając cyfry zaludnienia byłego Królestwa, Poznańskiego i Prus Wschodnich oraz cyfry wzrostu ludności, pisze, że w Polsce podchwycono hasło rewizji granic w sensie następującym: Dobrze, my Polacy jesteśmy zupełnie gotowi przeniknąć do waszej wyludnionej przestrzeni i przesunąć granice na Zachód. Tak mówią — pisze autor — nacjonaliści, podczas gdy umiarkowane gazety są jeszcze gotowe zawrzeć Locarno Wschodnie. Jak długo jeszcze? — pyta autor. Kiedy Rzesza zrozumie, że Polska nie jest quantité négligeable, tylko jednym z najgłówniejszych kamieni budulcowych w tworzeniu zjednoczonego europejskiego kontynentu?

Autor występuje przeciwko pomysłom p. Mackiewicza, który chce, jak pisze, Polskę i Niemcy zjednoczyć przeciwko Francji i nazywa wogóle na innem miejscu konserwatystów wileńskich „najzabawniejszą (kurioseste) grupą". Tak samo występuje przeciwko politykom w Niemczech, którzy chcieliby razem z Francją wystąpić przeciwko Polsce. Powinni oni sobie przeczytać w „Ere Nouvelle" artykuł z 30 czerwca b. r. pod tytułem: „L'amitié polono - française une garantie de la paix", w którym pismo to się pyta, coby się stało z Europą, gdyby nie było niepodległej Polski.

Autor jest niezadowolony z polityki mniejszościowej Polski. Podkreślając, że od 10 lat zajmuje się statystyką mniejszościową, dochodzi jednak do wniosku, że w przyszłej generacji niemczyzna w „korytarzu" będzie znikoma. Cyfra urodzin wśród Niemców jest tam zastraszająco niska i nie pomoże na to specjalny list pasterski poznańskiego konsystorza.

„W roku 1917 — pisze autor dosłownie — można było mieć pokój bez zwycięzców i zwyciężonych, nie chciano go, bo potrzebowano koniecznie na wschodzie rozbicia Rosji, na zachodzie posiadania Longwy i Briey. Czy i dzisiaj jeszcze ma nie dojść do uspokojenia na wschodzie dla rozmaitych chimer? Zawarcie polsko - rosyjskiego paktu jest przestrogą dla Niemiec, żeby się porozumiały z Polską, tak, ażeby oba państwa zobowiązały się dążyć do rozwiązania wszelkich zatargów tylko na drodze pokojowej".

W końcu autor przytacza, w innym coprawda sensie, ale bardzo trafnym, znane hitlerowskie zawołanie: „Niemcy, przebudźcie się".

Niestety niema żadnych oznak, żeby to mogło nastąpić. Narkoza jest zbyt silna. Jednak notujemy ten głos, który brzmi na pustyni.

JERZY DROBNIK.

T. zw. niepodległościowcy B. B. w pułapce

Główne pismo obozu rządzącego ogłosiło — jak wiadomo — w rocznicę 6 sierpnia, t. j. wymarszu kadrówki Piłsudskiego, rozważania, mające, jak zwykle, przyczyniać się do tworzenia znanej legendy, która tylko jedną osobę wywyższa, a całym narodem pomiata, pisząc m. in. („Gazeta Pol." nr. 216):

„Polityczna myśl polska, pozbawiona wszelkiej samodzielności i poczucia godności narodowej, wiła się jak bluszcz, około interesów poszczególnych państw zaborczych. Gdy tylko zabrzmiały surmy bojowe, polityka polska podzieliła się na orjentacje filorosyjską, filoniemiecką i filoaustrjacką. Brakło wśród nich jednak tej, która powinna była zapanować we wszystkich myślach: orjentacji polskiej. Ci, którzy ją tworzyli, nie byli politykami, lecz żołnierzami".

Pisma obozu narodowego odrazu rozprawiły się z temi twierdzeniami, wedle których w Polsce przed wojną była tylko ugoda z zaborcami, oraz w chwili wybuchu wojny tylko orjentacje filorosyjska, filoniemiecka i filoaustrjacka, a dopiero Piłsudski ze swą grupką tworzył polską myśl polityczną. Zapytywano mianowicie, dlaczego obóz pomajowy tak łatwo oczernia cały naród? Oto dlatego, że właśnie w tym obozie siedzą ci, którzy byli ugodowcami wobec zaborców przez dziesiątki lat przed wojną, oraz ci, którzy w czasie wojny mieli orjentacje ku państwom zaborczym, a zatem obozowi pomajowemu wygodniej jest własne plamy przerzucać na cały naród.

Otóż konserwatyści obozu pomajowego, którzy połknęli cicho twierdzenie głównego pisma B. B., że przed Piłsudskim nie było polskiej myśli politycznej, lecz tylko ugoda z zaborcami przed wojną i orjentacje ku zaborcom w czasie wojny, zostali przyparci do muru podniesieniem tej sprawy przez pisma obozu narodowego. Trzeba było coś odpowiedzieć. I wobec tego krakowski „Czas" (nr. 185) pisze:

„Nie było tak źle, jak przedstawia „Gazeta Polska". Nigdy w najgorszych czasach, w najcięższych komplikacjach, przy najsroższym ucisku, nie zapomniało społeczeństwo o godności narodowej i właśnie uporczywe trwanie przy tradycji, kulturze, języku, mistyczne wpatrzenie w przyszłość i nigdy niewygasająca nadzieja w wyzwolenie Polski udaremniły wszelkie zamachy na nasz byt narodowy. I w tej duchowej pracy zaborowi austrjackiemu przypadła rola czynna, gdyż na obszarze dawnej Galicji mogła się skoncentrować cała praca nad przechowaniem wszystkich narodowych świętości. Stworzenie tej możliwości pozostanie zawsze zasługą ludzi, którzy doprowadzili do całkowitego niemal wyodrębnienia Galicji i nadali jej wszystkie zasadnicze prawa i cechy polskiej dzielnicy. Dzięki temu stanowisku Galicji, zdobytemu przez mądrą i konsekwentną politykę ówczesnych jej przywódców, myśl polska znalazła tu oparcie, promieniowała stąd na cały obszar historycznej Polski i pozwoliła innym zaborom przetrwać okres okrutnego narodowego ucisku. Tylko też z Krakowa mogły wyruszyć legjony Piłsudskiego w ten świetny pochód zwycięski, który sprawił, że w oczach całego świata walczyliśmy samodzielnie o wolność ojczyzny. To są fakty, których najzawziętsze i najbardziej zaślepione partyjnictwo nie może ignorować".

Po tem rozprawieniu się z „Gazetą Polską", skoro już spór rodzinny w BB. okazał się nieunikniony, zwraca się „Czas" przeciw pismom obozu narodowego z wymówką:

„Znowu te nieszczęsne orjentacje, które należy pozostawić sądowi historji... Nie wszczynajmy zatem na nowo sporów orjentacyjnych..."

Cała rzecz w tem, że obóz narodowy już dziś nie uchyla si eod sądu o swej orjentacji wojennej, chętnie przyjmując wszelką w tym względzie rozmowę, a w obozie pomajowym woleliby — nie wszczynać i — pozostawiać historji.

Wiadomo jednak, że to właśnie obóz pomajowy usiłuje ustawicznie przemycać t. zw. legendy, czyli w poprawnej polszczyźnie fałsze historyczne, jak w tym wypadku „Gazeta Polska" na dzień 6 sierpnia, co wywołało całą tę niemiłą dla „Czasu" wymianę zdań. Co gorsza, także i „Czasowi" przydarzyło się równoczesne stwierdzenie, że i on także przemyca, gdzie może i przy każdej sposobności, fałsze historyczne z zakresu t. zw. orjentacji, o które rzekomo wolałby nie wszczynać sporów. Mianowicie tuż nad temi żalami, znajdują się wynurzenia „Czasu" (nr. 185) z powodu zjazdu legjonistów w Gdyni z 14 sierpnia b. r., w których pismo krakowskie powiada:

„Ten marsz, który zespolił wszystkie dzielnice ojczyzny, a który prowadził od Krakowa, przez Kielce, Krzywopłoty, Laski, Konary... i Szczypiórno, a potem przez Wilno, Lwów,, Mińsk, Kijów i Poznań i powstańczy Śląsk, ten marsz na wieczne czasy stanął mocną stopą u brzegów polskiego morza, w które wbijają się dziś betony pierwszego polskiego portu, nad którym szumią polskie sztandary na polskich statkach, sztandary z ręką z mieczem do góry wzniesioną, jak za czasów pierwszej Rzeczypospolitej i pierwszej polskiej floty".

Ni mniej ni więcej, tylko znowu próba przemycenia twierdzenia, że ta orjentacja wojenna konserwatystów i Piłsudskiego z początku wojny, t. j. współdziałanie z Austrją i Niemcami, dała Polsce Pomorze. A tymczasem ludzie tej orjentacji drwili wówczas z obozu narodowego, że dąży do odzyskania zaboru pruskiego, jawnie głosząc, iż to jest niemożliwe. Dzisiaj swojej orjentacji przypisują odzyskanie Pomorza, a równocześnie proszą, żeby nie wszczynać sporów orjentacyjnych.

Niechże się obóz pomajowy kłóci między sobą, kto tam był większym ugodowcem wobec wszystkich rządów zaborczych oraz kto w jakiej chwili miał bardziej filoaustrjacką lub filoniemiecką orjentację, a sprawę odzyskania Pomorza mogą spokojnie pozostawić na boku od swych sporów — obozowi narodowemu, i to od początku do końca.

Wzrost sił narodowych nakłada na nas nowe obowiązki

Jedne po drugich wybory do rad miejskich wykazują potężny wzrost sił narodowych. Gdyby nie karygodny nacisk na obywateli, toby „sanacja" na ziemiach zachodnich nigdzie nie zdobyła ani jednego mandatu. Mimo tego nacisku „sanacja" wychodzi z wyborów jako kompromitująco drobna mniejszość.

Jest to następstwem dużej u nas samowiedzy obywatelskiej i poważnego wyrobienia politycznego społeczeństwa; te zaś przymioty są niewątpliwie dziełem przedewszystkiem długoletniej, konsekwentnej i odważnej działalności prasy narodowej, która na ziemiach zachodnich tak wielki ma wpływ na rozwój życia publicznego.

To też każdy narodowiec powinien dołożyć usilnych starań, ażeby prasie narodowej zwerbować nowych czytelników z pośród tych, któ y albo żadnych gazet politycznych nie czytają, albo karmią się szkodliwą strawą polityczną.

Przyjaciele pisma naszego winni szczególnie w tygodniu przed nowym miesiącem pamiętać o zjednaniu „Kurjerowi Poznańskiemu", a tem samem obozowi narodowemu, nowych zwolenników, a szeregi narodowe staną się armją nieprzezwyciężalną.

Miljony gospodyń przekonały się, że twarde i zupełnie wysuszone

Mydło Regera

jest mydłem najoszczędniejszem a tem samem i najtańszem. Pw 3829-R 15.16

Niewykryta tajemnica morderstwa

(*) Dnia 29 sierpnia mija rocznica śmierci śp. Tadeusza Hołówki. Jeden z czołowych przewódców B. B. został zamordowany w willi Bazyljanek w Truskawcu w przeddzień swego odjazdu z uzdrowiska. W rocznicę współtowarzysze pracy dokonają na cmentarzu warszawskim odsłonięcia jego pomnika. Jednocześnie urządzą akademję.

Jak wiadomo, morderstwa dokonano o godz. 9 wieczorem. Willa, w której dokonano zbrodni, była zamieszkana. Pora zamachu przypadła na czas kolacji. Morderstwo wywołało w kraju i także zagranicą duże wrażenie.

Mija rok od tej chwili. Posypały się po morderstwie aresztowania. Dotąd jednak nigdzie nie wyjaśniono, czy mordercy zostali ujęci. Procesu przeciwko nim dotąd nie było. Tajemnica morderstwa nie została dotąd wykryta.

Powrót do Pikiliszek

Min. spraw wojskowych Józef Piłsudski, który przybył do Warszawy na pogrzeb śp. Michaliny Mościckiej, opuścił w poniedziałek stolicę, udając się zpowrotem do Pikiliszek na dalsze wywczasy.

Nieco radosnej twórczości

(*) Piszą nam z Warszawy, co następuje:

Ktoby sądził, że niema dzisiaj żadnych prac inwestycyjnych, ten się myli. Ktoby mniemał, że parlament nasz przy ul. Wiejskiej niema nic do pracy, ten również jest w grubym błędzie. Około gmachu naszego Sejmu i Senatu poczyniono, jak zresztą corocznie liczne prace adaptacyjne. Odnowiono przedewszystkiem front i odmalowano go na biało-kremowo. Zapewne w przyszłym roku, o tej porze, podobna renowacja nastąpi również.

Nowością wielką i objawem inicjatywy samodzielnej jest ustanowienie na gmachach ciał ustawodawczych — napisu. Żeby wszyscy wiedzieli i żeby nikt się nie mylił! Już dzisiaj figuruje u wejścia do gmachu senackiego złotemi literami wyryty napis: Senat Rzeczypospolitej.

Gdy biuro gospodarcze Sejmu spostrzegło tak wielki przejaw samodzielności biura senackiego, postanowiło nie dać się zdystansować. Zdecydowano tedy odnowić, odmalować front Sejmu i opatrzeć go nie tylko w napis: Sejm Rzeczypospolitej, lecz także i w Orła Białego. Przedstawiono odpowiedni projekt ministerstwu robót publicznych, które go zatwierdziło. Ale wtedy wyszedł szkopuł nowy: mianowicie wedle ustawy o godłach państwowych, umieszczenie Orła Białego może nastąpić tylko wtedy, jeśli zgodzi się na to minister wyznań religijnych i oświecenia publicznego. Decyzja taka musi zapaść w każdym indywidualnym wypadku. Zwrócono się zatem do p. Jędrzejewicza, który wyraził swą zgodę. W ciągu tygodnia tedy gmach sejmu będzie nosił i napis i będzie zaopatrzony w godło państwowe.

Jest to nowość w życiu parlamentarnem. Gmachy parlamentarne innych państw specjalnych napisów nie posiadają. Niema ich ani w Berlinie, ani Paryżu, ani Wiedniu, ani Budapeszcie, ani Pradze. Tam wszyscy wiedzą, że taki gmach jest siedzibą reprezentacji narodowej. Specjalnych napisów nie trzeba.

Na wieść o tem wydarzeniu, utrzymywano, że jest ono objawem utrwalania parlamentaryzmu u nas...

Wyniki wszechbrytyjskiej konferencji gospodarczej w Ottawie

Główne zasady, na których osiągnięto porozumienie

Ottawa, 23. 8. (PAT). Porozumienie gospodarcze, przyjęte w Ottawie pomiędzy Zjednoczonem Królestwem a Dominjami przewiduje, iż po 15 listopada r. b. w dalszym ciągu utrzymana będzie zasada wolnego przywozu do Zjednoczonego Królestwa produktów całego Imperjum Brytyjskiego. Od zasady tej jednak będą przyjęte pewne wyjątki. Rząd brytyjski przyjął zobowiązanie, iż cło generalne ad valorem obowiązujące obecnie w stosunku do niektórych produktów zagranicznych nie będzie zmniejszone bez zgody zainteresowanych rządów dominjalnych.

Porozumienie angielsko-kanadyjskie przewiduje w dalszym ciągu wolny przywóz do Wielkiej Brytanji w okresie najbliższych trzech lat przywozu produktów mlecznych kanadyjskich bez żadnego obciążenia celnego; po upływie jednak tego trzechlecia rząd kanadyjski może przywóz ten obciążyć cłem, jeśli interesy producentów brytyjskich będą tego wymagać. Rząd brytyjski przyjął następujące jeszcze zobowiązania: zboże zagraniczne w ziarnie oclone będzie w wysokości 2 szylingów od ćwiartki, masło — 15 szylingów od centnara, sery — 15 proc. ad valorem, miedź nieobrobiona, wreszcie w wysokośc 2 pensów od funta wagi. Ogłoszona nomenklatura wymienia 220 pozycyj taryfy kanadyjskiej, które przewidują nowe preferencje lub też zwiększone dla przywozu produktów brytyjskich.

Porozumienie angielsko-kanadyjskie przewiduje pozatem nieoficjalne porozumienie między hutami żelaznemi i stalowemi; porozumienie to będzie w przyszłości służyć jako podstawa do przystosowania obecnie obowiązujących taryf celnych. Umowa kanadyjsko-angielska przewiduje pozatem, iż Zjednoczone Królestwo i Kanada w wypadku, gdyby przyznane wzajemne preferencje zostały zagrożone przez akcję jakiegokolwiek państwa zagranicznego, a dotyczyłaby akcja ta jakiejkolwiek kategorji towarów, obie umawiające się strony zabronią przywozu danego towaru na swój obszar celny. W sprawie przywozu w ziarnie na rynek brytyjski porozumienie przewiduje możność zniesienia cła na przywóz tego artykułu jedynie w wypadku, jeśli producenci imperjum nie będą mogli, lub nie zechcą zastosować swych cen do potrzeb brytyjskich, w każdym razie nie przekraczających cen światowych.

Porozumienie pomiędzy Zjednoczonem Królestwem a Australją dotyczy reglamentacji importu mięsa przez Anglję, wzamian zaś Australja przyzna szereg preferencyj, których lista będzie ogłoszona później.

Nowa Zelandja zwolni Anglję z szeregu nadwyżek celnych obowiązujących obecnie oraz zwiększy listę towarów, korzystających z preferencyj celnych.

Londyn, 23. 8. (PAT). Delegacja angielska biorąca udział w obradach konferencji ottawskiej, odpłynęła w sobotę wieczór do Londynu.

Ameryka święci zwycięstwo Polski

Chicago, 23. 8. (PAT). W Chicago odbyła się olbrzymia manifestacja polska, nazwana „Świętem zwycięstwa polskiego oręża". Stadjon, mający 25.000 miejsc, był całkowicie wypełniony. Odczytane zostało orędzie Hoovera oraz list min. Zaleskiego. Przemawiali pp. gen. konsul Rzplitej Zbyszewski, członek Kongresu Hool, sen. King, gen. Roupert oraz prezesi polskich organizacji. W imieniu całego wychodztwa przemawiał cenzor Zw. Nar. Polskiego p. Świetlik. Publiczność entuzjastycznie witała polską drużynę olimpijską, która była obecna na obchodzie.

Chór watykański na Jasnej Górze

Warszawa, 23. 8. Chór papieski, przybywający do Polski we wrześniu, po drodze do Warszawy wstąpi do Częstochowy. Zespół ten składa się z chóru sykstyńskiego i chórów Bazyliki papieskiej pod batutą Monsignora Casimiri; w skład wchodzi 60 osób, w tem 20 czternastoletnich chłopców. Chór ten śpiewać będzie w Częstochowie 7 i 8 września b. r. w katedrze św. Rodziny.

Koniec wagonów sypialnych I. klasy

Warszawa, 23. 8. (Tel. wł.) — Międzynarodowe Towarzystwo Wagonów Sypialnych stwierdziło ostatnio niebywały zanik popytu na miejsca I. klasy w wagonach sypialnych. W związku z tem Ministerstwo Komunikacji przychyliło się do prośby Towarzystwa o zamianę wszystkich przedziałów w wagonach sypialnych na przedziały II. klasy.

Nowy rok szkolny

Warszawa, 23. 8. (Tel wł.) — Ministerstwo W. R. i O. P. przesłało do kuratorjów szkolnych okólnik zarządzający rozpoczęcie roku szkolnego 1932/33 we wszystkich szkołach średnich i powszechnych w państwie w dniu 1 września.

196 godzin w powietrzu

Londyn, 23. 8. (PAT). Z miejscowości Curtissfield donoszą, że 2 lotniczki amerykańskie, Marylis i Thaden, wylądowali po 196-godz. lotu, bijąc w ten sposób o 73 godz. rekord kobiecy wytrzymałości. Zaopatrywanie samolotu w benzynę i żywność odbywało się w powietrzu.

Nowa szkoła zawodowa dla kobiet

W kwietniu bieżącego roku założono w Poznaniu nową placówkę kulturalną — szkołę dla pielęgniarek społecznych. Szkolnictwu zawodowemu przybył zatem zakład wychowawczy, który powiększył nieliczny dotąd u nas stan szkół pielęgniarskich.

Od czasu, gdy w r. 1857 powstała w Londynie pierwsza szkoła dla pielęgniarek, założona przez reformatorkę współczesnego pielęgniarstwa Florencję Nightingal, zaznacza się znaczny postęp w tej dziedzinie i pielęgniarstwo coraz bardziej staje się zawodem kobiet inteligentnych i wykształconych w pracy tej, jest tem więcej pożądany od chwili rozwoju lecznictwa zapobiegawczego oraz związanej nieodłącznie z tą dziedziną propagandą zdrowia i wychowania higjenicznego, wśród szerokich mas społecznych. To też nowootwarta szkoła przedewszystkiem wzięła sobie za zadanie wychowanie pielęgniarek społecznych i do celu tego został dostosowany program nauczania. Uczennice szkoły przygotowują się zatem do pracy w ośrodkach zdrowia, w stacjach opieki nad matką i dzieckiem, stacjach przeciwgruźliczych i jagliczych i t. p. instytucjach opieki społecznej w dziedzinie zdrowia.

Szkoła została założona przez Okręgowy Związek Kas Chorych w Poznaniu, gdyż dla dobrze postawionego lecznictwa i akcji zapobiegania chorobom, konieczna jest współpraca należycie przygotowanych i wykształconych pielęgniarek.

Dobór znakomitych prelegentów wykładających w szkole, zapewnia nowej uczelni wysoki poziom naukowy i wychowawczy. Od września b. r. zyskuje szkoła dom własny, położony przy ul. Noskowskiego 1, bezpośrednio przy parku Moniuszki. Położenie gmachu, oraz jego urządzenia higjeniczne, zapewniają uczennicom pobyt w warunkach zdrowotnych i kulturalnych.

Szkoła przyjmuje kandydatki, które ukończyły 20 rok życia i posiadają wykształcenie conajmniej w zakresie 6 klas szkoły średniej. Do całokształtu wyszkolenia należy wychowanie uczennic w regulaminie zakładowym. Adeptki szkoły są zatem obowiązane do mieszkania w internacie. Program nauczania obejmuje okres dwuletni.

W październiku b. r. szkoła otwiera podwoje na przyjęcie uczennic na nowy rozpoczynający się kurs i należy spodziewać się, że przygarnie liczny zastęp młodych kobiet inteligentnych, pragnących pracować zawodowo, a zarazem urzeczywistnić swoje ideały życiowe w pracy społecznej.

Ponowne odroczenie procesu Stawniaka

Przed sądem apelacyjnym w Poznaniu toczył się dalszy ciąg rozprawy przeciw mordercy małoletniej Moniki Andrzejewskiej, Stawniakowi z Gniezna. Obrońca oskarżonego aplikant sądowy p. Czapla stawił wniosek o zbadanie stanu umysłowego oskarżonego ze względu na istniejące poszlaki braku pełni władz umysłowych. Stawniak w dłuższem, cynizmem tchnącem przemówieniu obronnem, zaprzeczał jakoby był mordercą małej Moniki.

Sąd po naradzie ogłosił uchwałę, mocą której rozprawę ponownie odracza się do 5 września br. godziny 13. W tym czasie Stawniak ma być zbadany przez lekarzy psychjatrów, aby rozproszyć wątpliwości, które nasunęły się sądowi w toku rozprawy. (z)

Przepowiednia pogody na środę: Pochmurno z chwilowemi przejaśnieniami. Dalsze ochłodzenie.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 23. 8. 1932 r.

Dzisiejsze zebranie giełdowe miało tendencję utrzymaną. Obroty były nieco więcej ożywione, kursy naogół bez zmiany. Z pożyczek państwowych płacono w dalszym ciągu za 5% Poż. Konwers. 36¼% oraz za 4% Premj dol 48.—; pozatem poszukiwano 4% Poż. inwest. po 95.— lecz bez oddawców. Z papierów lokacyjnych P. Z. K. handlowano 8% listy dol. stare po 54% oraz 4% listy zast. konwert. po 25½% w płaceniu. Natomiast 6% listy żytnie obracano po 11.25 w tranzakcjach.

Z akcyj bankowych płacono za Bank Polski 73.—.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 36¼% P.
8% dol. listy Pozn. Ziem. Kred. 54% P.
4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 25½% P.

(Kurs w złotych)

4% Poż. premj. dol. 48.— P.
6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kredyt. 11.25 +.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 73.— P.

Tendencja utrzymana.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, 23. 8. 1932 r.

Spędzono: wołów 60, buhajów 110, krów 220, bydła 390, świń 1850, cieląt 440, owiec 61, razem 2741 zwierząt.

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowemi).

Płacono za 100 kg. żywej wagi za:

BYDŁO:

Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	60— 66
Tuczone mięsiste	52— 58
Nietuczone dobrze odżywione starsze	42— 50
Miernie odżywione	38— 42
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	66— 74
Tuczone mięsiste	56— 62
Nietuczone dobrze odżywione	34— 42
Miernie odżywione	26— 32
Jałowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	66— 74
Tuczone mięsiste	56— 62
Nietuczone dobrze odżywione	44— 50
Miernie odżywione	38— 42
Młodzież:	
Dobrze odżywione	38— 42
Miernie odżywione	36— 38
Cielęta:	
Najprzedniejsze cielęta wytuczone	92—100
Tuczone cielęta	84— 90
Dobrze odżywione	70— 80
Miernie odżywione	46— 60
OWCE:	
Wytuczone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	64— 70
Tuczone starsze skopy i maciórki	40— 60
ŚWINIE (TUCZNIKI):	
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi	108—112
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi	104—106
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi	96—102
Mięsiste świnie ponad 80 kg. żywej wagi	84— 90
Maciory i późne kastraty	90— 96
Świnie bekonowe	90— 96

Przebieg targu spokojny.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.91 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.92 złotych.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 211.50 zł., gotówką 209,— za 100 guld. gd. w dewizach 173.61 do 173.87 zł., gotówką 173.27 zł.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 23. 8. 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Ceny orjentacyjne	
Żyto nowe, zdrowe, suche	15,15— 15,65
Usposobienie spokojne.	
Pszenica nowa zdrowa sucha	23,00— 24,00
Usposobienie stałe.	
Jęczmień 64—66 kg. nowy zdrowy suchy	16,25— 16,75
Jęczmień 68 kg. nowy zdrowy suchy	16,75— 17,75
Usposobienie spokojne.	
Owies nowy zdrowy suchy	13,25— 13,75
Usposobienie słabe.	
Mąka żytnia 65% wł. work.	25,75— 26,75
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł. work.	39,50— 41,50
Usposobienie stałe.	
Otręby żytnie	10,25— 10,50
Otręby pszenne	9,75— 10,75
Otręby pszenne (grube)	10,75— 11,75
Rzepak	27,00— 28,00
Rzepik zimowy	30,00— 32,00
Groch Victoria	22,00— 25,00
Groch Folgera	29,00— 31,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 150 tonn, pszenicy 30 tonn, jęczmienia 15 tonn, owsa 15 tonn, otrąb pszennych 15 tonn.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 23. 8. 1932 r.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	124,00	124,31	123,69
Gdańsk	173,85	174,28	173,42
Holandja	359,35	360,25	358,45
Londyn	30,90—30,85	31,03	30,73
Nowy Jork czek	8,92	8,94	8,90
Nowy Jork kabel	8,925	8,945	8,905
Paryż	34,99	35,08	34,90
Szwajcarja	173,40	173,83	172,97
Berlin	212,30		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poż. bud.	35,90—36,15
4% poż. inw.	97,00—97,50
4% poż. inw. szt. ser.	104,50—103,00
5% poż. konw.	37,00
4% poż. dolarowa	48,50—48,60
6% poż. dol.	55,50
7% poż. stabil.	53,50—53,00
10% poż. kolejowa	101,00

Tendencja niejednolita.

Akcje w złotych:

Bank Polski	74,50—75,00
Sole Potasowe	75,00
W. T. F. Cukru	21,25
Starachowice	8,00— 8,25

Tendencja mocniejsza.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 23. 8. 1932 r.

Pszenica march.	202,00—204,00
Tendencja mocniejsza.	
Żyto march.	154,00—156,00
Tendencja mocniejsza.	
Jęczmień browarowy	172,00—182,00
Tendencja stała.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	156,00—163,00
Tendencja stała.	
Owies nowy zbiór	132,00—137,00
Tendencja stała.	
Mąka pszenna	25,75— 30,00
Tendencja utrzymana.	
Mąka żytnia	21,25— 23,50
Tendencja spokojna.	
Otręby pszenne	9,80— 10,30
Tendencja słabsza.	
Otręby żytnie	8,50— 9,00
Tendencja ledwo utrzymana.	
Groch Victoria	21,00— 24,00
Groch pastewny	14,00— 17,00
Wyka	17,00— 20,00
Kuchy lniane	10,40— 10,60
Kuchy z orzecha ziemnego	11,50
Kuchy mielone (mączka)	11,70
Wytłoki suche	9,20— 9,60
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	10,80
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	11,40— 11,50
Słoma żytnia pras. w drut	0,65— 0,75
Słoma pszenna pras. w drut	0,50— 0,65
Słoma owsiana pras. w drut	0,50— 0,60
Słoma jęczmien. pras. w drut	0,50— 0,60
Słoma żytnia długo wiązana	0,60— 0,80
Słoma żytnia pras. w sznur	0,45— 0,55
Słoma pszenna pras. w sznur	0,35— 0,45
Sieczka	1,20— 1,45
Tendencja: bez obrotów.	
Siano handlowe suche	1,30— 1,50
Siano dobre	1,80— 2,10
Lucerna luzem	2,10— 2,35
Tymotka luzem	2,10— 2,40
Siano koniczynowe luzem	2,00— 2,30

Tendencja stała.

Ogólna tendencja mocniejsza.

Sukcesy polskie na kongresie akademickim w Rydze

Ostatanie dni kongresu C. I. E.

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Ryga, 21 sierpnia.

Dzień 13 sierpnia 1932 roku zapisze się na długo w historji międzynarodowej Konfederacji Studentów, jako jedna z dat najważniejszych. Tego bowiem dnia uchwalona została jednomyślnie reorganizacja C. I. E. Komisja I. kongresu, na której corocznie załatwiane są ogólne sprawy organizacyjne, wysłuchała przemówienia prezesa Konfederacji — p. Jana Pożaryskiego, omawiającego w ogólnych zarysach przyszły ustrój tej akademickiej Ligi Narodów. Po odczytaniu projektu, który uchwalony już był w ogólnych zarysach przez komitet wykonawczy C. I. E. w Bolonji na wniosek p. Pożaryskiego, oparty na memorjałach dostarczonych przez Związki Narodowe: angielski, szwajcarski, francuski, polski i inne, nastąpiła krótka dyskusja. Projekt ma na celu usprawnienie technicznych prac konfederacji, zarazem wyeliminowanie z tej działalności momentów zawiści i niezdrowej konkurencji między poszczególnemi Związkami Narodowemi przy obsadzaniu stanowisk w jej władzach. W głosowaniu kolejno wszystkie Związki, reprezentowane na kongresie, wypowiedziały się za proponowaną reorganizacją.

Prace komisyj technicznych

Jednocześnie dobiegały końca prace następujących komisyj technicznych: współpracy umysłowej, podróży, finansów, samopomocowej i sportowej.

a) Współpraca umysłowa. Postanowiono wzmocnić wysiłki konfederacji w tym kierunku, wychodząc z założenia, że w dobie kryzysu materjalnego wspópraca młodej inteligencji w zakresie naukowym dać może specjalnie doniosłe wyniki. Każdy kraj posiadać będzie specjalnych korespondentów poszczególnych biur akademickich współpracy umysłowej. Korespondentem na Polskę został p. Ter Oganian z Warszawy.

Postanowiono odbyć w roku przyszłym podczas kongresu C. I. E. międzynarodowy kongres studentów prawa, za dwa lata zaś takiż kongres dla studentów-techników. Na wniosek Francji postanowiono ożywić wymianę międzynarodową prasy akademickiej.

b) Podróże. Na posiedzeniach tej komisji, której stałe biuro znajduje się w Londynie, powzięto szereg bardzo doniosłych uchwał w sprawie międzynarodowego dowodu akademickiego, który wydaje, jak wiadomo wyłącznie C. I. E. na podstawie specjalnego mandatu Ligi Narodów. Uchwalono nowy regulamin wydawania tych dowodów. Przypomniano zasadę ogólną, że każdy student, nawet nie będąc członkiem Związku Narodowego swego kraju, ma prawo otrzymać dowód C. I. E. musi jednak zwrócić się o wydanie do Związku Nar., a dopiero w razie odmowy wydania mógłby starać się o dowód w Londynie za pośrednictwem jednej z międzynarodowych organizacyj akademickich, uznanych przez Ligę Narodów.

c) Finanse. Komisja finansowa ułożyła budżet C. I. E. na rok przyszły, zmniejszając naogół wydatki o 25 proc. ze względu na kryzys ekonomiczny. Tem więcej godnym podkreślenia jest fakt, że na wniosek Anglji podwojono sumę, przeznaczoną dla prezesa C. I. E., uchwalając na jego wydatki administracyjne 600 fr., co jest prawdziwym dowodem uznania dla pracy dotychczasowego i obecnego prezesa, p. Pożaryskiego.

d) Samopomoc. Najważniejszą sprawą, omawianą na komisji V. (samopomocowej) była zmiana nazwy stałego biura samopomocowego konfederacji, które, jak wiadomo, znajduje się w Warszawie i jest prowadzone przez związek polski. Obradami komisji kierował dyrektor jej biura, p. Olgierd Nosowicz.

e) Sport. W dziedzinie sportowej przyjęto ważną uchwałę o zreorganizowaniu biura sportowego konfederacji, które dotychczas znajdowało się w Paryżu. Obecnie stworzone zostało jeszcze drugie biuro w Rzymie. W roku najbliższym odbędą się międzynarodowe zawody C. I. E., prawdziwa olimpjada akademicka, sporty zimowe w Szwajcarji, lub we Włoszech, letnie zaś w Turynie przed kongresem weneckim C. I. E.

Wycieczka do Zemgale

Znużeni intensywną pracą, delegaci wsiadali radośnie następnego dnia do autobusów, aby udać się na całodzienną wycieczkę do prowincji Zemgale.

Ostatnie chwile kongresu

W poniedziałek uniwersytet ryski zapełnił się licznymi delegatami na poszczególne komisje, które poraz ostatni zebrały się dla przyjęcia tekstu sprawozdań do przedstawienia plenum. Popołudniu odbyło się ostatnie zebranie plenarne, na którem przyjęto sprawozdania komisyj, następnie zaś rozstrzygnięto sprawę miejsca przyszłego kongresu. Wpłynęły dwa zaproszenia: jedno od Gruppi Universitari Fascisti do Wenecji, drugie od Związku Narodowego studentów angielskich do Anglji. Należy podkreślić, że delegat angielski upoważniony został przez swój związek do zaproszenia kongresu, jedynie w tym wypadku, gdyby z tegorocznego zjazdu przekonał się o żywotności konfederacji i o poprawie panującej w niej atmosfery. Zebrani znaleźli się w trudnem położeniu, ponieważ obie propozycje były bardzo ponętne. Widząc to, delegat angielski, p. Follows, zrezygnował ze swej propozycji, aby uniknąć głosowania i nie utrudniać sytuacji delegatów włoskich, którzy pierwsi złożyli zaproszenie na zebranie komitetu wykonawczego. Wobec tego kongres przyjął gorącemi oklaskami do wiadomości, że następny zjazd C. I. E. odbędzie się we wrześniu 1932 r. w Wenecji.

P. Jan Pożaryski oświadcza, że w związku z upływem roku pracy i z reorganizacją władz C. I. E. uważa swoje zadanie za spełnione i składa na ręce zebranych godność prezesa. Wówczas wstępuje na mównicę p. Follows, prezes delegacji angielskiej, która w roku ubiegłym wystawiała przeciw p. Pożaryskiemu kandydaturę Węgra Szella na prezesa, i stawia wniosek, aby zebranie w dalszym ciągu powierzyło kierownictwo konfederacji p. Pożaryskiemu. Wniosek przechodzi jednomyślnie przez aklamację. Jest to drugi wypadek jednomyślnego wyboru prezesa C. I. E. Pierwszy zaszedł przy ponownym wyborze p. Balińskiego-Jundziłła. Do rady zarządzającej C. I. E. wybrano z Polski p. Andrzeja Ruszkowskiego z Warszawy.

Podziękowawszy za wybór, p. Pożaryski odczytuje tekst telegramu do prezydenta republiki łotewskiej z wyrazami hołdu i wdzięczności za objęcie protektoratu nad kongresem, poczem po załatwieniu paru spraw formalnych, ogłasza kongres za zamknięty.

Bankiet Związku Łotewskiego

Wieczorem w pięknych salach Stowarzyszenia Kupców spotkali się delegaci po raz ostatni, aby przy stole i przy tańcu omówić raz jeszcze wyniki kongresu, aby pożegnać się ze sobą i z pięknemi gospodyniami, oraz miłymi gospodarzami. Podczas bankietu przemawiał prezes Związku Narodowego studentów łotewskich, p. Raudseps, w słowach pełnych wiary w przyszłość C. I. E. Następnie oklaskiwany p. Pożaryski wzniósł kielich za pomyślność Związków Narodowych z łotewskm na czele.

Na zakończenie zabrał głos prezes honorowy C. I. E. p. Macadan, wznosząc zdrowie „kochanego prezesa" konfederacji. Długotrwała owacja na cześć p. Pożaryskiego, która nastąpiła po tych słowach, stanowi niewątpliwie zasłużoną nagrodę i rekompensatę zarówno dla niego osobiście, jak i dla Związku Narodowego polskiej młodzieży akademickiej, za trudy poniesione i przeszkody, napotykane niestety, nawet w ojczyźnie.

Z Gdyni

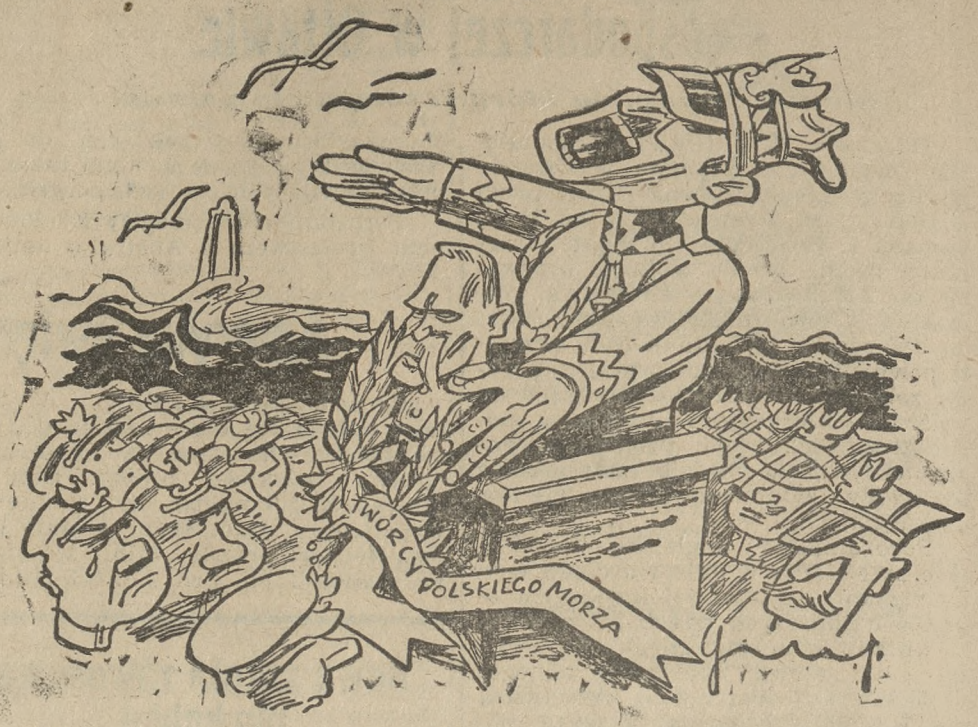

Jeden z mówców (kończąc): — A więc, drodzy koledzy, patrząc na to drogie, polskie morze, mimowoli zwrócić musimy oczy nasze na Tego, który nam to morze dał, na naszego, drogiego Komendanta, który od dziecka już marzył tylko o naszem morzu, który nawet, bawiąc teraz w Pikieliszkach, w duszy pieści się jego falami! Hurrra!

Austrja po Lozannie

Wiedeń, w sierpniu.

Zgon b. kanclerza Austrji, ks. Seipla, wyprzedził na kilka dni, a zgon drugiego b. kanclerza, J. Schobera, nastąpił w dwa dni po przyjęciu przez parlament austrjacki protokółu lozańskiego.

Dziwny zbieg okoliczności sprawił, iż oba te zgony stworzyły jakby ramy żałobne, w które oprawione zostały zabiegi i wysiłki nadludzkie obecnego kanclerza austrjackiego, Dolfussa, nad ratowaniem tonącej w falach bankructwa nawy republiki naddunajskiej. Szczęśliwie, większością jednego tylko głosu, przeprowadził kanclerz w parlamencie protokół lozański, co przetłumaczone na język finansów oznacza przyjęcie przez Austrję pożyczki w sumie 300 miljonów szylingów w złocie.

Dziwacznym nieco wydaje się fakt, że tyle pracy i zabiegów musiał wkładać rząd austrjacki w sprawę przepchnięcia przez parlament kwestji pożyczki — i to dużej — w chwili obecnej, gdy chcących pożyczyć jest legjon, a chętnych kredytorów, zero. Na wynik głosowania czekał z niepokojem nietylko minister finansów, który swój budżet opierał na pożyczce lozańskiej, nietylko Bank Narodowy, który ma obrócić część pożyczki na podtrzymanie waluty austrjackiej, ale przemysł i banki, którym rząd i koleje winne są wielkie sumy.

Na tem nie kończy się jeszcze skomplikowany łańcuch zobowiązań i nadziei, związanych z pożyczką lozańską. Na uboczu czekał na rezultaty głosowania w Wiedniu jeden z wielkich wierzycieli Austrji — Bank Angielski który rok temu pożyczył Austrji gotówką ze względów politycznych 100 miljonów szylingów na krótki termin. Pożyczka ta została „zamrożona" na skutek niewypłacalności dłużnika; teraz więc Bank of England spodziewa się otrzymać od Austrji obligacje pożyczkowe, które ulokuje na rynku angielskim i w ten sposób wejdzie z powrotem w posiadanie pożyczonych pieniędzy.

Taki to skomplikowany i zaplątany węzeł interesów finansowych i politycznych przedstawia kwestja udzielonej Austrji na konferencji lozańskiej pożyczki w sumie 300 miljonów szylingów w złocie.

Sfinansowanie tej pożyczki wzięły na siebie Anglja, Francja (po 100 miljonów szylingów), a na resztę sumy — Holandja, Szwajcarja, Italja i Belgja. Jednym z warunków, które postawili kredytorzy lozańscy Austrji było to, że pożyczka musi być zużyta przedewszystkiem na spłatę długów skonsolidowanych i płynnych, ciążących na skarbie austrjackim. De facto wobec wzajemnego zadłużenia, o którem wspominaliśmy wyżej, ani Bank Narodowy, ani skarb, ani przemysł i banki austrjackie nie dostaną do rąk pieniędzy. Nastąpi wewnętrzna regulacja zobowiązań — i tyle. Protokół pożyczki lozańskiej przewiduje wprowadzenie kontroli ze strony wierzycieli nad finansami Austrji, ustanawia dość ciężkie warunki spłaty i oprocentowania pożyczki.

To też w parlamencie austrjackim opozycja przeciw protokułowi lozańskiemu była silna, a pozycję rządu oraz kanclerza Dolfussa uratował przy głosowaniu jeden tylko głos; 80 głosów padło przeciw, 81 — za. Przeciw głosowali socjal-demokraci, niemiecko-narodowi i dwaj członkowie grupy faszystowskiej. Za protokułem głosowali chrześcijańscy demokraci (obóz ś. p. ks. Seipla), związek ludowy i 6 faszystów.

Z trudnością tylko sklecił rząd większość w parlamencie, gdyż entuzjazmu nie było nawet po stronie partji prorządowej. Naogół nie spotkały się z zaprzeczeniem, nawet ze strony zwolenników pożyczki, argumenty posła Bauera, który twierdził, iż pożyczka i jej warunki ograniczają samodzielność Austrji w polityce zewnętrznej i gospodarczej na przeciąg lat 20, iż wartość produkcyjna pożyczki jest żadna, a plusy walutowe pożyczki przetrwają zaledwie parę miesięcy, poczem cały ustrój i życie gospodarcze kraju znajdą się znów w zaułku bez wyjścia.

E. R.

B. min. Matuszewski bankowcem

W Warszawie obiega pogłoska, że stanowisko prezesa rady nadzorczej Banku Handlowego obejmie po ś. p. Stanisławie Lubomirskim b. min. skarbu płk. Matuszewski.

Rozłam u ciszakowców

Prasa warszawska donosi, że na terenie Łodzi nastąpił rozłam w „sanacyjnej" N. P. R. Lewicy, która powstała jako sekcja z N. P. R. Część członków przeszła do groteskowego ugrupowania „narodowych socjalistów", a część wstąpiła wprost do B. B.

Wycieczki zbiorowe na „Obronę Częstochowy"

„Obrona Częstochowy" entuzjastycznie przyjęta przez pełną widownię na niedzielnej premjerze po raz drugi ukaże się w środę, 24 b. m. w obsadzie premjerowej. Wycieczki zbiorowe towarzystwa proszone są o wcześniejsze zamawianie biletów w kasie Teatru Polskiego, z prowincji zamówienia przyjmuje kasa telefonicznie pod numer 55-50. Zbiorowym wycieczkom udziela się zniżek

Jak i czem ożywić przyniszczoną cerę.

Z objawów zniszczonej cery, opalanej bez kremu sportowego „Ultrasol", wymienić głównie należy: opierzchły twardy naskórek, zanik soczystości i linijki zbliżone do zmarszczek. W wypadkach nabytych podczas opalania chorób skóry winno się wcześnie zwrócić do swego lekarza. Nabyte zaś usterki wyrównuje się następującemi zabiegami. Przed każdem myciem twarzy gorącą wodą, tudzież naparzaniem nad parą powlec ją na 15 minut ożywczym kremem „Oxa". Tłustą cerę powlec przed myciem gorącą wodą — mleczkiem Lityną, a naparzać bez jakiegokolwiek natłuszczania. Prawidłowa i sucha skóra wymagają mycia otrąbkami migdałowemi Dra Lustra, tłusta zaś — proszkiem marmurowym „Miraculum".

Tw oei

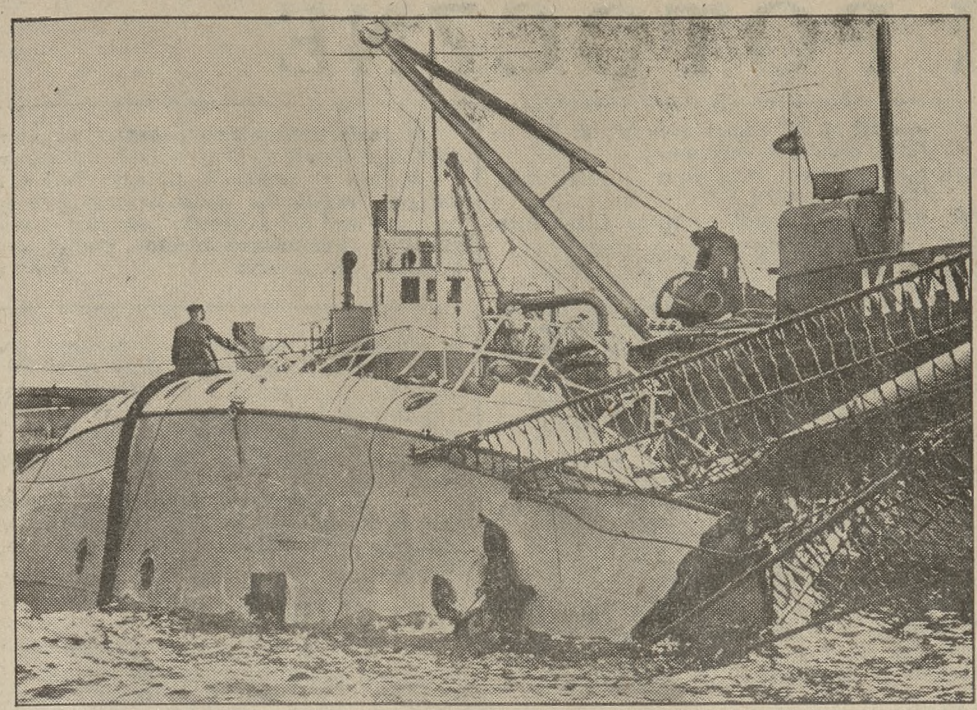

Prace nad wydobyciem zatopionego niem. żeglowca szkolnego „Niobee" dobiegły końca. Dziś odbędzie się w Kilonji zbiorowy pogrzeb 31 wydobytych ofiar. Na zdjęciu zniekształcony kadłub statku

Obrazki z Warmji w r. 1920

Ze wspomnień p. Anny Łubieńskiej o głosowaniu na Warmji i Mazurach, które utraciliśmy wówczas, 11 lipca 1920, godzi się zapamiętać wiele obrazków.

Polski pacierz na Warmji

W piękny, majowy dzień świąteczny przychodzimy w odwiedziny do jednego z naszych mężów zaufania. Jak wszędzie, tak i tutaj, przyjmują nas gościnnie, częstują podwieczorkiem i zasypują Garnera pytaniami na temat: Co też Anglja myśli o sprawie Polski?

Rozmowę przerywa wejście szesnastoletniej dziewczynki, córki naszych gospodarzy. Dziewczynka wraca z odpustu ze wsi sąsiedniej. Zastając w domu tak niezwykłego gościa, przystaje w progu, jakby niedowierzając własnym oczom. Po chwili, opanowawszy swe zdziwienie, kłania się grzecznie i mówi na powitanie: Guten Tag.

Na to zwraca sę do mnie Garner: — „Czemuż ta dziewczynka pozdrawia nas po niemiecku? Czyżby się wstydziła swej własnej mowy?"

Tłumaczę ojcu dziewczynki pytanie Anglika. Lecz w tej samej sekundzie tego żałuję. Chciałabym słowa swe cofnąć, widząc wrażenie, które wywołały. Dotknęliśmy bowiem jednej z tych głębokich, krwawiących ran, które duszy zadaje niewola.

„A tak, wstydzi się, wstydzi swej rodzinnej mowy" — płynie ze zbolałej duszy skarga. — I jak może być inaczej, skoro dzieci nasze od maleńkości są uczone, że mowy swej rodzinnej trzeba się wstydzić".

Izbę zalega cisza. Po chwili gospodarz odzywa się do mnie w te słowa:

„Ten pan Anglik, wychowany w kraju wolnym, ani pojęcia pewno o tem nie ma, co my wycierpieć musimy, aby naszą mowę rodzinną zachować. Proszę, niech pani posłucha i przetłumaczy temu panu, co się niedawno w naszej wiosce zdarzyło:

„Kiedy nastał ten czas plebiscytu i kiedy przybyła do nas komisja cudzoziemska, wydane zostało prawo, aby dzieci polskie po polsku w szkole pacierz odmawiały. W naszej szkole, jak w całej prawie Warmji, mamy nauczycielkę hakatystkę, bardzo na Polaków zawziętą. Kiedy więc to prawo wyszło mówi ta nauczycielka do dzieci: „No dzieci, macie teraz prawo po waszemu pacierz mówić. Możeby tak które z was chciało się popisać, jak to Polaki swój pacierz odmawiają". A mówi to z przedrzeźnieniem i trzcinkę mocno w ręku trzyma.

„Dzieci, wiadomo jak to dzieci. Jużci, że każde w domu nie inaczej jak po polsku pacierz odmawia. Ale nauczycielki boją się jak ognia, bo wiedzą, że jest ostra i że za polskie odezwanie karze surowo. Żadne nie śmie się odezwać. Tylko jedno małe dziewczę, co ma dopiero dziewiąty rok, było już od rodziców pouczone, jak ma postąpić. Wstaje tedy i się do polskiego pacierza melduje.

„Nauczycielka rozkazuje tej dziewczynie wyjść z ławki i stanąć przed katedrą. Każe jej swój pacierz mówić głośno, wyraźnie, aby wszystkie dzieci słyszały, jaka to straszna ta Polaków mowa i jak się hańbi ten, co przy tej barbarzyńskiej mowie obstaje. A kiedy to dziewczę swój polski pacierz odmawia, to ta hakatystka za boki się trzyma i śmieje się tak, że mało z katedry nie zleci. I te głupie dzieciaki śmieją się razem z nią.

„Dziewczę, choć trochę małe, nie ulękło się szyderstwa. Choć jej łzy lecą i głos jej się trzęsie, dziewczyna mówi swój pacierz do końca. A kiedy skończyła, pyta jej się ta Niemka, czyby i jutro chciała jeszcze tę komedję powtórzyć. „Jutro i codzień będę po polsku pacierz odmawiała": tak jej to dziewczę odrzekło.

„Ale na drugi dzień już było inaczej. Już się cała wieś dowiedziała, jak mężnie postąpiła sobie ta mała dziewczynka. I wszyscy rodzice przykazali swym dzieciom, że mają sobie brać przykład z tego dziewczęcia i mają się swego polskiego pacierza nie wstydzić. Teraz to już codzień w szkole jest ta polska modlitwa odmawiana.

„Ale widzi pani, dodaje po chwili gospodarz, nie każde dziecko ma w sobie tyle siły, aby znieść mogło takie prześladowanie i takie szyderstwo".

Ale od dnia tego, mocniej niż kiedykolwiek, czuję, że Warmja, której dzieci mają w sobie tyle siły i tyle przywiązania do naszej mowy ojczystej, nie może dla nas zginąć na zawsze". (str. 48-50).

W bojówce niemieckiej... mowa polska

Oddziały niemieckiej bojówki, uzbrojone w gumowe laski i karabiny, napadają wszystkich, których posądzają o popieranie sprawy polskiej. Wpadają do pociągów i przez okna wagonów wyrzucają pracowników polskich, zdążających na wioski. Wielu z naszych działaczy doznało przytem ciężkich okaleczeń.

Jadę kiedyś do Waplewa i znajduję się sama w przedziale drugiej klasy. — Jest wieczór — w przedziale półmrok, lampa przysłonięta. Siedzę w kącie przedziału, trzymając w ręku różaniec. Do mego przedziału wpada bojówka. — Pewną jestem, że teraz spotka mnie los wielu z mych towarzyszy. O bronieniu się niema mowy: jestem sama jednak przeciwko kilku uzbrojonym mężczyznom. Nie ruszam się z miejsca, przymykam powieki i spokojnie oczekuję mego losu. Kilku ludzi obstępuje mnie wkoło, czuję, że dotykają moich ramion. Nagle słyszę wypowiedziane szeptem słowa: „Sie brauchen nichts zu fürchten; meine Muttersprache ist auch polnisch" (Niech się pani niczego nie obawia; mój język macierzysty jest także polski). W milczeniu ściskam rękę, którą podaje mi człowiek przy mnie stojący, zapewne przodownik bojówki. I znów sama jestem w przedziale.

Jak sobie wytłumaczyć to nieprawdopodobne zdarzenie? Nie inaczej jak tylko faktem, że większość zorganizowanych przez Niemców bojówek, stanowią nasi bracia Polacy. Nieoświeceni, pogrążeni w zupełnem zaniedbaniu narodowem, dali się przekupić i stali się prześladowcami swych rodaków. I oto w niejednym z tych zbłąkanych budzi się nagle narodowe sumienie. Może to tylko iskierka sumienia, gdzieś na dnie duszy drzemiąca..." (str. 66-67).

Wspomnienia p. Anny Łubieńskiej, składające się z nieprzerwanego ciągu takich obrazków, powinny przyczynić się u nas do wzmocnienia głosu sumienia, który mówi: nie zapominajmy!

W Jaśle również udaremniono obchód „Cudu Wisły"

W dniu 14 b. m. zwołała placówka Młodych O. W. P. w Jaśle swoich zwolenników i sympatyków do sali „Sokoła" na obchód rocznicy „Cudu Wisły".

Wielka sala „Sokoła" już na długo przed rozpoczęciem obchodu była całkowicie wypełniona publicznością, którą wpuszczano za zaproszeniami.

Na kwadrans przed rozpoczęciem uroczystości zjawił się sekretarz miejscowego starostwa i mimo przepełnienia sali, kazał wpuścić do niej i do przedsionka wszystkich, którzy tylko wejść chcieli, jakkolwiek zaproszeń nie posiadali. Zwołujący zebranie zwrócili sekretarzowi uwagę, że celem panów, którzy chcą wejść bez zaproszeń, jest robienie awantur na sali. Wyjaśnienia te na nic się nie przydały, a delegat starostwa oświadczył, że nie dopuści do uroczystości, jeżeli nie wejdą ci, którzy zechcą wejść.

W chwili wygłaszania referatu, związanego z obchodem, na sali rozpoczęły się krzyki i burdy, którym delegat starostwa nie starał się nawet zapobiec, natomiast zebranie rozwiązał i uczestników wezwał do opuszczenia sali. Wezwana gwizdkiem przez delegata starostwa policja, której oddział oczekiwał w strażnicy pożarnej, obok sali „Sokoła", pojawiła się na sali z bagnetami na karabinach i z pałkami gumowemi. Dzięki taktowi poważnych obywateli nie doszło do starcia między policją, a uczestnikami uroczystości. Stało się to, co na początku przewidywano.

A więc nietylko zastępca starosty bydgoskiego p. Czubiński nie lubi obchodów „Cudu Wisły"...

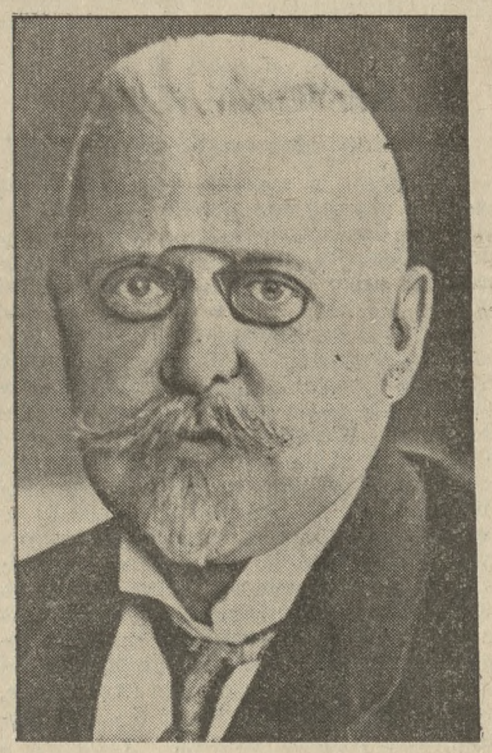

Zmarły ostatnio w 58 r. życia b. kanclerz Austrji dr. Jan Schober.

Pogłoski o rezygnacji ks. biskupa Nowaka

Polska Katol. Ag. Prasowa donosi co następuje:

J. E. ks. biskup - ordynarjusz przemyski, Anatol Nowak, w ostatnich miesiącach poważnie zaniemógł. W związku z tą chorobą „Ilustr. Kurjer Codzienny" notuje pogłoskę, jakoby Ks. Biskup z powodu złego stanu zdrowia i podeszłego wieku (liczy on 70 lat i godność biskupią piastuje od r. 1900) nosił się z zamiarem zrezygnowania ze stolicy biskupiej.

W kołach miarodajnych nic nie wiadomo o zamierzonej rezygnacji J. E. Ks. Biskupa Nowaka.

O konferencję światową lekarzy-Żydów

Żydowska Ag. Tel. donosi z Genewy:

Korzystając z obecności wielu lekarzy-Żydów na żydowskiej konferencji światowej, zwołano tu naradę, na której uchwalono rozpocząć propagandę za zwołaniem kongresu lekarzy-Żydów. Powzięto uchwałę nawołującą „Zrzeszenie lekarzy Żydów w Paryżu", aby podjęto kroki celem urzeczywistnienia projektowanego kongresu lekarskiego.

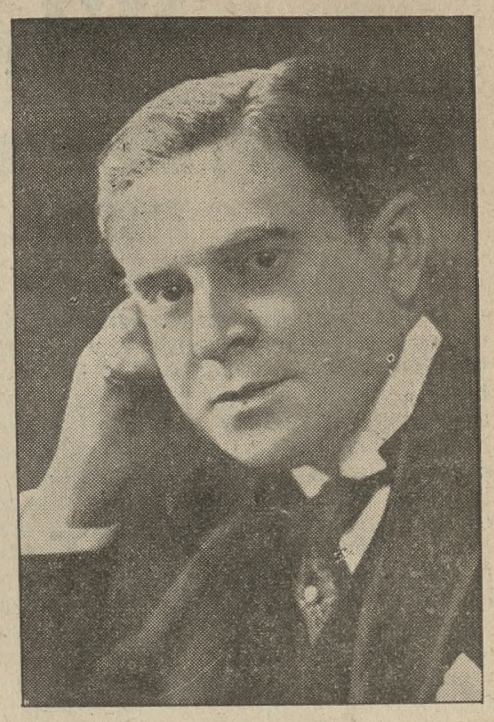

Francuski fabrykant perfum Coty jest Korsykaninem i chciałby widocznie odegrać rolę największego Korsykanina świata, to jest Napoleona. W tym celu nabył dziennik „Figaro", założył „Amidu Peuple" i za wszelką cenę usiłował sobie kupić mandat, by odegrać rolę polityczną. Teraz z tych wszystkich imprez p. Coty'ego wydobywa się zapach, który nie pachnie perfumami, lecz ..zgnilizną. Nawet prokuratorja państwa widziała się zmuszoną do rozpoczęcia śledztwa przeciwko niemu. Coty stoi pod zarzutem oszukańczych manipulacyj bilansowych i giełdowych. Oskarża się go o fałszywe bilanse i o ucieczkę ze swymi kapitałami za granicę, by je ukryć przed skarbem państwa. Szkodę wyrządzoną państwu i obywatelom francuskim, którzy stracili na giełdzie nabywając akcje towarzystw Coty'ego, dochodzą do 300 miljonów franków.

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Walka z pijaństwem w stolicy

Utworzenie specjalnego pogotowia dla pijaków ulicznych w Warszawie wstępuje na tory realizacji. Stacja taka zaopatrzona będzie w specjalne aparaty do pompowania żołądków, i dla otrzeźwiania upitych. Odwożenie odbywać się będzie specjalnym samochodem, urządzonym w te nsposób, iż ściany jego wyłożone będą korkiem. Żółta karetka zgłaszać się będzie na wezwanie policji. Nazwiska pijanych będą notowane i podawane do wiadomości przychodni przeciwalkoholowych dla roztoczenia opieki nad rodzinami pijaków. Organizacją pogotowia dla upijających się zajmują się organizacje społeczne.

Walka z narkomanją w stolicy

Przerażające rozmiary narkomanji w Warszawie, o których pisaliśmy już obszernie, skłoniły Komisarjat Rządu do wystosowania okólnika do wszystkich warszawskich aptek. W związku z tem, apteki warszawskie muszą zastosować daleko idące środki ostrożności przy wydawaniu lekarstw, które zawierają środki odurzające. Stwierdzono bowiem fakty licznych fałszerstw recept. Każda tego rodzaju recepta winna być sprawdzona dokładnie i w razie powzięcia najmniejszych wątpliwości — obowiązkiem kierownika apteki jest receptę taką zatrzymać aż do porozumienia się osobistego z lekarzem ordynującym.

W dalszym ciągu Komisarjat Rządu wydał zarządzenie przedstawienia odpisów recept, które zawierają środki odurzające. Zestawienia te posłużą do zorjentowania się, którzy lekarze masowo wypisują recepty na narkotyki. Pewnem jest, że jest kilku lekarzy, którzy pozostają na usługach handlarzy narkotykami. Jeden z nich, niejaki dr. Traczyński został już ujęty i przebywa obecnie w więzieniu.

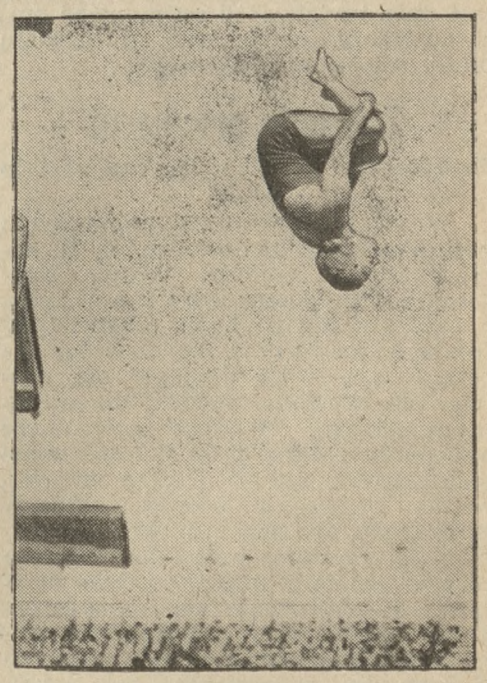

Najpiękniejszy skok na pływackich zawodach olimpijskich wykonała amerykańska pływaczka miss Georgia Coleman.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Kościółek Pana Jezusa przy ul. Żydowskiej zostanie odnowiony

Historja powstania kaplicy Karmelitów

Od szeregu dni przeprowadza się renowację kościółka Pana Jezusa przy ul. Żydowskiej. Prace malarskie wykonuje artysta-malarz p. St. Wróblewski. Ponieważ koszty renowacji historycznego kościółka będą dość znaczne, przeto „Grono obywateli przy Kościele Pana Jezusa" postanowiło zebrać nieco gotówki drogą wenty, która odbyła się 14 i 15 b. m. w Zoologu. Komisja, na której czele stał p. Olejniczak, czyniła wszystko, by impreza jak najlepiej się udała. Obywatelstwo ofiarowało dość fantów i nagród, lecz wysiłek nie zupełnie się udał, gdyż ofiarność nie była zbyt silna. Komitet za naszem pośrednictwem apeluje do ofiarnego społeczeństwa, aby ono przyszło z dalszą pomocą w postaci gotówki, którą przesłać można na konto P. K. O. 213.574 względnie do skarbnika p. Kamińskiego przy Starym Rynku 13/14.

* * *

W związku z tą renowacją podajemy na podstawie Łukaszewicza, kilka szczegółów o powstaniu kościółka Pana Jezusa.

W XVI i XVII w. kamienica na Żydowskiej ulicy, zamieniona później na kaplicę, należała do znakomitej rodziny wielkopolskiej Swidwów Szamotulskich. U schyłku XVI w. urosła o tej kamienicy w mieście tradycja, że w niej żydzi ukradzione wkońcu XIV w. hostje z kościoła dominikańskiego przechowali, a w roku 1620 znaleziono nawet stół, na którym świętokradcy hostje wspomniane kłuć mieli nożami. Stół ten przeniesiony został w uroczystej procesji do kościoła Bożego Ciała. Od tej chwili księża Karmelici zwrócili całą uwagę swoją na kamienicę Szamotulskich, usiłując wszelkiemi sposobami nabyć ją i zamienić na kaplicę. Kamienicę tę posiadali wspólnie możni właściciele, którzy udziały swoje w zrozumieniu wzniosłego celu na tak pobożny cel chętnie zakonnikom przekazywali. Trudniej było wszakże zakonnikom przerobić kamienicę na kaplicę, albowiem sprzeciwiał się temu ówczesny magistrat. Na nic Karmelitom nie przydał się przywilej uzyskany w roku 1668, którym monarcha dozwalał im zamienić kamienicę na oratorjum, magistrat bowiem nie dopuszczał do żadnej w kamienicy zmiany. Jednakże po wielu staraniach Karmelici dokonali swego, uzyskawszy w roku 1702 pozwolenie od Stan. Święcickiego, ówczesnego biskupa poznańskiego utworzenia z tej kamienicy kaplicy. Miasto w dalszym ciągu temu się sprzeciwiało, przyrzekając na innem miejscu wystawić kaplicę. Nie przyszło jednak nigdy do tego. Podczas wojny szwedzkiej Karmelici zajęli się szczerze wzniesieniem prawie na gruzach kamienicy Szamotulskich nowej świątyni i klasztoru. Odtąd zaczęło się nabożeństwo w tej kaplicy odbywać, mieszkało przy niej zawsze kilku Karmelitów. (z)

Ks. Prymas do Bractw Kurkowych

W ub. niedzielę odbyło się w Borku strzelanie okręgowe Bractw Kurkowych Okręgu Leszno. Na wysłany adres hołdowniczy przysłał ks. Prymas następujące pismo:

Poznań, 17 sierpnia 1932.
Do Zarządu Okr. Zjedn. Bractw Kurk.
Okręgu Leszno w Lesznie.

Szanownej Braci Kurkowej okręgu Leszno wyrażam szczere podziękowanie za przesłane mi wyrazy hołdu i czci. Ślubowaniu Waszemu, złożonemu przed cudownym obrazem Matki Boskiej Boreckiej, w jubileuszowym dniu 75-lecia istnienia Bractwa Kurkowego w Borku, oraz szlachetnym Waszym poczynaniom, podejmowanym w myśl zbożnych tradycyj, serdecznie błogosławię.

(†) August kard. Hlond.

Przewozy samolotowe w lipcu

Samoloty Polskiej Linji Lotniczej „Lot", dokonawszy w ub. miesiącu 604 przeloty, przewiozły: 1.575 pasażerów, 17.820 kg. bagażu, 20.456 kg. towarów, 3.493 kg. poczty, 1.872 kg. gazety.

W bieżącym miesiacu frekwencja na wszystkich polskich linjach komunikacji lotniczej, które jak wiadomo, obsługiwane są z pełnem bezpieczeństwem i bardzo wysoką regularnością, jest duża i wiele osób rezygnować musi z podróży powietrznej z powodu braku miejsc w samolotach.

Zatrucie grzybami

Przodownik policji z II. komisarjatu zmarł

W piątek zachorował po spożyciu potrawy z grzybów przodownik II. komisarjatu policyjnego Wiktor Bądkiewicz (ul. Listopadowa) na Górczynie. Z powodu groźnych objawów zatrucia, które do dnia wczorajszego nie ustały, przeciwnie wzmogły się, chorego przewieziono wczoraj do szpitala miejskiego. Niestety zastosowane w szpitalu zabiegi były już spóźnione i Bądkiewicz zmarł jeszcze wczoraj, wśród strasznych boleści. Zmarły byłby mógł być niewątpliwie uratowanym, gdyby właściwie dla zatrucia grzybowego zabiegi zastosowano wcześniej. Dowiadujemy się, że z zarządzenia prokuratury odbędzie się sekcja zwłok, celem wyjaśnienia pewnych okoliczności związanych z zatruciem. (kl.)

Kamieniem w oko

Skutki niepotrzebnej kłótni

W przykry sposób zakończyło się zajście, do jakiego doszło wczoraj na Moście Chwaliszewskim. Niejaki Maksymiljan Faberski (św. Roch 21) urządził sobie tam taką zabawę: wskakanie z mostu Chwaliszewskiego do Warty, po nurkowaniu wypływał, płynął do przystani łodzi i po łódkach wychodził na najbliższy brzeg. Nie podobało się to właścicielowi łódek Walentemu Karolaczowi (Chwaliszewo 67), który zabronił Faberskiemu przechodzenia po jego łodziach z tego powodu, iż łodzie się psują. Faberski uważał ten zakaz za szykanę, rozgniewał się i obrzucił Karolacza wyzwiskami. Syn Karolacza Adam rzucił na Faberskiego kamieniem. Pocisk niestety ugodził Faberskiego w oko, które wypłynęło. Ofiarą niepotrzebnej kłótni zajęło się pogotowie ratunkowe. Faberskiego przewieziono do Uniwersyteckiej Kliniki Ocznej. (kl)

Katastrofa motocyklu

Ciężko ranny motocyklista był pozostawiony bez pomocy

Na szosie pod Żegrzem zderzył się późną nocą motocyklista p. Ignacy Kwiatkowski (Wielkie Garbary 8) z nieoświetlonym pojazdem konnym. Wskutek zderzenia maszyna została rozbita, a motocyklista upadł bezprzytomny na jezdnię. Woźnica pojechał dalej, nie troszcząc się o ofiarę wypadku. Losem jego zajęli się dopiero przechodnie. Wezwane na miejsce katastrofy pogotowie lekarskie (tel. 55-55) opatrzyło p. Kwiatkowskiego i przewiozło go do szpitala miejskiego. P. Kwiatkowski odniósł dwukrotne złamanie nogi, utracił dwa palce u lewej ręki oraz doznał ogólnego potłuczenia.

Władze wdrożyły dochodzenia, poszukując woźnicy, który zaniedbał przepisy o oświetleniu i ofiarę swoją pozostawił bez pomocy. (kl)

KALENDARZYK

Wtorek, 23 sierpnia 1932.

Słońce: wschód 4,48 — zachód 19,00 — długość dnia 14 godzin 12 min.
Księżyc: wschód 20,52 — zachód 13,08 — przed ostatnią kwadrą.
Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza wysoka 18 st. C. Pogodnie. Wiatr zachodni. Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 755 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa 26 st. C., najniższa 17 st. C. — Ilość opadu 4 milimetry.
Kal. rzk.: Filip i Benicjusz — jutro Bartłomiej Apostół.
Kal. słow.: Cichomił — jutro Cieszymir.

OSOBISTE

— * **Srebrne gody małżeńskie** obchodzą w dniu 25. bm. pp.: Tomasz Liberacki z małżonką Heleną z domu Szczepańską, zamieszkali przy ul. Dominikańskiej 1. Na intencję jubilatów odprawi się msza św. w kaplicy Pana Jezusa. Szczęść Boże na dalszą drogę życia.

— * **Prof. dr. Karol Mayer** został mianowany członkiem-korespondentem Akademji Międzynarodowej dla postępu nauk lekarskich w Paryżu.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Grono Przyjaciół Sceny Polskiej w Poznaniu.** Zebranie odbędzie się w czwartek 25. bm. o godz. 20 w lokalu posiedzeń p. Jarockiej, ul Masztalarska 8.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Dyrekcja Miejskiej Szkoły Handlowej** w Poznaniu podaje do wiadomości, że przyjmuje się jeszcze zgłoszenia na nowy rok szkolny. Zapisy przyjmuje sekretarjat ul. Śniadeckich 54/58.

— * **Chór mieszany kościoła garnizonowego** przyjmie jeszcze kilka dobrych sił śpiewackich. Panie i panowie inteligentni, z dobrym głosem, zechcą się zgłosić pisemnie lub osobiście do dyrygenta chóru p. Broniewskiego, Al. Marcinkowskiego nr. 15, mieszk. 10, wzgl. osobiście po nabożeństwie w niedziele i święta o godz. 12 w kościele garnizonowym.

— * **Komitet Obchodu 20-lecia II. drużyny harcerskiej im. Królowej Jadwigi w Poznaniu** zaprasza uprzejmie wszystkie byłe harcerki II. drużyny na zebranie, które odbędzie się 6 września br. o godz. 19 w salce cukierni Fangrata (dawniej Warszawianka.) Ze względu na doniosłość uroczystości zależy na przybyciu możliwie jak największej ilości byłych druchen.

— * **Opłaty pocztowe za druki.** Według taryfy pocztowej normalna opłata za druki wysyłane pocztą wynosi: a) Za druki prywatne do wagi 25 g — 5 gr, ponad 25 g do 50 g — 10 gr, ponad 50 g do 100 g — 15 gr, ponad 100 do 250 g — 25 gr, ponad 250 do 500 g — 50 gr, ponad 500 do 1.000 g — 60 gr, ponad 1.000 g do 2.000 g (tylko pojedyńcze tomy) 70 gr. b) Za druki urzędowe do wagi 25 g — 5 gr, ponad 25 do 50 g — 10 gr, ponad 50 do 100 g — 15 gr, ponad 100 do 250 g — 25 gr, ponad 250 do 2.000 g — 40 gr.

Rozporządzeniem Min. Poczt i Tel. z dnia 6 sierpnia 1932 r. uzupełniono taryfę pocztową, wprowadzając zniżoną opłatę za nadawane druki prywatne i urzędowe a mianowicie, przy nadawaniu druków prywatnych i urzędowych jednorazowo w ilości: ponad 100 do 500 sztuk opłata wynosi 60 proc. normalnej opłaty, ponad 500 do 1.000 sztuk 50 proc., ponad 1.000 opłata wynosi 40 proc.

Opłatę za te druki uiszczać muszą nadawcy gotówką, a nie znaczkami. Druki te muszą być nadawane za pomocą pocztowej książki nadawczej przy okienku w urzędzie pocztowym i na stronie adresowej muszą być zaopatrzone w czytelny napis „Opłacono gotówką". Bliższych informacyj udzielają miejscowe urzędy poczt i tel.

— * **Kurator Okr. Szkolnego Poznańskiego** dr. Michał Pollak przyjmuje interesantów we wtorki i piątki od godz. 12—14.

W razie przeziębienia, grypy, zapalenia gardła, migdałów, przy bólach nerwowych i łamaniu w kościach, należy dbać o codzienne, regularne wypróżnienie i w tym celu używać pół szklanki naturalnej wody gorzkiej **„Franciszka-Józefa"**. Żądać w aptekach i drogerjach. nw 4 648

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Z życia Inwalidów Wojennych.** Na ostatniem zebraniu członków Związku Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej koła poznańskiego przewodniczył obradom prezes koła p. Joachimiak. Głównym tematem zebrania była sprawa nowelizacji ustawy inwalidzkiej Podkreślano, że izba skarbowa przy wysyłaniu dekretów popełnia nieścisłości, a mianowicie nie uwzględnia różnic między inwaldami wojennymi a inwalidami wojskowymi. Zdarza się, że inwalidzi wojenni otrzymują dekrety jako inwalidzi wojskowi. W wymiarze rent inwalidów wojennych a inwalidów wojskowych jest znaczna różnica. Referat ze zjazdu inwalidów w Wągrowcu wygłosił członek zarządu p. Antoni Małecki. Żalono się też na liczne redukcje inwalidów wojennych z zajmowanych stanowisk. (kl)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Zderzenie dwóch samochodów.** Szeregowiec 3 brygady saperów Tomasz Gertel zgłosił na policji wypadek zderzenia samochów PZ 41580 i 0124 wojskowego. Oba pojazdy, których zderzenie nastąpiło na Al. Marcinkowskiego, zostały lekko uszkodzone.

KRONIKA POLICYJNA

— * **Porzucony łup złodziejski.** W lesie na Dębinie nieznani złoczyńcy na widok zbliżającej się policji porzucili paczkę, w której znajdowały się dwie suknie, marynarka, koc i inne drobne przedmioty, skradzione prawdopodobnie w Starołęce Wielkiej. (kl)

— * **Ujęcie złodzieja.** Na św. Rochu przytrzymano w jednej z ostatnich nocy na kradzieży Wojciecha Zarębskiego z Kobylnicy. Odebrano mu 20 kurcząt, 10 kaczek, 15 kg owoców. Drób i owoc pochodził z kradzieży, której Zarębski dopuścił się u p. Antoniego Szneidera w Minikowie. (kl)

JARMARKI

— * **Kępno.** Jarmark na konie, bydło, trzodę chlewną i towary kramarskie odbędzie się we wtorek dnia 30. bm.

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— * **Buk.** (Burza). We wtorek przechodziła nad miastem silna burza z ulewą i gradem. Grom uderzył w stodołę i oborę pod jednym dachem przy ul. Prykop, własność p. Winc. Dworzyńskiego. Stodoła wraz ze żniwem spłonęła doszczętnie. Plony żniwne nie były ubezpieczone, tak, że straty wynoszące kilka tysięcy złotych, ponosi sam tylko pogorzelec. Przy akcji ratowniczej komendant Straży Pożarnej nadepnął na zerwany drut przewodu elektrycznego i doznał porażenia; zdołano go jednakowoż przywrócić do przytomności.

— * **Czarnków.** (Pożar.) W tych dniach wybuchł pożar w Stajkowie w gospodarstwie p. Klawka. Spaliła się stodoła z całem żniwem. (cn)

— * **Czempiń.** (Pielgrzymka). Stowarzyszenie Kobiet Pracujących pod wezwaniem św. Tereski organizuje pielgrzymkę do Częstochowy.

— (Zagadkowy strzał). W ub. tygodniu w południe strzelił ktoś z rewolweru w okno wystawowe składu piekarskiego pp. Nowakowskich w rynku. W tym momencie zamiatał 13-letni chłopiec ulicę tuż przed oknem. Opatrzność Boża czuwała nad dzieckiem, że kula go nie ugodziła. Policja wdrożyła śledztwo.

— (Kradzież). Skradziono nowy rower listonoszowi p. Michałowskiemu i to z podwórza urzędu pocztowego. (k)

— * **Drawsko.** (Pożar.) Podczas burzy uderzył piorun w zabudowania nadleśnictwa państwowego. Powstały ogień strawił doszczętnie stodołę. (cn)

— * **Jarocin.** (Pieszo nad polskie morze). W tych dniach wrócili do Jarocina z pieszej wycieczki krajoznawczo-turystycznej po północnych częściach Wielkopolski i Pomorzu dwaj harcerze z III. gimnazjalnej drużyny harcerskiej im. ks. J. Poniatowskiego w Jarocinie, Roman Wróblewski i Józef Zieliński.

— * **Krotoszyn.** (Nieostrożność). Pani Ostrowska przy ulicy Piastowskiej chcąc napalić w piecu, przywołała do pomocy męża, który dolał do ognia benzyny. Oczywiście benzyna wybuchła i ogień zajął ubranie Ostrowskiego, który się bardzo ciężko poparzył. Lekarz p. dr. Kolasiński stwierdził poparzenie 3 stopnia.

— (Nieszczęśliwy wypadek). Mistrz rzeźnicki p. Radojewski, jadąc rowerem, upadł i złamał nogę. (fk)

— * **Kępno.** (Pożar.) W majątku Dworzyszcze wybuchł z nieustalonych narazie przyczyn pożar, który strawił stodołę, młóckarnię i większą część narzędzi rolniczych. Straty wynoszą około 40.000 zł. W akcji ratunkowej brały udział 4 straże pożarne, w tem jedna z Niemiec.

— * **Leszno.** (Wybuch straszaka). Strażnik polowy Drygas z Przybini nosił przy sobie pistolet-straszak. W pewnej chwili nastąpiła z niewiadomych przyczyn eksplozja naboju, która rozerwała nieszczęśliwemu prawą rękę. Odwieziono go do szpitala św. Józefa w Lesznie. Jak się dowiadujemy, grozi mu odjęcie ręki.

— * **Modrze, pow. poznański.** (Uderzenie piorunu). We wtorek podczas burzy grom uderzył w konie gospodarza Derdy, który wracał z Buku i schronił się do przydrożnej stodoły. Konie zostały zabite a stodoła z tegorocznem żniwem spaliła się doszczętnie. Od uderzenia gromu spaliła się również stodoła i zabudowania w Marcyjanowie oraz stogi dominjalne w Jarogniewicach i Zaporowie.

— * **Oborniki.** (Zabawa latowa Tow. Gimn. „Sokół". Dnia 31. ub. miesiąca odbyła się zabawa latowa Tow. Gimn „So-

kół". O godz. 5,30 zebrali się w ogrodzie Bractwa Kurkowego zawodnicy poszczególnych gniazd okręgu rogozińskiego i tu odbyły się zawody lekkoatletyczne. W pięcioboju zdobyli nagrody druhowie: 1. Telesfor Skierczyński, Oborniki (punkt. 2.129,44), 2. Dreger Eryk Oborniki (1.050,00), 3. Włodarczak Stanisław Oborniki (853,92). W czwórboju druchen zwyciężyła: Konieczna Franciszka Oborniki (punkt. 1.063,89), 2. Skierczyńska Marja Oborniki (1.060,343, 3. Kołodziejówna Łucja Oborniki (491,14). W trójboju młodzieży 1. Konieczny Kazimierz Oborniki (1.073,65), 2. Wene Franciszek Oborniki (958,85), 3. Faron Karol Oborniki (800,63). O godz. 10 rozpoczął się bieg okrężny o nagrodę wędrowną gniazda na 2.000 mtr., w którym wzięło udział 11 zawodników. Jako pierwszy do mety przybiegł drh. Franciszek Kaczmarek Oborniki 6:28,1, 2. Wiktor Wesołowski Oborniki 6:29,3, 3. Smogór Maksymiljan, Rogoźno 7:09.

Popołudniu o godz. 14 nastąpił wymarsz z orkiestrą Strażacką z Szamotuł przez miasto do ogrodu strzeleckiego. W ogrodzie wielką atrakcją dla publiczności były różne gry, jak kulanie w kręgle, koło szczęścia, loterja fantowa, strzelanie z wiatrówek do tarczy, poczta japońska itd. O godz. 17,30 rozpoczęły się ćwiczenia wolne druhów; druchen a następnie młodzieży męskiej, które wykazały wielką sprawność gimnastyczną przedewszystkiem młodzieży. Niemniej miłą atrakcją było wystąpienie oddziału kolarzy obornickiego i rogozińskiego oraz szermierzy. Nagrody wręczył zwycięskim zawodnikom z stosownem przemówieniem prezes dh. Rosochowicz, poczem na zakończenie święta sokolego orkiestra wykonała „Rotę". Wieczorem odbyła się zabawa taneczna. Obywatelstwu miasta, które przyczyniło się do złożenia tak hojnych darów na rzecz „Sokoła" składa z tego miejsca zarząd serdeczne „Bóg zapłać". (Kko)

Ujawnianie cen przedmiotów powszedniego użytku

Właścicielom przedsiębiorstw sprzedaży przedmiotów powszedniego użytku, zwraca się uwagę na obowiązujące rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 lutego 1923 r. w sprawie obowiązku posiadaczy przedsiębiorstw sprzedaży — ujawniania cen przedmiotów powszedniego użytku — pp. (Dz. U. R. P. nr. 22 poz 139), jak również na obowiązujące w mieście Poznaniu zarządzenia policyjne z dnia 1 sierpnia 1923 r. o sposobie i formie sporządzania cenników i ujawniania cen (Dz. Urz. Woj. nr. 34 poz. 606). Celem uniknięcia dotkliwych kar przewidzianych w odnośnych przepisach za ich nieprzestrzeganie, leży w własnym interesie zainteresowanych zapoznanie się z odnośnemi rozporządzeniami i zastosowanie się do nich, przyczem zaznacza się co następuje:

1) Przepisom rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20. 2. 1923 r. podlegają tylko posiadacze składów, sklepów, jatek mięsnych, handlów, straganów, restauracyj, bufetów kolejowych, cukierni i innych przedsiębiorstw sprzedaży przedmiotów powszedniego użytku. Nie podlegają tym przepisom producenci rolni, którzy nie mając przedsiębiorstwa handlowego, sprzedają produkty własnego gospodarstwa rolnego.

2) Obowiązek nałożony tem rozporządzeniem polega na bezpośredniem uwidocznianiu cen na przedmiotach powszedniego użytku oraz na wywieszaniu cennika (wykazu cen) takich przedmiotów.

3) Bezpośrednie ujawnianie cen polega na oznaczeniu ceną każdego gatunku i rodzaju przedmiotów powszedniego użytku, przeznaczonych na sprzedaż, a znajdujących się zarówno wewnątrz lokalu sklepowego, jak i na wystawie sklepowej.

4) Cenniki (wykazy cen) powinny być: a) drukowane lub pisane atramentem; b) jednolitego formatu o wielkości conajmniej ½ arkusza papieru; c) powinny zawierać: nazwę firmy, datę sporządzenia, wyszczególnienie towarów według gatunków i rodzajów i ich cen. Cenniki odpowiadające tym warunkom mają być umieszczone wewnątrz lokalu sklepowego na miejscu widocznem, umożliwiającem zapoznanie się z nim przez kupujących.

5) Ceny uwidocznione tak na samym towarze jak również podane i na cenniku — powinny być obliczane wyłącznie w stosunku do obowiązujących jednostek miar (1 m., 1 l., 1 kg. itp.) lub sztuki — przyczem należy ograniczyć oznaczenie cen od — do — tylko do tych wypadków, gdzie szczegółowe wyliczenie wszystkich gatunków i rodzajów towarów nastręczałoby znaczne trudności ze względu na ich ilość.

6) Za brak cen na towarze oraz za brak cennika odpowiedzialnym jest zawsze posiadacz przedsiębiorstwa, odpowiedzialności tej nie zmniejsza fakt, sporządzania cenników przez zrzeszenie kupców lub przemysłowców.

7) Cenniki nie mogą być w żadnej formie zatwierdzone przez władze administracji ogólnej lub samorządowej — chociażby obejmowały takie artykuły, których ceny są ustalone przez komisję do wyznaczania cen, nie mogą również zawierać żadnych adnotacyj wzgl. wag, któreby na takie zatwierdzenie wskazywały. W końcu podaje się do wiadomości, iż organa Policji Państwowej otrzymały polecenie wdrożenia energicznej akcji w kierunku respektowania przepisów powołanych wyżej rozporządzeń, niestosujących się zaś będą podawać do ukarania.

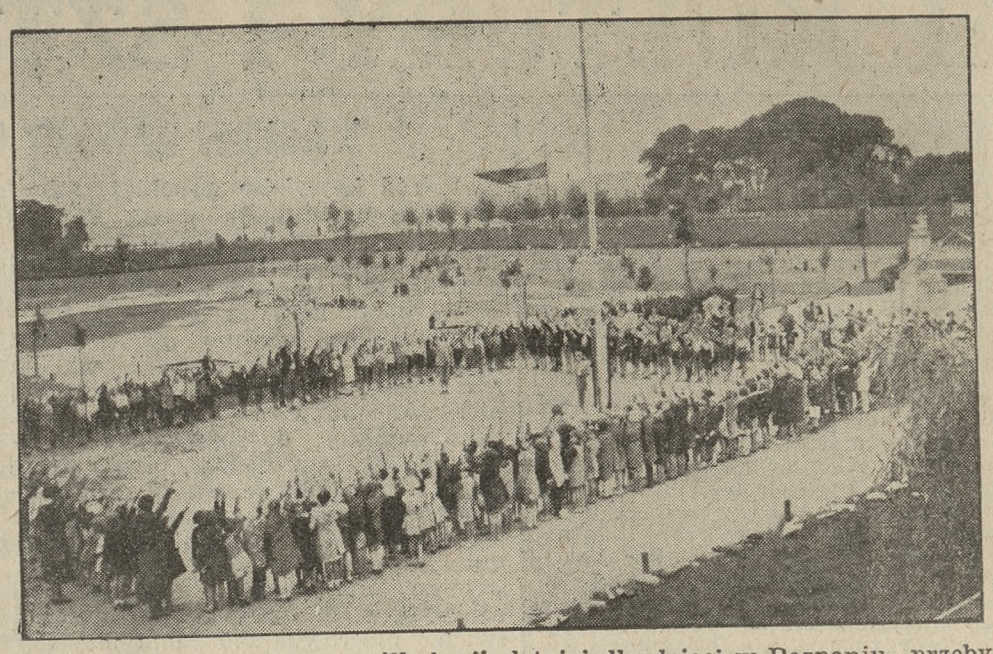

Na wzorowo prowadzonej półkolonji letniej dla dzieci w Poznaniu przebywa obecnie 450 dzieci z miasta. Zjęcie przedstawia chwile rozpoczęcia zajęć na półkolonji. Dzieci po modlitwie porannej podniesieniem ręki witają sztandar i wznoszą okrzyk na cześć Rzeczypospolitej. (kl)

— * **Ostrów.** (Pielgrzymka). Staraniem Arcybractwa Matek Chrześcijańskich wyruszy stąd wielka pielgrzymka na Jasną Górę w środę 7 września rb.

— (Zgon dwu posterunkowych). Zmarli tu dwaj posterunkowi miejscowej Policji Państwowej, śp. starszy posterunkowy Ignacy Ryba i śp. posterunkowy Stanisław Kurowski. Wspólny pogrzeb odbył się tu wczoraj przy licznym udziale przełożonych, kolegów zmarłych oraz tłumu publiczności.

— (Z jarmarku). Ostatni jarmark był niezwykle ożywiony. Na rynku panował taki tłok, że z trudem tylko poruszać było się można. Wykorzystali to oczywiście kieszonkowi złodzieje i okradli kilkanaście osób. Poza tem zanotowano szereg większych kradzieży u przekupniów. (n)

— * **Pobiedziska.** (Kradzież z włamaniem). W nocy na środę włamali się nieznani złoczyńcy do warsztatu p. Ortla i skradli 2 rowery, wiertarkę oraz narzędzia, wartości razem około 500 złotych. Policja wszczęła energiczne dochodzenia.

— * **Puszczykowo.** (Powodzenie wenty). Dnia 7. bm. w ogrodzie p. Mandlowej w Puszczykowie odbyła się doroczna wenta na rzecz kościoła parafjalnego w Puszczykowie. Mimo, że pogoda nie dopisała, czysty dochód z wenty, łącznie z ofiarami pieniężnemi, wyniósł 3,715.60 zł. Kwota ta przeznaczona jest na zakup dzwonu. Wszystkim niestrudzonym organizatorkom i organizatorom wenty, jak również hojnym ofiarodawcom składam serdeczne „Bóg zapłać". Ks. Koppe, prob.

— * **Sieraków.** (Osobiste). W stan spoczynku przeniesiony został koniuszy Państw. Stada Ogierów w Sierakowie p. Jan Męclewicz, sumienny urzędnik, znawca i lubownik koni, przytem bardzo dobry rolnik, co przy tut. Stadzie miało osobliwe znaczenie ze względu na prowadzone przy temże większe gospodarstwo rolne. P. Męclewicz był przez tut. ogół lubiany i ceniony, tylko u działaczy sanacyjnych nie miał łaski, im też zawdzięcza przedwczesną odstawkę. Emeryt liczy — 43 lata!

— * **Witkowo.** (Echa tragicznego wypadku). W uzupełnieniu wiadomości o utonięciu w jeziorze powidzkiem śp. Godurkiewicza Marjana z Witkowa donosimy, że zwłoki topielca odnaleziono. Przeprowadzona sekcja zwłok skonstatowała, że utonięcie nastąpiło wskutek udaru serca. Pogrzeb śp. Godurkiewicza odbył się w czwartek przy licznym udziale publiczności oraz 5 pocztów sztandarowych. Kondukt żałobny prowadził ks. proboszcz Kaźmierczak, w asyście ks. Figasa. Tragicznie zmarły był członkiem miejscowego S. M. P., a swego czasu jego prezesem. (mc)

— * **Żnin.** (Likwidacja szkoły). Z dniem 1 września zostanie zlikwidowana 1 klasowa szkoła powszechna w Oćwiece z powodu braku przepisanej liczby dzieci. Część dzieci została przydzielona do odległej o 3 km szkoły w Sulejewie, część do Gąsawy.

Kórnik

Agenturę „Kurjera Poznańskiego" przejął p.

Jan Pohl
Kórnik
Rynek 151

Zamówienia oraz przedpłatę na **wrzesień** i dalsze miesiące prosimy uskuteczniać odtąd tylko w wyżej wspomnianej agenturze, która przyjmuje abonament i ogłoszenia po cenach oryginalnych, bez żadnych dopłat.

Dostawa jeszcze tego samego dnia.

— (Osobiste). Zasłużony działacz na polu społecznem kier. Pow. Obozu Wielkiej Polski p. Kruszka ze Słabomierza został odznaczony Krzyżem Niepodległości.

— Kier. oddz. Kasy Chorych p. Komorowski został przeniesiony do Okręg. Kasy Chorych w Wągrowcu. Do Żnina przybywa obecny kier. oddz. Kasy Chorych w Chodzieży p. Budnowski.

— (Z sądownictwa). Przed kilku dniami rozeszły się pogłoski, które znalazły ostatnio urzędowe potwierdzenie, że powiat żniński należący dotychczas w sprawach sądowych do Sądu Okręgowego w Bydgoszczy został z dniem 1 października przydzielony do Sądu Okręgowego w Gnieźnie. Jeśli chodzi o komunikację kolejową Żnina z Gnieznem, to jest ona gorsza aniżeli z Bydgoszczą. Połączenie natomiast autobusowe z Gnieznem jest lepsze, a odległość również bliższa. (cq.)

Z Pomorza

— * **Chojnice.** (Wstrzymanie koncesji). Władze szkolne załatwiły odmownie wniosek kuratorjum tut. niemieckiego (prywatnego) progimnazjum o przedłużenie koncesji na rok następny tej uczelni, motywując swą decyzję tem, że stan budynku owego zakładu nie odpowiada przepisom sanitarnym.

— * **Grudziądz.** (Strzał z zasadzki). W Nicwałdzie pod Grudziądzem ukrył się robotnik Goszcz w zaroślach i postrzelił z rewolweru zajętego przy pracy Wrzesińskiego, raniąc go ciężko w brzuch. Powodem krwawej napaści były porachunki osobiste. Zbrodniarza aresztowano i oddano do dyspozycji prokuratora. Stan postrzelonego W. jest beznadziejny. (ski)

— * **Starogard.** (Świętokradztwo). W nocy na 22. bm. dokonano włamania do kościoła we wsi Kokoszkowy w pow. starogardzkim. Złoczyńcy rozbili okno i w ten sposób dostali się do wnętrza. M. in. skradli: kielich złoty, puszkę złotą, kilka czerwonych obrusów z ołtarzy i ambony oraz wiele różnej bielizny kościelnej. Skradzione przedmioty sięgają wartości 3 tysięcy zł. Na miejsce kradzieży udał się natychmiast oddział wywiadowczej służby śledczej.

— (Kradzieże). Dnia 21. bm. podczas nieobecności domowników włamało się 2 nieznanych osobników do jadłodajni p. Szulza Błażeja w Starogardzie. Włamywacze otworzyli drzwi wytrychem i skradli m. in. zegarek męski, złoty łańcuszek damski, kapelusz męski oraz kilkanaście paczek papierosów. Poszkodowany oblicza straty na przeszło 100 zł. Dochodzenia w toku. — W niewyjaśnionych dotąd okolicznościach skradziono p. Pelagji Przewoskiej ze Starogardu srebrny damski zegarek. Policja jest na tropie złoczyńcy.

Z Kaliskiego

— * **Ślesin,** pow. Konin. (Jeszcze o gospodarce w magistracie). W związku z umieszczonem w nr. z dnia 25 lipca br. sprostowaniem burmistrza m. Ślesina otrzymujemy od zainteresowanych następujące wyjaśnienia: a) Rezygnacja 10 radnych i wszystkich członków magistratu nie posiada cech prywaty w stosunku do burmistrza i sekretarza Zajferta, lecz chodzi jedynie o dobro publiczne; reprezentanci miasta bowiem, świadomi swych obowiązków, nie mogli brać odpowiedzialności za stan gospodarki miejskiej, również nie mogli pogodzić się, by legalne jej uchwały nie były przez burmistrza wykonywane.

b) Ani rada miejska, ani magistrat m. Ślesina nie upoważnili burmistrza Muzykiewicza do wypłaty pracownikom 2 proc. prowizji z tytułu spraw bezrobocia, nadto organa te nie były we właściwym czasie informowane o wysokości wpływów z tego źródła dochodu i ich przeznaczeniu. Nadmienia się, że sekretarz mag. Zajfert Leon jest jego krewnym. Organa miejskie znalazłyby inny sposób prowadzenia spraw z funduszu bezrobocia, które pracownicy załatwiali w godzinach urzędowych, a nie poza niemi. Niewłaściwą wypłatę wspomnianej prowizji potwierdził ustnie na posiedzeniu rady miejskiej p. Wesołek, sekretarz Wydziału Powiatowego w Koninie. Rada miejska zażądała szczegółowych obliczeń i zwrotu pieniędzy. Uchwała nie została wykonana.

— * **Słupca.** (Pożary od piorunów). W nocy dnia 17. bm. przeszła w okolicy Słupcy burza. We wsi Ciążeń od uderzenia piorunu spłonęły cztery stodoły napełnione zbożem, oraz zabudowania, inwentarze i wiele narzędzi rolniczych, własność Józefa Popielawskiego, Piotra Góreckiego, Piotra Hatłasa i Małeckiego. Straty wynoszą do 24.000 zł. We wsi Trąbczyn, również od uderzenia piorunu, spłonął dom i dwie wypełnione żniwem stodoły. We wsi Kochowo, grom uderzył w stodołę rolnika Eswajna, z której przeszedł do budynku inwentarnego i tam zabił trzy krowy i świnię.

— * **Wieluń.** (Pożar). W majątku Panentów-Górny skutkiem uderzenia piorunu spłonęły 2 wielkich rozmiarów obory, stóg pszenicy i sterta owsa. Straty oblicza się na 50.000 zł.

— (Tragiczna śmierć dziecka). W Chotyninie w pow. wieluńskim roczny synek mistrza stolarskiego A. Zimocha, pozostawione na chwilę bez opieki, wszedł do warsztatu i niepostrzeżony przez nikogo dostał się do motoru. Chłopiec wszedł na deskę, pokrywającą zbiornik z wodą. Deska usunęła się a dziecko wpadło do wody i utonęło.

Wielki pożar pod Kołem

Piętnaście rodzin bez dachu nad głową

Z Koła nad Wartą donosi nam (kk):

Z niewiadomych przyczyn w zabudowaniach Langierowej we wsi Zagrodnica wybuchł pożar. W ciągu kilku minut cała zagroda Langierowej stanęła w płomieniach. Spłonęły dwa domy mieszkalne, stodoła i szopa. Następnie ogień przerzucił się na sąsiednie zabudowania pp. Ziółkowskiego Ignacego, Chrzanowskiego Antoniego i Rzęczkowskiej Antoniny. Ogółem spłonęło sześć domów mieszkalnych, cztery stodoły pełne zboża tegorocznych zbiorów, cztery szopy, obora i stajnie. Poszkodowani obliczają straty na 30 tysięcy złotych. W akcji ratowniczej wzięły udział straże pożarne z Szbicy, Świętosławic, Skoszyna, Pasieki Sarnowej i Koła. Dzięki ofiarnym ich wysiłkom udało się pożar zlokalizować i zapobiec dalszemu rozszerzeniu. Wskutek pożaru 15 rodzin utraciło dach nad głową.

Straszny wypadek w drogerji

Politura wybuchła i poparzyła 2 osoby

Z Leszna donosi nam (s):

W drogerji firmy Thomas przyrządzano przyprawę do politury. Nagle nastąpiła eksplozja, straszna w skutkach. Pracownik firmy p. Thomas został ogarnięty w jednej chwili płomieniami. Zanim zdołano ogień na nieszczęśliwym ugasić, był już poparzony na całem ciele. W stanie beznadziejnym odwieziono go do szpitala Św. Józefa. Równocześnie odniósł robotnik tej firmy, p. Murkowski, ciężkie poparzenia rąk.

Epilog zabójstwa sołtysa pod Starogardem

W sobotę stawał przed izbą karną sądu okręgowego w Starogardzie Jan Bieliński, zabójca śp. Edwarda Kłosa, sołtysa we wsi Rywałd w pow. starogardzkim. Bieliński odpowiadał wspólnie ze swoją żoną Eleonorą. Zabójstwa dopuścił się w dniu 4 czerwca b. r., kładąc trupem na miejscu kilkoma strzałami rewolwerowemi sołtysa gminy Rywałd śp. Edwarda Kłosa w chwili, gdy ten interwenjował urzędowo w zajściu, wywołanem przez oskarżonego.

Rozprawa wzbudziła szerokie zainteresowanie i zgromadziła na sali sądowej liczną publiczność, szczególnie zaś mieszkańców gminy Rywałd. Głównym świadkiem w procesie był radny gminny Kamiński, który jako towarzyszący śp. Kłosowi był przy zabójstwie obecny.

W późnych godzinach popołudniowych po długiej naradzie grona sędziowskiego ogłoszono wyrok, skazujący Jana Bielińskiego za zabójstwo na 8 lat ciężkiego więzienia, jego żonę Eleonorę na 2 lata ciękiego więzienia. Wyrok ten jest uważany jako bardzo łagodny.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

CENY MIEJSC NA KONCERTY W NASZYM TEATRZE WIELKIM

Koncerty Orkiestry Symfonicznej m. Poznania, jakie rozpoczną się w niedzielę, 11 września w Teatrze Wielkim, zostały jak wiadomo zorganizowane przez miasto dla podniesienia kultury muzycznej. W tem jest ich racja bytu i usprawiedliwienie kosztów, jakie za sobą pociągają. W stosunku do kroci tysięcy, jakie kosztowała operetka i opera, są to oczywiście kwoty nader skromne, lecz w obecnym kryzysie miasto rozporządza szczuplejszemi niż przedtem środkami, tak że wydatki na cele kulturalne musi się rozpatrywać pod kątem ich istotnego pożytku dla jak najszerszych warstw. Szerzenie kultury muzycznej jest celem, który dyskusji nie podlega, jeżeli się do niego dąży przez muzykę poważną, więc orkiestralną i instrumentalną w pierwszym rzędzie. Aby wszakże kultura ta istotnie się szerzyła, potrzeba ją tak uprzystępnić wszystkim chętnym, aby pociągała za sobą jak najmniejszy dla słuchacza wydatek.

Organizacja koncertów jest z tego stanowiska przemyślaną gruntownie i odpowiednio postawioną. Koncerty jakie urządza Orkiestra Symfoniczna m. Poznania mają — jak wiadomo z ubiegłego sezonu — wysoki poziom i dostarczają słuchaczom muzyki pierwszorzędnej tak co do programu, jak co do wykonania. Mimo to ceny wstępu na te wysokiej wartości wieczory dadzą się zupełnie zestawić z cenami... kina. Bilet na koncert niedzielny rozpoczyna się od 50 groszy, w najwyższym zaś punkcie osiąga zaledwie 3 zł. W wielkich koncertach czwartkowych można brać udział już za złotego, najwyższa zaś cena miejsc pierwszorzędnych wynosi 5 złotych, mimo że koszt zarówno jednych jak drugich produkcyj mieści w sobie, oprócz innych wydatków, utrzymanie orkiestry, oraz honorarjum solistów i dyrygentów, między którymi znajdują się artyści sławy światowej. Ofiarowanie takich produkcyj za cenę niewspółmiernie niską w stosunku do ich wartości artystycznej, jest możliwe tylko dla tego, że organizuje je miasto, a subwencja, jaka to umożliwia, jest wkładem władz miejskich Poznania w kulturę duchową społeczeństwa. A trzeba raz jeszcze przypomnieć, że Poznań jest jedynem miastem w Polsce, które takiego wkładu dokonywa — i przez to zdobył sobie pierwsze miejsce wśród naszych środowisk kulturalnych.

Chór watykański w Poznaniu. Z Warszawy donoszą nam: Po Polsce urządza objazd chór kaplicy Sykstyńskiej, kierowany przez księdza Rafaela Casimiri, ucznia i pomocnika Perosiego. Chór składa się z 60 osób. Pierwsze produkcje urządzi w Częstochowie, dokąd ma zjechać d. 7 września. Wieczorów będzie dwa. Następnie uda się chór do Warszawy, Łodzi i Poznania. (tw)

Zgon Tadeusza Joteyki. Z Warszawy donoszą nam: Zmarły na Śląsku, w Wiśle, w szpitalu, śp. Tadeusz Joteyko, dożył ledwie lat 60. Warszawianin z pochodzenia, uczeń prof. Cynka w Konserwatorjum warszawskiem, przeszedł z wiolonczeli na kurs kompozycji, prowadzony przez Zygmunta Noskowskiego i odznaczył się talentem oraz pracowitością. Pisał zrazu pieśni i utwory orkiestralne („Szkice morskie") oraz znaną „Fantazję polską" na fortepian i orkiestrę. Dopiero niedawno zwrócił się ku operze i „Zygmuntem Augustem" wystawionym także w Poznaniu za dyrekcji Piotra Stermicha, zdobył niemały sukces. Nie tak już wielkie powodzenie towarzyszyło drugiej operze Joteyki, „Jadwiga". Od dłuższego czasu chory na serce, udał się do Wisły, jako do uzdrowiska i tam uległ ciężkiej chorobie. (tw)

Czy będzie opera we Lwowie? Piszą nam ze Lwowa: Ubiegły sezon operowy był prowadzony przez ruchliwe Towarzystwo Miłośników Muzyki i Opery. Zdawało się, że koszta będą pokryte, gdyż Towarzystwo otrzymało obfitą subwencję, wszelako, jak słychać, zaległości są nader znaczne. Gdy jeszcze teraz grozi zupełne skreślenie subwencji miejskiej, — Lwów bowiem jest w katastrofalnym stanie finansów — losy sezonu są na razie niepewne. W każdym razie trzeba przyznać Towarzystwu Miłośników, że gospodarkę artystyczną prowadziło rzetelną, t. j. wystawiało same opery, nie zaś operetki, z dorzuceniem paru przedstawień operowych byle jak skleconych. Operetki nie było wcale i ani grosz z funduszów miejskich na nią nie był wydany. (lk)

KAWA, OBRAZY I APERITIFY.

Z Warszawy donoszą nam:

Nasz Instytut Propagandy Sztuki, rezydujący we własnym pawilonie przy ul. Królewskiej, musiał zabrać się do „interesów". Dług za budowę wynosi jeszcze około stu tysięcy złotych. Na fundusz obrotowy także trzeba pieniędzy, wiadomo zaś, że wystawy obrazów są deficytowe, nawet gdyby były tak poważne i artystyczne, jakie urządza instytut, dzięki któremu poziom wystaw w stolicy odrazu podniósł się o kilka pięter. Dyrekcja Instytutu urządziła więc na dziedzińcu i w dwóch salkach pawilonu — kawiarnię, w której będą podawane, na modłę paryską, także „aperitify" oraz wino. Tęskniący za „Amer-Piconem" albo „Quinquina Dobonnet" będą mogli mieć złudzenie bulwarów. A że popyt wytwarza podaż, więc może nasze wytwórnie wódek pomyślą o wypuszczeniu „aperitifów", które to korzenne i mocne napoje pija się, jak naszym Paryżanom wiadomo, z wodą sodową przed posiłkami, „na apetyt". stąd ich nazwa: aperitifs, bo „otwierają" żołądek na przyjęcie potraw.

Tak może poszerzyć się o nową gałąź wytwórczość krajowa, Warszawie przybędzie nowy sposób popicia, a Instytut także coś zarobi na tajemniczym, chociaż dawno zaobserwowanym związku między malarstwem a alkoholem. Potrzeba zaś Instytutowi pieniędzy, ma bowiem nietylko długi, ale i szerokie zamiary. Zamknąwszy wystawę Wyczółkowskiego, urządzi we wrześniu pokaz „Sztuka Dziecka", tj. będą to rysunki dziecinne, któremi tak żywo i poważnie zajmuje się obecnie nasza pedagogja za przewodem dra Stefana Szumana, profesora wszechnicy krakowskiej. Potem pójdzie wystawa zbiorowa Lenza, dalej Skoczylasa, Pankiewicza, Pokowińskiego, oraz grupy „Szkoła warszawska", w grudniu będzie otwarty Salon Zimowy — a dalej się zobaczy. Wszystko to opowiedział świeżo prasie dyrektor Instytutu, prof. Karol Stryjeński, oświadczając, że jest jeszcze wiele innych planów, których wszakże lepiej nie ogłaszać na razie, w tak żałosnej konjunkturze finansowej.

T. W.

KRAJOZNAWSTWO

Młodzież wędruje po Polsce. Z Krakowa donoszą: W miejskim domu wycieczkowym — nawiasem mówiąc bardzo celowo i ładnie urządzonym — nocowało od maja do końca lipca 10 280 osób uczestniczących w wycieczkach młodzieży szkolnej. Przyjeżdżała ona do Krakowa ze wszystkich stron Polski, a dalej z Czech, z Łotwy, Rumunji, Estonji i z niemieckiej części Śląska. Do frekwencji takiej dużo przyczyniła się kolej, dając wycieczkom szkolnym 75 procent zniżki. W ten sposób nawet uboga młodzież może zwiedzać Polskę i poznawać jej piękno. (kt)

TEATR

Katerwy „Przechodzień", który z Osterwą w roli głównej był przed dziesięciu laty słynnym sukcesem Reduty, będzie wystawiony w Helsingforsie, w fińskim teatrze Narodowym. Dyrektorem teatru tego jest jak wiadomo p. Eimo Kalima, który już wiele dzieł polskich przełożył i w Finlandji wystawił. Sztuka p. Szczepana Jeleńskiego niezawodnie miała w Finlandji takie samo powodzenie, jakie ją spotkało w Polsce.

Monografja aktora. Z Berlina piszą nam: Pod tytułem „Wojciech Matkowsky" ukaże się niedługo monografja pióra Juljusza Baba, poświęcona słynnemu tragikowi berlińskiemu z końca zeszłego i początku bieżącego wieku. (bs)

OCHRONA ZABYTKÓW

Pomniki i reflektory. Z Warszawy donoszą nam: Inspektorat artystyczny Magistratu postanowił oświetlać reflektorami piękniejsze gmachy oraz pomniki. Wydział organizacji gospodarki miejskiej zgodził się na ten projekt. Wkrótce zaczną się próby. Na razie będzie oświetlony szereg pomników: Mickiewicza, Poniatowskiego, Kopernika i kolumna Zygmunta. (tw)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Zmarł Japończyk, który malował Polskę. Z Warszawy piszą nam: Przed rokiem objeżdżał Podhale i bawił w Krakowie malarz japoński Senaro Kirygaja. Sporo pejzaży, osnutych na motywach polskich, wystawił też w Warszawie. Obecnie doniesiono z Tokio, że Kirygaja umarł. Był on jednym z wybitniejszych malarzy współczesnych Japonji. (tw)

Polska grafika i Goethe. Z Berlina donoszą nam: Stowarzyszenie „Deutsche Buchkuenstler" zorganizowało, jak wiadomo, w Lipsku, dla uczczenia jubileuszu Goethego, wystawę pt.: „Goethe w artystycznej książce świata". Kierownictwo wystawy zwróciło się do artystów 18 narodowości, aby nadesłali rysunki, dzieła graficzne i akwarele, mające za temat jakąś jedną scenę z „Fausta". Nadeszło 160 prac, w tem sporo polskich. Wystąpili z niemi: Cieślewski, Mińska-Golińska, Mrożewski, Gronowski, Siedlecki, Gardowski i Brandel. Dzieła polskie przedstawiły się bogato i interesująco. (bs)

WACŁAW BOROWY I JEGO KSIĄŻKA

Wśród krytyków wysokiej miary do których zaliczyć u nas wypada najstarszego ze wszystkich Wasilewskiego, a następnie Kołaczkowskiego i Siedleckiego, Borowy zajmuje stanowisko coraz bardziej widoczne. Przedewszystkiem cechuje go ogromna pracowitość i metodyczność. Składa ich dowody stale, począwszy od swej pierwszej pracy o Ignacym Chodźce. Jako redaktor doskonałego czasopisma literackiego warszawskiego, które oczywiście przestało istnieć, gdy czytelnictwo czasopism podobnego typu zredukowało się po wojnie do minimum, dawał Borowy co czas jakiś, świetne artykuły i szkice o trwałej wartości. I inne czasopisma zasilał swem niezrównanem piórem. Czy można zapomnieć choćby o jego artykule o Kasprowiczu, który należy chyba do najlepszych, jakie o wielkim poecie napisano? A i w książce o Chestertonie zaimponował Borowy nieznaną u nas metodą. Oto pominął zupełnie biografję, która stanowiła dotąd niezbędny element każdej książki o jakimś pisarzu, opuścił też zarys dziejów myśli autora, a dał t r e ś ć jego myśli w układzie systematycznym, zestawiając przykłady i cytaty z dzieł. W ten sposób zetknął nas z jego duchem bezpośrednio. A duch to kapryśny, paradoksalny, żywotny, irracjonalny, trudny do ujęcia w swym optymiźmie i pesymiźmie, a więc w dwoistości.

Może coś ze swobody Chestertona udzieliło się Borowemu w traktowaniu zagadnień krytyczno-literackich, w które obfituje nowa jego książka,*) chociaż nie są to bowiem efemerydy, i nie przeważa w nich duch dziennikarski. Stosuje się to przedewszystkiem do trzech szkiców wywołanych zjazdem krakowskim na cześć Kochanowskiego. Borowy chce nas zbliżyć do poety jako człowieka. Szuka w nim zatem sprzeczności i dwoistości, znajduje duże zmiany stanowisk i rozterki wewnętrzne. To właśnie czyni go współczesnym nawet gdy idzie o pojęcie miłości, o odczucie zjawisk natury, o świadomość nikłości i niepewności człowieka w ogromie świata. Kochanowski wyrywa czytelnika z atmosfery prozy i nastraja na słuchanie poetyckie, a celuje środkami stylistycznemi pierwszej klasy. Wszystko u niego jest wymownem i zwięzłem, wszystko ma pewne znaczenie.

Śliczne są szkice Borowego o odrębności poezji Karpińskiego, co jest i dziś świeżą mimo patyny wieku, o wdzięku prymitywu, jakim tchnie romans ks. Wirtemberskiej o Malwinie, o umysłowości filomatów. Osobną grupę stanowią rozprawki dotyczące Mickiewicza, wśród nich próba wyjaśnienia kompozycji „Dziadów". Borowy nazywa ją fragmentaryczną, co nie jest jednoznacznem z brakiem konstrukcji. Owszem jest w niej forma konstrukcyjna, wywodząca się z Ossjana, Sternea, Jean Paula. Z zajęciem przegląda się też uwagi na temat miejscowości Nowogródczyzny wymienionych przez Mickiewicza.

Interesujące są, dalej między innemi nader głębokie uwagi o Chlebowskim jako krytyku i historyku literatury. Borowy traktuje go ze znawstwem i finezją, wynosząc przedewszystkiem życiorys Krasińskiego a to pod względem struktury i przenikliwości krytyczno-psychologicznej. Słusznie zauważa, że celem głównym historyków literatury jest nawiązywanie trwałych więzów między przeszłością a teraźniejszością i uwydatnianie związku między zjawiskami a życiem. Chodzi o poznanie duszy polskiej i wizerunki duchowe pisarzy. Istotnie niema nic do dodania do takiej charakterystyki. Kto znał Chlebowskiego, musi pogląd Borowego jedynie potwierdzić. Za jego następcę uważałbym dziś Chrzanowskiego zwłaszcza, gdy dokończy swej pięknej historji literatury polskiej przeznaczonej wprawdzie dla szkół średnich ale godnej polecenia każdemu. Prawdziwym wyrazem upadku poczucia sprawiedliwości w czasie obecnym są też uwagi niektórych krytyków wymierzone przeciw tej książce.

Osobno trzeba podziwiać benedyktyńską pracowitość Borowego w zebraniu wszystkich wzmianek w poezji polskiej o Wiśle, zaczynając od Kadłubka a kończąc na Siedleckim. Nie potrzebuję dodawać, że wszystkie uwagi Borowego znamionuje wnikliwość i piękno wyrazu. Badać literaturę metodycznie i z talentem umysłu nawskroś współczesnego umie Borowy, jak rzadko kto u nas.

Dr. T. Grabowski.

Poznań.

*) Wacław Borowy: K a m i e n n e r ę k a w i c z k i i inne studja i szkice literackie: Warszawa 1932. Instytut literacki stron 352.

SMUTNE LOSY PRZECHODZI KSIĄŻNICA JAGIELLOŃSKA

Kraków, 21 sierpnia.

Warto wczytać się w sprawozdanie doroczne, jakie właśnie ogłosiła dyrekcja Bibljoteki Jagiellońskiej. Od dłuższego czasu szerzą się o jej stanie alarmy, którym sam nieraz dawałem wyraz na tem miejscu. W roku zeszłym zdawało się, że idą lepsze chwile: w czerwcu poświęcono z wielką uroczystością kamień węgielny pod budowę nowego gmachu, który miał udzielić schronienia księgom i zbiorom, stłoczonym i tragicznie nieraz niszczejącym. Ale już w październiku wstrzymano roboty, ledwie zaczęte, z wiosną tego roku wogóle ich nie rozpoczynano: kryzys, brak funduszów, rzecz odłożona na czas nieograniczony. Fundamenty są — i na nich się skończyło.

Wprawdzie otrzymała Bibljoteka z powrotem sale parterowe w gmachu Collegium Nowodworskiego, zabrane na seminarja Uniwersytetu, ale trzeba je osuszyć, a funduszów potrzebnych na gruntowną robotę taksamo niema. Połata się tymczasem tak przynajmniej, aby przenieść na razie chociaż cenne rękopisy, które od lat przechowuje się w... sieni przejazdowej, ledwie zaadaptowanej.

Ale już wprost na katastrofę wygląda stan Bibljoteki, jeżeli idzie o utrzymanie jej na poziomie potrzeb naukowych, którym przecież ma służyć. Dzieł obcych zakupiono w r. 1931-32 ledwie 439: pięćdziesiąt procent tego, co nabyto w roku poprzednim, a ten był już „redukcyjnym". A czasopisma naukowe! Każdy wie, że bez nich praca naukowa obyć się nie może, a tutaj fundusze tak się obniżyły, że 200 czasopism ubyło: z 296 w roku 1931 spadły na 90 w roku 1932. Dodajmy do tego, że bibljoteki seminarjów i zakładów uniwersyteckich, również poredukowane w funduszach, musiały ze swej strony obciąć kupowanie obcych dzieł i abonowanie czasopism naukowych. Jak tu utrzymać kontakt z wiedzą innych narodów — kontakt niezbędny przecież, jeżeli mamy iść z nimi w szeregu? Dary zaś wysychają. W roku 1930-31 otrzymano z tego źródła 1 727 tomów, teraz ledwie 563. Spadek zupełnie tragiczny.

Zalarmowanie społeczeństwa losami Bibljoteki Jagiellońskiej wyraziło się, prawda pewnym ruchem: zbiera się składki, dzięki inicjatywie Towarzystwa Przyjaciół B. J. Ale ruch ten rozwinął się dopiero niedawno i rezultaty jego pomieszczą się dopiero w sprawozdaniu następnem. A czy będą znaczne? Zubożenie społeczeństwa nie wróży nic wielkiego. Nauka polska wogóle znalazła się, wskutek kryzysu, w stanie tak ciężkim, że poprostu strach bierze przed wyciąganiem z niego jakichkolwiek wniosków lub horoskopów.

K. T.

Książki nadesłane

Wacław Kietlicz - Wojnacki: „Sławni ludzie w anegdocie". Bibljoteka historyczno - geograficzna. Cykl: „Wolą i pracą". Warszawa, Tow. wydawnicze „Rój".

B. Balczyńska: „Nowa stenografja polska". Wydanie szóste. Podręcznik zakwalifikowany rozporządzeniem ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 12 czerwca 1925 l. dz. 10727, 25,—, III. Poznań-Warszawa-Wilno-Lublin. Nakład księgarni św. Wojciecha, 1932.

Pisma nadesłane

„Zet" dwutygodnik; sztuka, kultura, sprawy społeczne. Nr. 10. Treść: Trzecia zasada — Hoene Wroński a Liga Narodów — Władysław Sebyła: Z kłonicą na łopatologję unistyczną, djalog o książce (dn) — Kazimierz Zieliński: Błogosławieństwo pracy — St. I. Witkiewicz: O czystej formie (c. d.) — J. Braun: Borsuki, uwagi o książce Leonowa — Przegląd prasy. Kronika. Odpowiedzi redakcji. Redakcja: Warszawa. Inżynierska 7, m. 30.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Zwyżka na rynkach towarowych: czyżby zapowiedź poprawy?

Dziwne rzeczy zaczynają dziać się na światowych rynkach towarowych! Podczas gdy jeszcze w czerwcu r. b. sprawozdania wielkich banków określały położenie rynkowe 11 podstawowych surowców, jako „słabe" i tylko jednego, jako „utrzymane", — to obecnie jest akurat odwrotnie: tendencja cen 11 artykułów jest silna i tylko jednego słaba!

Publicyści ekonomiczni, zasilający swem piórem łamy wielkich pism gospodarczych zagranicą, łamią sobie głowy. Skąd, u licha, wzięła się haussa? Przecież specjaliści od naukowego badania konjunktur niczego podobnego nie przepowiedzieli! Dlaczego np. zwyżkuje kauczuk, skoro główny odbiorca tego surowca — przemysł automobilowy stoi wzgl. leży? Dlaczego kakao pędzi w górę, skoro fabrykanci czekolady mają znaczne zapasy i sceptycznie zapatrują się na zdolność nabywczą konsumentów czekolady? Konkluzja: teoretycy, naukowcy, stojący ponad życiem gospodarczem stracili głowę i uważają haussę w tej chwili za zjawisko anormalne, skazane na krótkotrwałość.

Inaczej na sytuację patrzą praktycy, tj. ludzie stojący bezpośrednio w same mżyciu gospodarczem. Starają się oni zwyżkę uzasadnić motywami, nie pozbawionemi pozorów słuszności. Mówią więc, że cena kawy zwyżkuje wskutek zamknięcia (z racji wydarzeń rewolucyjnych) portu w Santos; tłumaczą zwyżkę ceny juty niskim stanem wód w rzekach indyjskich, utrudniającym jej moczenie (?!); haussę cen ryżu uzasadniają powodziami w Chinach; brakiem zapasów w garbarniach tłumaczą wzrost cen skór surowych; silna tendencja ceny smalcu ma rzekomo być skutkiem zastępowania masła tym właśnie artykułem; cena pszenicy podobno dlatego zwyżkuje, ponieważ widoki urodzajów w Europie południowo-wschodniej są niedobre itd.

Bóg raczy wiedzieć, ile w tem wszystkiem prawdy! Nam najbardziej przemawia do rozumu zdanie p. E. Stargardta, który na łamach „Berliner Tageblattu" zjawisko zwyżki cen na światowych rynkach towarowych tłumaczy spekulacją. Uważa on mianowicie, że ludzie posiadający „Fingerspitzengefühl", t. j. obdarzeni w zdolność wyczuwania najlżejszego, dla zwykłych śmiertelników niedostrzegalnego, powiewu „zefirka konjunkturalnego", zwietrzyli rychły i silny zwrot ku poprawie. Czując w powietrzu, co się święci, zdyskontowali swoją prognozę, podejmując grę na zwyżkę.

Zresztą gra ta nie jest tak bardzo, bardzo ryzykowna. Ceny światowe spadły już tak nisko, że z większym ryzykiem połączoną jest gra na baissę, niż na haussę. To też rzeczą charakterystyczną jest, iż tendencja zwyżkowa ogarnęła większość surowców światowych i — jak dotychczas jest silną.

No, no! może z tego doprawdy coś dobrego wyniknie? Zobaczymy, kto będzie miał rację: czy przedstawiciele młodej nauki o badaniu konjunktur gospodarczych, czy też stare wygi — praktycy? Oby ci ostatni byli dobrymi prorokami!

Z ZAGRANICY

(z) **Projekty budowy nowych kanałów w Niemczech.** Westfalsko-nadreńskie koła przemysłowe znów podnoszą konieczność budowy kanałów, t. zw. „Ems-Kanal" i „Hansa-Kanal". Budowa tych kanałów grozi Holandji utratą eksportu niemieckiego na zachód i pozwoli Niemcom silniej zwalczać konkurencję węgla angielskiego. Prace nad odbudową obu kanałów miałyby trwać przez 6 lat i przyczyniłyby się wydatnie do zmniejszenia bezrobocia w Niemczech.

(z) **Konwersja długów rolnych w Rumunji.** Minister skarbu Mironescu, opracował projekt reformy ustawy o konwersji długów rolnych, który ma być w najbliższym czasie wniesiony na obecną nadzwyczajną sesję parlamentu. Projekt ten przewiduje ograniczenie konwersji do gospodarstw poniżej 10 ha, zaś do większych gospodarstw zastosowanie jej tylko w tych wypadkach, gdy conajmniej 90 proc. dochodów czerpie właściciel z roli i conajmniej 90 proc. pożyczki użył na cele rolnicze. Wszyscy kierownicy instytucyj kredytowych mają być wyłączeni z korzystania z konwersji.

KONJUNKTURY

Pieniądz i papiery wartościowe

Tydzień ubiegły rozpoczął się silną haussą na giełdzie nowojorskiej. Bezpośrednią jej przyczyną były olbrzymie zakupy ze strony banków, spekulantów zawodowych i szerokich sfer publiczności. Zakupy te, które przy niektórych popularniejszych papierach sięgały do 10 tysięcy sztuk dziennie, dokonywane były także w znacznej mierze na zlecenie odbiorców europejskich. Pośrednią przyczyną haussy była w pierwszym rzędzie silna zwyżka cen bawełny i poprawa sytuacji w niektórych branżach przemysłowych, a zwłaszcza w przemyśle stalowym, oraz lekkie ożywienie w handlu. Pozatem sfery giełdowe oceniły optymistycznie uchwalone ostatnio przez Kongres projekty finansowo-kredytowe. Widomym znakiem wielkiego zainteresowania dla papierów giełdowych był znaczny wzrost obrotów oraz duża zwyżka cen miejsc na giełdzie nowojorskiej. W dniu 17 b. m. zapłacono za miejsce giełdowe 150 tys. dolarów, czyli o 30 tys. dolarów więcej, aniżeli w dniu 4 b. m. W okresie silnej depresji na giełdzie nowojorskiej w maju r. b. płacono za miejsce tylko 68 tys. dolarów. Pod koniec tygodnia dało się zauważyć na Wall-Street pewne otrzeźwienie, wywołane spadkiem cen pszenicy oraz lekkiem załamaniem notowań niektórych surowców przemysłowych. Pożyczki polskie miały usposobienie słabsze. W dniu 18 b. m. notowano (w nawiasach cyfry z 1 1b. m.): 8% Poż. Dillona 57,25 (57,50); 7% Poż. Stab. 50,00 (50,00); 6% Poż. Dol. 56,25; 7% Poż. m. Warszawy 38,37½ (37,50); 7% Poż. Śląska 38,25 (37,50).

Giełdy europejskie na haussę w New-Yorku prawie zupełnie nie zareagowały. W Londynie panował nastrój słaby przy obrotach umiarkowanych. Kursy brytyjskich papierów państwowych w związku ze spadkiem funta uległy dość znacznej zniżce. Z akcyj przemysłowych obniżyły się szczególnie silnie naftowe i kauczukowe. Na giełdzie paryskiej dało się zauważyć początkowo pewne ożywienie, później jednak wskutek braku zleceń i obniżki kursu funta tendencja się osłabiła.

Na warszawskiej giełdzie akcyjnej notowano prawie wyłącznie Bank Polski. Zapotrzebowanie na dewizy było w tygodniu ubiegłym umiarkowane. Cały przydział uskuteczniał prawie wyłącznie Bank Polski.

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub. tygodniu następująco:

	15. 8.	16. 8.	17. 8.	18. 8.	19. 8.	20. 8.
Pszenica						
Warszawa	—	26,50	26,50	26,50	26,50	—
Poznań	—	22,00	22,00	22,50	23,25	23,75
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	—	—	—	28.50	—	—
Żyto						
Warszawa	—	16,75	16,75	16.75	16,75	—
Poznań	—	15,25	15.25	15,25	15,50	15,65
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	—	—	—	16,50	—	—
Jęczmień						
Warszawa	—	17,25	17,25	17,25	17,25	—
Poznań	—	17,75	17,75	17,75	17,75	17,75
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	—	—	—	16,00	—	—
Owies						
Warszawa	—	18,00	18,00	18,00	18,00	—
Poznań	—	14,50	14,25	14,00	13,75	13,75
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	—	—	—	17,00	—	—

W Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej toczy się obecnie zacięta walka: po jednej stronie stoją grupy, które obchodzi wyłącznie zboże, po drugiej grupy zainteresowane w podniesieniu cen przemysłowych i papierów giełdowych. W tygodniu ubiegłym szala zwycięstwa przechylał się raczej w stronę zboża w szczególności pszenicy, ponieważ haussa na nowojorskiej giełdzie akcyj chwilowo załamała się, a również zwyżka cen surowców i wyrobów gotowych z wyjątkiem bawełny została zahamowana. Zwyżka cen pszenicy, podobnie jak zwyżka cen papierów i niektórych towarów, nie jest gospodarczo uzasadniona. Pogoda na całym świecie jest jak najbardziej pomyślna do zmagazynowania dobrych tegorocznych zbiorów a w Kanadzie do ostatecznego rozwoju zbóż, które w tym roku dojrzały znacznie szybciej, tak, że w tych dniach będzie można przystąpić do koszenia łanów. Spekulanci giełdowi w Chicago i Winnipeg wygrywają przeciw dobrym zbiorom, niemożność eksportowania zboża sowieckiego wskutek złej organizacji i konieczności zachowania wielkiej ilości pszenicy w kraju.

Żyto stało się bodaj że najgorszym artykułem eksportowym. Jako zboże chlebowe ma ono coraz mniej reflektantów, a jako pasza jest ono jeszcze za drogie z powodu dużego spadku cen artykułów, służących za pokarm dla bydła.

Kukurydza wykazywała w tygodniu ub. na rynkach światowych zniżkę, która tłumaczy się dużą nadwyżką eksportową Rumunji. Do tej „dużej" nadwyżki należy jednak odnosić się z pewną rezerwą, ponieważ wskutek złego urodzaju pszenicy, konsumcja kukurydzy zwiększy się na rynku wewnętrznym. Również jęczmień wykazywał tendencję słabą; i tutaj głównym „winowajcą" jest Rumunja, która w tym roku zamierza eksportować duże ilości. Owies miał na wszystkich rynkach usposobienie słabe.

Na rynkach krajowych utrzymywała się w dalszym ciągu zniżkowa tendencja cen na żyto i owies, podczas gdy pszenica w związku z klęską rdzy w województwach południowych miała tendencję mocną.

Nabiał

Tendencja na zagranicznych rynkach masła kształtuje się w dalszym ciągu zniżkowo. Na sytuację rynku krajowego oddziaływa to w ten sposób, że wskutek zaprzestania niekalkulującego się eksportu, krajowe ceny się obniżają, a ponadto wzrasta przywóz do Polski masła z Estonji, Danji, Łotwy i t. p. Chwilowo przeważa w kraju tendencja wyczekująca przy nieco zwiększonych dowozach. W Warszawie notowano w dniu 20 b. m. w hurcie za 1 kg: masło wyborowe 3,40 zł, deserowe 2,80 zł. Katowice obniżyły w dniu 20 b. m. swe notowania, które wynoszą obecnie za 1 kg: deserowe I gat. 3,35—3,45 zł, II gat. 3,15—3,20 zł, wiejskie 2,70—2,80 zł przy tendencji słabej. Mleczarnie poznańskie notują w dniu dzisiejszym bez zmiany w hurcie 4,00 zł, w detalu 3,60 zł za 1 kg. Mleko konsumcyjne podrożało w tygodniu ub. i kosztuje w hurcie 21 gr, w detalu 24 gr za 1 litr.

Ogólne położenie na rynkach sera jest nadal ciężkie. Ceny mają tendencję zniżkową naskutek ograniczeń, stosowanych przez kraje importujące oraz pod wpływem spadku cen za jaja, mięso i różne cerealia, stanowiące produkty zastępcze. Na rynku krajowym przeważa sytuacja utrzymana z odcieniem słabszym.

Jaja

Sytuacja na rynku jajczarskim nie uległa większym zmianom. Tendencja jest utrzymana z odcieniem słabszym. W Warszawie płacono za 1 skrzynię w hurtowej sprzedaży 95—100 zł. Ceny zakupu na prowincji wahały się pod koniec ub. tygodnia około 82—90 zł. W obrotach eksportowych uzyskiwano 11—11,5 dol. za 2 półskrzynie. Ceny detaliczne wynoszą 7—9 gr za sztukę, zależnie od jakości.

Mięso i bydło

W zasadzie sytuacja na targach krajowych żywca nie uległa zmianie, tendencja jest nadal niejednolita. Naogół jednak wskutek upalnej pogody zapotrzebowanie na mięso wydatnie zmalało, wskutek czego pomimo wydatnego zmniejszenia się podaży ceny nie podniosły się. Na Centralnej Targowiy w Mysłowicach oraz w Łodzi notowania świń lekko zniżkowały, natomiast w Lublinie i Warszawie ceny wykazały tendencję mocniejszą. Odwrotnie na bydło rogate tendencja w Mysłowicach się wzmocniła, natomiast na rynku warszawskim bydło zniżkowało. Cielęta są nadal w poszukiwaniu. Notowania Wlkp. Izby Rolniczej na trzodę bekonową wynoszą (loco stacja załadowcza za 100 kg żywej wagi): I kl. 86—91 zł, II kl. 80—84 zł.

Manufaktura

W związku z haussą na przędzę bawełnianą i czesankową w Łodzi zwyżkowały również w ostatnich dniach ceny fabryczne na towary gotowe. Trudno przewidzieć, czy haussa na surowiec bawełny będzie długotrwała, czy też okaże się zjawiskiem przemijającem. W każdym razie wśród kupców z prowincji fakt tej haussy wywołał zaniepokojenie wobec możliwości dalszej zwyżki cen towarów włókienniczych.

W związku z tem, ostatnie dni przyniosły silne ożywienie tranzakcyj we wszystkich niemal branżach. Napływ kupców z kresów wschodnich oraz z Pomorza do Łodzi był ostatnio bardzo znaczny, przyczem podkreślić należy fakt zakupywania przez nich towarów całorocznych oraz jesienno-zimowych. O ile ruch ten potrwa dłużej, może nastąpić bardzo wczesne rozpoczęcie tranzakcyj sezonowych towarami jesienno-zimowemi.

Hurtownicy idąc śladem przemysłowców żądali w wielu wypadkach cen wyższych za sprzedane towary. Tranzakcje dochodziły do skutku przy cenach niejednolitych, zupełnie indywidualnych w zależności od klijenteli. Oprócz ożywienia na rynku przędzy i tkanin bawełnianych zauważyć się dał również wzmożony ruch w branży trykotażowej i pończoszniczej. Znaczne były również obroty w branży jedwabnej.

KRONIKA GOSPODARCZA Z KRAJU

(k) **Obowiązkowe zwalczanie raka ziemniaczanego.** W Dzienniku Ustaw nr. 71 z 19 sierpnia 1932 r. ogłoszono rozporządzenie ministra rolnictwa i reform rolnych z 3 sierpnia 1932 r., o zwalczaniu raka ziemniaczanego (Synchytrium, endobioticum, Perc). Zarządza się przymus zgłaszania zarządowi właściwej gminy wypadków pojawienia się raka ziemniaczanego, ustalone są sprawy przechowywania ziemniaków zebranych z gruntu zarażonego, ich czyszczenia i użytkowania dla celów odżywczych. Na gruntach zarażonych lub zagrożonych rakiem ziemniaczanym zgodnie z tem rozporządzeniem nie wolno uprawiać ziemniaków, z wyjątkie modmian, uznanych przez Państwowy Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego za odporne na raka ziemniaczanego. O fakcie pojawienia się raka ziemniaczanego lub też podejrzenia, że choroba ta na danym gruncie zjawiła się, gmina jest obowiązana zawiadomić o tem niezwłocznie właściwego starostę, oraz właściwy zakład ochrony roślin, któremu jednocześnie przesyła próbkę ziemniaków do zbadania w szczelnem opakowaniu Rozporządzenie wylicza szczegółowo zakłady ochrony roślin dla poszczególnych województw. W wypadkach niedokonania przez osoby do tego obowiązane czynności wynikających z tego rozporządzeni alub zarządzeń na jego podstawie wydanych, właściwy starosta może zarządzić wykonanie tych czynności na koszt tych osób. Ograniczenia spowodowane pojawieniem się raka ziemniaczanego tracą moc obowiązującą z chwilą otrzymania przez osoby zainteresowane zawiadomienia właściwego starosty o niestwierdzeniu raka ziemniaczanego lub też o jego wytępieniu. Rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia.

Na ukończenie najwspanialszego monumentu w Poznaniu

Pomnika Najśw. Serca P. Jezusa.

243 **Wpłacono do kasy Komitetu do dnia 9. 8. 1932 r.** 826 MP

X. Kowalski, Glesno 2,—
OO. Bernardyni, Dukla 2,—
Urząd Parafjalny, Głogów 5,—
X. St. Cembruch, Meducha 3,—
T. Kowtalney, Horodenko 5,—
K. Łabiński, Lwów 0.50
A. Bonicki, Lwów 1,—
Fr. Biniasiewicz, Lwów 5,—
X. R. Śmiechowski, Biedziny 3,—
Urząd Parafjalny, Majdan 1.50
X. prob. W. Trela, Miękisz 2,—
OO. Redemptoryści, Mieściska 3,—
X. A. Osikowicz, Wolanka 13,—
Ig. Palański, Czortków 1,—
Fr. Aleksandrzak, Wrotków 5,—
J. G., Domarkowo z prośbą o błog. dla cał. rodziny 7,—
X. Chojnacki, Ptaszkowo 3,—
M. Dziurla, Parzęczewo 6,—
W. Jungowski, Praszka 1,—
Zakł. SS. Urszulanek, Otorowo 5,—
M. Chudy, Pleszew w pewn. intencji 2,—
X. J. Kurke, Olesno 3,—
X. prob. Parf. Zależe 2,—
X. J. Góra, Paleśnica 2,—
X. J. C., Polna 2,—
X. Sochala, Kobielec 2,—
X. J. Ch., Tarnanna 5,—
L. Landowski, Rodomno 3,—
Dom Opieki św. Józefa, Przemyśl 2,—
X. prob. J. Paszkiewicz, Czukwia 1,—
X. T. Lewicki, Trzebosia 3,—
M. Fabiańska, Truskawiec 2,—
L. Orska, Truskawiec 2,—
Gen. Sz. Kurz., Warszawa 1,—
X. J. Adamski, Zaleszczyki 2,—
A. Harrowa, Zaleszczyki 5,—
M. Szczypińska, Pelplin 2,—
E. Dziwek, Kartuzy 10,—
R. Czaplowa, Zdziechowa 5,—
M. Tomczak, Przejezierze 5,—
Prob. parafji Suchedniów 2,—
X. R. Sitko, Kan, Tarnów 10,—
M. Domagalska, Wieliczka 5,—
X. P. Pomecki, Dziwola 5,—
X. A. Ch., Brzegi 2,—
X. Fr. Dobrowolski, Mokrsko 1,—
K. Szochnerowa, Głuchów 1,—
X. Fr Dziamecki, Sobików 3,—
W. Czarnecki, Kalisz 2,—
M. Surmianka, Gulcz 5,—
X. Hinz. W. Lumień 2,—
M. Sokołowska, Dopiewo 3,—
X. Pikuliński, Gombin 5,—
Urząd Paraf. Lipnik 5,—
M. Orłowski, Częstochowa 5,—
X. St. Nisiołek, Witkowice 1,—
Prob. parafji Biezdnidza 3,—
SS. Służebniczki, Kraków 2,—
X. St. Piszczkiewicz, Cz. Potok 2,—
X. prob. par. Magnuszew 5,—
X. J. Śpiewankiewicz, Opatów 3,—
X. J. Starzomski, Opoczno 2,—
X. J. Krzywcicki, Granżyszki 3,—
X. prob. W. Babich, Lipowiec 5,—
S. miłos. W. Penkowska, Lublin 5,—
B. Kierczyński, Poznań 5,—
St. Całkowski, Biskupice 5,—
Dr. A. Kobyliński, Brusy 20.—
K. Kaźmierczakówna, Domasłów 2,—
A. Umerski, Skarszewy 2,—
SS. Karmelitanki, Poznań 10,—
X. Zalewski, Przemet 10,—
W. Nowak, Szarlej 3,—
J. Wisch, Chełmno 5,—
M. Goździewski, Warszkowo 3,—
H. Bielawska, Żukowo 1,—
C. Marjonowa, Lwów 10,—
OO. Bernardyni, Leżajsk 10,—
J. Dziurdziński, Markowicze 1,—
X. Cz. Kardel, Łysków 3,—
Wł. Korol, Warszawa 1,—
X. prob. H. Olszewski, Joniec 1,—
X. prał. K. Bajerowicz, Pniewy 50,—
K. Kubacki, Poznań 5,—
M. Plewianka, Poznań 2,—
X. Pawlicki, Poznań 5,—
A. Rejewska, Wieleń 7,—
X. prob. Metelski, Dziewierzewo 5,—
A. Donosik, Bobrek 5,—
X. K. Mascuj, Grodziec 5,—
X. W. Gryb, Klimkówka 5,—
Parafja Ocieseki 5,—
St. Grudziński, Kraków 1,—
Kl. OO. Paulinów, Kraków 3,—
X. J. Fiałek, Głogoczów 2,—
X. J. Mucha, Okulice 3,—
H. Kowalewska, Środa 1,—
P. Waligórzanka, Środa z prośbą o szczęśliwą zmianę losu 3,—
W. Maniszewski, Świecje 3,—
J. Kaczmarek, Oborzyska 3,—
J. Wojciechowski, Kościan 5,—
Z. Tyczewski, Kościan 10,—
St. Glema, Koźmin 5,—
J. Majchrzak, Małgow 5,—
Wł. Sambergerówna, Gnieźno o błogosł. w nowem przedsiębiorstwie 5,—
X. J. Burgiel, Rożnów 5,—
Urzęd Parafj. w Lubczy 5,—
R. Potyra, Kraków 1,—
X. Łebiński, Lisewo 5,—
J. Stefańska, Żnin z podz za odebrane łaski 5,—
K. Wiśniewski, Pelplin 10,—
J. Budniarski, Bydgoszcz 5,—
M. Jurko, Warszawa 10,—
N. Niewiadomska, Warszawa 2,—
Fr. Gruchała, Wolica 5,—
K. Markowski, N. Tomyśl 5,—
M. Stroiwasowa, Oborniki 5,—
Irenta Turska, Warszawa 3,—
Edzio Turski, Warszawa 3,—
SS. Norbertanki, Imbramowice zebr. od uczennic 10,—
M. Jakubcowa, Żmigród 1,—
J. Snajkowa, Włocławek 2,—
L. Kinasiewicz, Włocławek 2,—
J. Przydryga, Zaniemyśl 5,—
X. J. Dudzik, Okniany 6,—
J. Błaszczyk, Pniewy z prośbą o błogosławieństwo 1,—
A. Pyszna, Pniewy z podz za odebrane łaski 1,—
J. Iwanicka, Marnapol 5,—
A. Lubaś, Niepla 10,—
P. Pawelczyk, Jarocin 3,—
L. Andrzejewska, Jarocin z podz. za odebrane łaski 5,—

Konto P. K. O. 207 470. Sekretarjat św. Marcin 69.

Nieprawdopodobna mistyfikacja sądowa

Architekt chce zostać rzeczoznawcą — Komornik sądowy „sędzią" — „Zaprzysiężenie" sądowe „rzeczoznawcy"

W tych dniach rozegrał się w Berlinie sensacyjny proces na tle nieprawdopodobnej wręcz mistyfikacji sądowej. „Bohaterami" sprawy byli architekt, komornik sądowy i sekretarz sądowy.

Rzecz miała się tak:

Architekt S. w Berlinie marzył o jednem i jedno miał pragnienie: zostać rzeczoznawcą sądowym dla spraw budowlanych i przemysłowych. Długo o tem medytował, aż wreszcie marzenie stało się rzeczywistością. Pewnego razu z marzeń swych zdradził się zarządcy domu w którym mieszkał, i ten mu w całej sprawie dopomógł. Był ustosunkowany i miał znajomości. Wprawdzie nie w sądzie, ale miał znajomego komornika sądowego. Komornik więc odegrał rolę sędziego. Mieszkał właśnie w tym samym domu, gdzie architekt, i nazywał się Brehm.

Brehm miał długi. Mając nadzieję „zarobku" pokierował wszystkiem jak się patrzy... Wszystko wydawało się jak prawdziwe. Brehm zażądał od architekta „wniosku o mianowanie go rzeczoznawcą". Otrzymał więc takie podanie. Po kilku dniach architekt otrzymał odnośny formularz z zawiadomieniem, że zostaje mianowany rzeczoznawcą sądowym, przyczem na dokumencie figurował sfingowany podpis prezesa sądu. Wkrótce potem architekt otrzymał wezwanie do zjawienia się w sądzie dla złożenia ...urzędowej przysięgi. Brehm odegrał doskonale swoją rolę i nie popełnił najmniejszego błędu reżyserskiego. Zaufany Brehma, sekretarz sądowy Sagert, który przedtem dostarczył odnośnych formularzy dla rzeczoznawców, przygotował odpowiedni moment dla zaprzysiężenia architekta, i wyznaczył porę, w której jedna z sal rozpraw była wolna.

Architekt przybył punktualny. Elegancki, odświętny, skupiony. U progu sali rozpraw oczekiwał go Sagert, poczem z dużem namaszczeniem wprowadził go do przybytku Temidy. Na podjum siedział sędzia. Poważny, wyniosły sędzia. Maleńki wąsik — po mistrzowsku naklejony — dodawał dostojeństwa głównemu reżyserowi tej niezwykłej audjencji p. Brehmowi, który przyoblekł się w szatę sędziego. Architekt nie poznał Brehma. Na zadawane mu przepisane procedurą pytania odpowiadał jasno, recytując swoje personalja. Po chwili zaś przejął się do głębi ważnością złożonej przysięgi.

Potem powrócił do domu i był szczęśliwy, że dopiął wreszcie celu swych długoletnich marzeń. Został „zaprzysiężonym rzeczoznawcą sądowym".

Minęły dwa lata. Dwa długie lata. Daremnie czekał zaprzysiężony znawca sądowy na jakieś wezwanie, daremnie czekał, na... debjut. Wreszcie nie wytrzymał dłużej. Pewnego dnia zapytał w prezydjum sądu: Dlaczego?...

I nagle prysł czar, rozwiał się piękny sen...

Epilog: Rozprawa sądowa przeciw Brehmowi, Sagertowi i zarządcy domu. Oszustwo, fałszerstwo dokumentów, usuwanie dokumentów, nieprawne przyswojenie sobie roli sędziego. Oto delikty zarzucane aktem oskarżenia. Rozprawa nie pozbawiona była groteskowych momentów. Chodziło o ustalenie, czy wszyscy trzej oskarżeni zgóry uplanowali swój oszukańczy proceder dla materjalnego wykorzystania architekta, czy też może Brehm i współtowarzyszy swoich wprowadził w błąd. Zarządca domu Sternberg oświadczył przed sądem, że architekt S. jest zbyt dobrym jego przyjacielem, by go miał oszukiwać. Poprostu zwierzył mu się, że pragnieniem jego życia jest zostać rzeczoznawcą sądowym. Li tylko z wielkiej życzliwości zajął się tem i opowiedział swojemu lokatorowi Brehmowi. Ten ostatni oznajmił, że sprawa takiej nominacji w normalnych warunkach trwać ma od 2 do 3 lat, za opłatą jednak w wysokości okrąglutkiej tysiączki i zwolnienia go z 6-miesięcznego czynszu gotów jest sprawę natychmiast załatwić.

Sąd — tym razem jednak prawdziwy — po rozprawie skazał Brehma na półtora roku więzienia, urzędnika sądowego Sagerta zaś na 8 miesięcy więzienia. Zarządca domu został uwolniony.

...A poczciwy architekt dalej marzy o pięknie zaczętej, lecz jakże żałośnie i szybko skończonej karjerze, oraz opłakuje tysiąc złotych, które mu oczywiście przepadły.

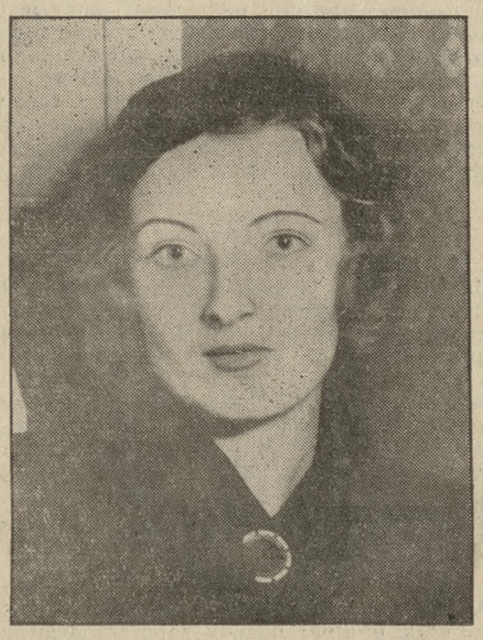

Rywalka filmowa Grety Garbo, piękność duńska Gwili Andre, wystąpi niebawem w filmie osnutym na ostatnich walkach w Chinach, p. t. „Ryk smoka"

Dyplomata sprzedaje depozyt siostry carowej

Prasa berlińska podała niedawno, że szereg pamiątek po b. carskiej rodzinie sprzedał obecnie pewien dyplomata amerykańskiemu antykwarjatowi. Pamiątkami temi były ikony wykładane drogiemi kamieniami oraz platynowa szkatułka z listami od Mikołaja II i jego żony. Listy te były pisane do w. ks. Elżbiety, wdowy po stryju cara i rodzonej siostry carowej.

Wszystko to nie było bynajmniej własnością owego dyplomaty. Otrzymał on to bowiem, w 1917 r., od wielkiej księżnej jako depozyt, do przewiezienia zagranicę. Wielka księżna znajdowała się w przededniu swego aresztowania i zesłania za Ural, gdzie po kilkunastumiesięcznem więzieniu została wraz z kilkoma Romanowymi strącona do szybu węglowego.

Dyplomata zdołał powierzone sobie pamiątki i kosztowności przewieźć zagranicę i tu trzymał je zrazu w bankowym safie. W kilka lat później, gdy wiadomość o śmierci wielkiej księżnej Elżbiety nie podlegała żadnym wątpliwościom, przeniósł je do swych prywatnych zbiorów. Obecnie sprzedaje je do Ameryki.

Ani prasa berlińska ani francuska nie podają nazwiska owego pana, którego zapatrywania na prawo wasności wydają się być cokolwiek... swobodne. Wielka księżna pozostawiła krewnych i spadkobierców, którzyby mieli prawa do depozytu.

Siostra carowej raz jeden tylko odegrać próbowała pewną rolę polityczną u tronu. Było to na kilka miesięcy przed wybuchem rewolucji rosyjskiej. Żyjąca życiem klasztornem wielka księżna udała się do Petrogradu i tam przedkładała swej siostrze o konieczności usunięcia Rasputina. Wówczas też — jak wspominają współczesne pamiętniki — otrzymała od cesarzowej, która nie lubiła w. ks. Elżbiety, bardzo ostrą i stanowczą odprawę. Odtąd nikt już z dynastji nie próbował działania perswazją.

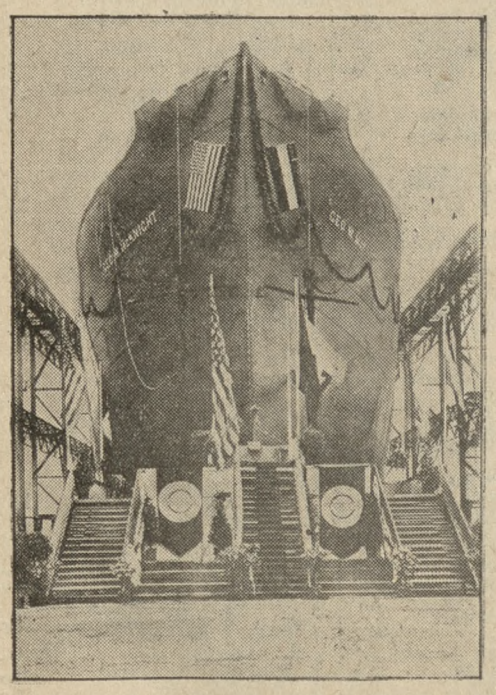

W Kilonji spuszczono na wodę okręt motorowy pojemn. 16.200 tonn „Geo W. Mc. Knight" Nowy olbrzym morski jest własnością amerykańskiego tow. naftowego

Tajemnica zakopanych skarbów i korony króla Duszana

WBelgradzie żyje 90-letni starzec, który ma wiedzieć, gdzie są zakopane skarby króla Duszana, jednego ze średniowiecznych monarchów serbskich.

Stanko Dimicz — tak się nazywa starzec — twierdzi, że tajemnicę tę przechowywano w ich rodzie. Przechodziła ona z ust ojca do syna, z pokolenia na pokolenie. Przed śmiercią ojciec Dimicza powtórzył mu tajemnicę. Wszystkie wskazówki i szczegóły, odnoszące się do tego, wyrażone są w rymowanym wierszu, noszącym charakter pieśni ludowej.

Przed wielu laty Dimicz zdecydował się powierzyć swą tajemnicę rządowi serbskiemu i zjawił się w policji. Tam wysłuchano jego opowiadania, zapisano tekst i schowano do archiwum. Obecnie jeden z inspektorów policji odnalazł ten dokument i odszukał samego Dimicza. Staruszek bardzo się ucieszył, tembardziej, że pozostał sam na świecie. Dwóch jego synów zginęło na wojnie.

Sam Stanko nietylko nigdy nie szukał tych skarbów, ale nawet nigdy nie był w okolicach, w których jakoby są zakopane. Policja, kierując się wskazówkami, wyruszyła na wskazane miejsce. Jest to dzikie, zarośnięte ustronie w górach, gdzie znajduje się kilka jaskiń. W jednej z nich, jeżeli wierzyć legendzie, spoczywają bajeczne skarby i korona króla Duszana. Do poszukiwań jednakże nie przystąpiono na razie, gdyż zdecydowano zawiadomić o tem króla Aleksandra.

Tragiczny żart

Młodziutki porucznik armji rumuńskiej, Jon Jonescu, ukończywszy właśnie szkołę podchorążych w Bukareszcie, przybył w tych dniach do miasta Soorki, gdzie stoi załogą pułk, do którego młodzieńca zaliczono, i odwiedził tam ze swym przyjacielem jedną ze znanych rodzin miejscowych.

Zawiązała się wnet w wesołem towarzystwie pogawędka, pełna żartów i dowcipów, gdy nagle Jonescu, pochwyciwszy szklankę piwa, zwrócił się z nią do córki gospodarzy, prosząc, aby piwo wypiła, i dodał, śmiejąc się, że jeżeli panna odmówi jego żądaniu, to się w jej oczach zastrzeli. Panna odpowiedziała na śmiech śmiechem i odmówiła prośbie porucznika, uważając ją za żart.

Jonescu jednak, widocznie dotknięty w przesadnem poczuciu swego honoru oficerskiego, dobył swój rewolwer służbowy i ku ogólnemu przerażeniu strzelił sobie w głowę, padając trupem na miejscu.

Los Angeles w cyfrach

Jakkolwiek potrwa jeszcze długo zanim będziemy dysponowali oficjalnemi cyframi z Igrzysk Olimpijskich, to jednak można już dzisiaj podać pewne dane cyfrowe. I tak ogólny dochód z Igrzysk wynosił 1,679,200 dolarów. Na zawodach w stadjonie głównym było 600 000 widzów, 250 000 na torze wioślarskim i 100 000 w pływalni.

W Los Angeles pobito ogółem 20 rekordów światowych i 31 rekordów olimpijskich. Z pomiędzy rekordów światowych 15 przypada na lekką atletykę, 5 na pływanie.

Świat widziany przez zwierzęta

Ustrój duchowy zwierzęcia interesuje naukę już od dawien dawna. Byli i są tacy, którzy próbują zwierzę uczłowieczyć, czyli przez odpowiednie wychowanie wpływać na jego rozwój duchowy i podnosić je stopniowo do poziomu człowieka, inni, którzy widzieli w zwierzęciu tylko maszynę, poruszaną przez impulsy z zewnątrz bez wewnętrznej reakcji duchowej. Największa trudność dla badacza pierwiastków duchowych zwierzęcia czyli t. zw. psychologa zwierzęcego polega na tem, że nie potrafi on się wmyśleć w „duszę" zwierzęcia tak jak w duszę człowieka. Nie wie on nawet, czy zwierzę odbiera te same wrażenia z świata zewnętrznego co człowiek, ani też w jaki sposób łączy zwierzę to co przeżywa. Najnowsza psychologja zwierząt wzięła sobie zatem za zadanie przedewszystkiem ustalić ściśle pierwiastki podstawowe, jakiemi zwierzę rozporządza w swojem życiu duchowem. Są to w pierwszym rzędzie wrażenia, otrzymywane za pośrednictwem oka i ucha i ich uporządkowanie w czasie i przestrzeni, podstawowe przejawy pamięci, kojarzenie pojęć, wiązanie przyczyny i skutku u najwyższych zwierząt może nawet tworzenie pojęć i łączenie ich w sposób, zbliżony do logiki człowieka.

Dla tej gałęzi wiedzy stworzono przy uniwersytecie w Hamburgu specjalny instytut badawczy, jedyny w tym rodzaju na świecie. Instytut przeprowadził przy swoich badaniach szereg interesujących eksperymentów. Kret, któremu przygrywa gramofon, rozmaicie reaguje na poszczególne tony, z czego wynika, że ucho jego potrafi rozróżniać wysokie i niskie, przyjemne i rażące tony.

Z otoczenia człowieka liczne zwierzęta widzieć mogą tylko pewne części, gdyż posiadają o wiele mniej elementów wzrokowych, niż bardziej rozwinięty człowiek. — Obrazy zatem, jakie otrzymują, różnią się zasadniczo od obrazów, jakie otrzymuje człowiek.

Przy badaniu inteligencji zwierząt stwierdzono m. in., że niektóre gatunki ryb potrafią liczyć do dwóch, że atoli za każdym razem uderzają na swój własny obrazek, widziany w lustrze. Ryby potrafią rozróżniać kolory. Przed basenem umieszczono tarcz, pomalowaną w rozmaite kolory i obracającą się dokoła swej osi. Ryby, nauczone przyjmować pożywienie jedynie przed tarczą o kolorze szarym, zaczynały jeść dopiero wówczas, gdy tarcz zaczęła się obracać i stała się szarą.

Wielki zmysł kombinacyjny okazywały psy. Mięso ukryto pod puszką blaszaną, puszkę obciążono kamieniami. Pies po krótkim namyśle usunął najpierw kamienie, a następnie puszkę, by się dostać do mięsa.

W i P.

Między bokserami

Sharkey spotyka jednego ze swych znajomych.

— Johnny, jakże ci się powodzi?

— Dziękuję ci, jakoś przebijam się przez życie.

(Punch).

Nowy rekord wytrzymałości lotu. Lotniczki Amerykańskie Louisa Thaden i Frances Marsalis wylądowały dziś po 196 godzinach lotu, bijąc o 73 godz kobiecy rekord wytrzymałości lotu. Na zdjęciu lotniczka Louisa Thaden.

Nowy rekord wysokości lotu ustanowiła onegdaj francuska lotniczka Hilz, osiągając 10.200 mtr. Poprzedni rekord należał do Amerykanki Smith i wynosił 8.375 mtr.

Nowa kometa

Jak donosi centrala astronomiczna w Kopenhadze, astronom amerykański Peltier odkrył dnia 8 bm. nową kometę, dorównywującą jasnością gwieździe ósmej wielkości. Prawie jednocześnie kometę tę zauważył astronom Whipple na zdjęciach fotograficznych, dokonanych przez obserwatorjum Harwarda (stan Massachusetts). Badały ją następnie także europejskie obserwatorja astronomiczne.

Nowa kometa znajdowała się w chwili jej odkrycia w południowej części gwiazdozbioru Perseusza, a posuwając się bardzo szybko po firmamencie niebios, znajdzie się dnia 25 bm. pomiędzy gwiazdozbiorami Wielkiej Niedźwiedzicy i Kassiopei.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony

Wanda Kaczmarkowa z d. Pilzówna, wdowa 59 l., Janina Świątkowa z d. Weinbergerówna 28 l., Józef Matyśkiewicz, urzędnik gospodarczy 79 l., Wojciech Popek, sam. mistrz szewski 57 l., Marjan Kostrzewski, właściciel składu 59 l., Wilhelm Netzband, właściciel fabryki, 56 l., Józef Miecznik, rolnik 17 l., Paweł Zdrojewski, kupiec samodzielny 62 l., Wiktorja Roszykowa z domu Tomczakówna, wdowa 69 l., Zofja Lewicka, fryzjerka 25 l., Jan Paszkiewicz, krawiec 54 l., Antoni Jankowski, robotnik 74 l., Franciszka Wojtaszowa z d. Marciniakówna 66 l., Berta Szulczykowa z domu Cyranówna 59 l., Wiktor Otto, robotnik 35 l., Józef Baranowski, ogniomistrz 39 l., Krystyna Marcinkowska, 11 mies. 7 dni, Ireneusz Nowicki, 1 r. 7 m., 18 dni, Marja Pendulakówna, krawcowa 23 l., Edmund Matela, 8 l., Zofja Buszczak 3 mies. 6 dni.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Ptaszyńska 3 zł, M. Marszałówna 3 zł, N. N., Międzychód 2 zł, Abonentka z Szamotuł 5 zł, Wieczorkowa zamiast kwiatów na trumnę ukochanej siostrzenicy śp. Marji Kostrzewskiej 10 zł, Szenicowa zamiast kwiatów na trumnę drogiej kuzynki śp. Marji Kostrzewskiej 10 zł, H. M. z podziękowaniem 5 zł, razem z poprzednio pokwitowanemi 554,70 zł

SPORT

Lekka atletyka

„Warta" — „Sokół". spotkanie dwóch najlepszych zespołów lekkoatletycznych o mistrzostwo okręgu odbędzie się w niedzielę o godzinie 15 na boisku „Sokoła".

Piłka nożna

Obsada zawodów ligowych na dzień 28 bm.: „Legja"—„Czarni" mjr. Loth; „Cracovia" — „Warszawianka" Wardęszkiewicz; „22 p. p." — „Pogoń" — T. Walczak.

Następujący sędziowie będą prowadzić zawody o mistrzostwo międzyokręgowe: Łódź — Pomorze Grajwoda; Warszawa — Poznań Laskowski; Kraków — Kielce Gauda; Wołyń — Lublin Meller; Wilno — Białystok Katz. Ze względów oszczędnościowych prowadzą wszystkie spotkania międzyokręgowe sędziowie miejscowi.

„Attila" bawiła w niedzielę w Toruniu bijąc tamtejszy „L. K. L. T." 8:2 (5:0). W sobotnim meczu przeciw Węgrom poznańska „Olimpja" wystąpiła w osłabionym składzie, bez Wiesego i Lisa powołanych na manewry i kontuzjowanego Przybyłowicza.

Pływanie

Zawody wewnętrzne „P. T. P." przyniosły następujące wyniki — panowie: 200 m klas. 1) Gawroński 3:32.9; 2) Sierek 3:39.4; 3) Goszka; 100 m dow. 1) Woźniak 1:28.2; 2) Pużycki 1:36.4; 3) Łukaszyk II; 100 m wzn. 1) Sierek 1:44.7; 2) Woziwodzki 1:45.4; 3) Kwiatkowski I; 100 m klas. 1) Gawroński 1:37.2; 2)Sierek 1:42.4; 3) Goszka; 100 m dow. 1) Woziwodzki 1:19.2; 2) Gromadziński 1:24.2; 3) Lewandowski; 50 m dow. pow. 35 lat: 1) Łukaszyk I. 51,2; 2) Giełda 56,8; 3) Sommer; 3×100 m zm. 1) w składzie: Woziwodzki, Gawroński, Woźniak 4:54.9; 2) Sztafeta II 5:05; skoki 1. Lewandowski; 2) Gawroński; panie: 200 m klas. 1) Trachmanówna 4:24.4; 2) Majchrzakówna 4:26.5; 3) Loncówna; 50 m wzn. 1) Duszyńska 1:04.2; 2) Trachmanówna 1:16; 3) Majchrzakówna; 100 m klas. 1) Trachmanówna 2:07.5; 2) Majchrzakówna 2:07.7; 3) Loncówna; 3×50 m zm. 1. zespół I — Duszyńska, Kolińska, Loncówna 3:08.5; 2) Sztafeta II 3:12.7; młodzież: 50 m do 16 lat: 1) Łukaszyk II 36.9; 2) Kwiatkowski II 37.2; 3) Pużycki. (wz)

Próby pobicia rekordów polskich. W zawodach jubileuszowych „Unji", które odbędą się w sobotę i niedzielę na pływalni P. T. P. startować będą również zawodnicy „A.Z.S." Warszawa. Warszawianie zapowiedzieli próby bicia rekordów polskich w sztafecie 5×50 m dow. oraz na 200 m. dow. przez rekordzistę Polski Bocheńskiego i na 100 m przez potrójną mistrzynie fenomenalną Krotochwilównę. Najważniejszą częścią zawodów będzie mecz piłki wodnej o mistrzostwo Polski między „A. Z. S." i „Unją".

Pięściarstwo

Niemcy w drodze powrotnej z olimpjady rozegrały mecz w Milwaukee, zwyciężając w stosunku 14:0. Niemcom przeciwstawiono „wielkości" miejscowe.

Reprezentacja włoska zwyciężyła w Kansas City 12:4. Z Włochów przegrali swe spotkania Alessandri i Bianchini.

Wioślarstwo

Bieg kajakowy na trasie Poznań — Puszczykowo — Poznań urządza w niedzielę Klub Wioślarski 1928/32 Poznań, dla kajaków jednoosobowych i dwuosobowych. — Zgłoszenia przyjmuje codziennie od godz. 18—20 W. Pawuła przy ul. Chwaliszewo 74, m. 15 do dnia 26 b. m. włącznie.

Tennis

Mistrzostwa Polski. Pierwszy dzień mistrz. Polski w Warszawie przyniósł spotkania o małem znaczeniu. Marszewski pokonał Tarasiewicza 6:3, 6:0, 6:2; w grze mieszanej para Jędrzejowska i Tłoczyński pokonali parę Grąbczewska i Leśniewicz 6:3, 6:1. W grze junjorów Leśkiewicz pokonał Podlewskiego 1:6, 6:0, 6:3 i Bełdowski — Luxemburga 6:2,6:2.

RADJO

Programy radjofoniczne:

Środa, dnia 24 sierpnia 1939 r.

Poznań (335 m) godz. **12.10** (Warszawa); godz. **13.05** koncert gramof.; godz. **14.00** notowania giełdy; godz. **17.00** (W); godz. **18.00** (W); godzina **18.20** pogadanka z dziećmi „Wujcia Czesia"; godz. **18.45** płyty gramof. godz. **19.35** (W); godz. **19.45** płyty gramof.; godz. **19.58** sygnał czasu; godz. **20.00** (W); godz. **20.40** (W); godz. **20.55** (W); godzina **21.55** (W); godz. **22.00** sygnał czasu i kom. godz. **22.15** muzyka taneczna z płyt.

Warszawa (1412 m) godz. **12.45** płyty gramof.; godz. **13.35** płyty gramof.; godzina **15.10** piosnki w wyk. Marji Modzelewskiej i Eugenjusza Bodo; godz. **15.35** chwilka morska i kolonjalna; godz. **15.40** feljeton dla dzieci p. t. „O sokołach i sokolątkach", wygłosi p. A. Bogusławski; godz. **15.53** pogawędka dla starszych dzieci pióra H. Wardzałły p. t. „Za pan brat z przyrodą"; godz. **16.05** muzyka lekka z płyt; godz. **16.40** skrzynka pocztowa; godz. **17.00** koncert popołudniowy w wyk. ork.; godz. **18,00** odczyt; godz. **18.20** transmisja z Ciechocinka. Ork. pod kier. Karasińskiego i Kataszka; godz. **19.35** pras. dz. radj.; godzina **19.45** skrzynka poczt. roln.; godz. **20.00** słuchowisko ze Lwowa; godz. **20.40** kwadrans literacki p. t. „Rozmowa z papugą", St. Wasylewskiego; godz. **20.55** koncert solistów wyk. Zb. Dymmek (fortp.) i J. Muzika (skrz.); godz. **21.55** dodatek do pras. dz. radj.; godz. **22.05** muzyka tan. z danc. „Oaza"; godz. **22.05** odczyt z Krakowa; godzina **22.40** wiad. sportowe; godz. **22.50** muzyka tan z danc. „Oaza".

Wujcio Czesio przed mikrofonem. Po dłuższej przerwie wakacyjnej wygłosi wujcio Czesio w środę o godz. 18.20 przed mikrofonem radja poznańskiego swoją pogadankę z dziećmi, na którą zwracamy uwagę wszystkim milusińskim.

Programy zagraniczne. Koenigswusterhausen (1635 m). Codziennie od 6.15 do 8.00 koncert poranny oraz od 12.05 do 13.00 i od 14.00 do 15.00 gramofon; 16.30 koncert; 20.00 wieczór klasycznych operetek. **Wiedeń** (516 m) godz. 20.45 z filmów dźwiękowych. **Budapeszt** (550 m.) godz. 19.45 ork. salonowa; godz. 20.45 komunikaty; godz. 21.00 ork. cygańska, godz. 22.20 koncert. **Praga** (488 m.) godz. 21.00 koncert kwartetu. **Bukareszt** (394 m.) godz. 18.40 „La Bohéme" op. Pucciniego (płyty). **Rzym** (441 m.) godz. 20.40 „Abraham i Izaak" słuchowisko bibl. Belcari'ego; godz. 22.15 koncert.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Tow. Restauratorów na miasto Poznań i okolicę.** Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się w środę 24. bm. o godz. 6 w lokalu p. Jarockiej ul. Masztalarska 8. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy, m. in. wybór nowego zarządu. Prosimy wszystkich członków o konieczne przybycie.

— **Tow. Uczestn. Powst. Wielkop. z r. 1918/19 Poznań—Wilda.** Nadzwyczajne zebranie plenarne odbędzie się w czwartek 25. bm. o godz. 19 w lokalu zebrań p. Fr. Zawadki, Górna Wilda 75.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Ś. p.

Florjan Nowak

plutonowy pilot

ś. p.

Wacław Bidas

kapral pilot

zginęli śmiercią lotników w dniu 22 sierpnia 1932 roku w czasie wykonywania lotu służbowego w Poznaniu.

W Zmarłych stracił Pułk wybitnych podoficerów i pilotów.

Cześć Ich pamięci!

Kondukt pogrzebowy wyruszy w czwartek, 25 b. m., o godz. 10 z kostnicy szpitala okręgowego do kościoła garnizonowego, gdzie odbędzie się msza św. żałobna, poczem pogrzeb na cmentarz garnizonowy. zw 15617

Dowódca,
Korpus Oficerski i Podoficerski 3 p. lot.

Przyjaciołom, Znajomym i Krewnym, Personelowi i pracownikom wszystkich oddziałów fabryki „Centra", oraz wszystkim, którzy uczestniczyli w oddaniu ostatniej przysługi, za serdeczne wyrazy współczucia, nadesłane wieńce dla najdroższej matki naszej, ś. p.

Wandy Kaczmarkowej

składają najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

dw 935

Poznań. **Wacławostwo Tomaszewscy.**

†

Dnia 22 sierpnia 1932 r., umarła, opatrzona św. Olejami, ś. p.

Marja Słupecka

przeżywszy 86 lat. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 25. bm., o godz. 6 po południu, z kaplicy cmentarza św. Marcińskiego w Górczynie.

zw 15 618 W smutku pogrążona **rodzina.**

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjał". Towarowa 25.

SZKOLNE FARTUSZKI TANIO B. HILDEBRANDT STARY RYNEK 73/74

Dnia 20. b. m., o godz. 18.30, zasnął w Bogu, po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz najdroższy bratanek, kuzyn, ś. p.

Kazimierz Gołaski

przeżywszy lat 18. Pogrzeb odbędzie się dnia 24. bm., o godz. 16, z kostnicy Szpitala Miejskiego, na stary cmentarz św. Małgorzaty. Msza św., nazajutrz o godz. 7.15 w kościele św. Małgorzaty.

W ciężkim smutku pogrążeni

dw 937. **rodzice i rodzina.**

Poznań, Dębogóra, Gniezno, Swarzędz.

Najstarszy Zakład Pogrzebowy P. Piasecki. Klasztorna 14. telefon 27-60

COLLEGIUM MARIANUM

Szkoła pod wezw. Najśw. Marji Panny

ul. Wierzbięcice 6

Zakład jednolity, prowadzący rozwojowo **przez szkołę powszechną do własnego gimnazjum i liceum,**

przyjmuje wpisy chłopców i dziewcząt

do klas I—IV i V—VI (równorz. z dotychcz. I i II gimn.) codziennie od godz. 11—1. Wychowanie szczerze katolickie, wyborowe siły nauczycielskie, lokale jasne i higjeniczne, dwa duże boiska. Wychowaniem chłopców kieruje P. Dr. Jarosław Wit Opatrny, b. Dyrektor P. Gimnazjum im. św. Jana Kantego.

zw 15612 **Marja Sławska,** kierowniczka.

Pług parowy 1913

kompletny i gotowy do pracy oddamy za 20 000 na warunkach korzystnych. Zgłoszenia pod „Pług Parowy", nr. 34,1, do „Par", w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 11.

Pw 3 957-34.1

Bławat

mniejszy dla panien krawcowych do wynajęcia. St. Kostrzewska, Miłosław zd 89 573

Odstąpię

zaraz mieszkanie za niskim zwrotem kosztów. Piekary 8, m. 13. zd 90 373

STENOTYPISTKA POLSKO-NIEMIECKA

znajomość francuskiego, wieloletnia praktyka, referencje, świadectwa pierwszorzędne, obejmie posadę zaraz lub później. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zw 15 615

Państwowa Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa w Poznaniu

przyjmuje zapisy na wydziały:

ślusarski, stolarski i elektromonterski.

Kandydaci w wieku od 14 do 16 lat, którzy ukończyli przynajmniej 5 oddziałów szkoły powszechnej lub 3 klasy szkoły średniej, powinnni przedstawić świadectwo szkolne.

Szczegółowe warunki przyjęcia można otrzymać w biurze szkoły **przy ul. Bergera 5** (przy Rynku Wildeckim) **codziennie od godz. 10-12.**

Egzamin wstępny odbędzie się dnia 29 sierpnia r. b.

dw 936

Wróciłem

Dr. med. St. Okoniewski

Specjalista w chorobach skóry i moczopłciowych

Poznań, św. Marcin 39 Telefon 5399

dw 934

Doświadczony niemiecki ROLNIK energiczny i uczciwy poszukuje zaufanej posady w większym majątku. Zgłoszenia proszę kierować do Biura Ogłoszeń, Bydgoszcz, Dworcowa 54.

Prasę filtrową

kupię. Obszerne oferty pod **W. L. 664** do **Rudolf Mosse, Gdańsk.**
Tw 269

Urzędnik bankowy

lat 33, żonaty z trojgiem dzieci, zdolny, piszący biegle na maszynie, posiadający dobre świadectwa **poszukuje zaraz odpowiedniej posady.** Ewentl. przyjmie administrację domów wzgl. reprezentację poważnej firmy. Na życzenie służę referencjami. Łaskawe zgłoszenia upr. do „Kurjera Poznańskiego" pod zw 15 590.

Nerwowi, neurastenicy

cierpiący na drażliwość, słabość woli, brak energji, melancholję, przesyt życia, bezsenność, ból głowy, wrażliwość nerwów, śledziennicę, nerwowe zaburzenie serca i żołądka otrzymają bezpłatnie broszurę dr. Weisego Słabość nerwów

Dr. GEBHARD i S-ka — GDAŃSK Nr. 22.
Pw 3 454-28,7

WAPNIARNIA MIASTECZKO S. A.

fabryka i pokłady wapna nawozowego w Miasteczku n/Notecią, powiat Wyrzysk

poleca na sezon jesienny 1932 r.

WAPNO NAWOZOWE

(mielony węglan wapnia $CaCO_3$)
o wyjątkowej rozpuszczalności i przyswajalności.
Zamówienia przyjmuje: zw 15 616
Zarząd Spółki w Poznaniu, ul. Berwińskiego 1, tel. 77-16. Centrala Handlowa Ziemian S. A., Poznań, Al. Marcinkowskiego. Zachodnio Polskie Zjednoczenie Spirytusowe, Poznań, oraz wszystkie firmy i Spółdzielnie rolniczo-handlowe.

Poważna firma branży spożywczej poszukuje

magazyniera.

Uwzględnia się siły tylko rzeczywiście zdolne i bezwarunkowo solidne, które mogą się wykazać praktyką w branży tej. Rozpoczęcie pracy możliwie jaknajwcześniej. Oferty prosimy kierować do „Kurjera Poznańskiego" pod dw 932.

Uchwała. Na wniosek kupca Stanisława Czachowskiego z Poznania, Wielka 13, udziela się mu odroczenie wypłat na przeciąg 3 miesięcy i to od 17 sierpnia 1932 do 16 listopada 1932 r. Nadzorcą sądowym mianuje się Stefana Krynickiego z Poznania, ul. Skarbowa 21, III. Poznań, dnia 17 sierpnia 1932 r. **Sąd Grodzki II a.** nw 4 576

KONKURS

Magistrat miasta Barcina ogłasza konkurs na stanowisko

GAZMISTRZA.

Od kandydatów wymagane jest: nie przekroczony 40-ty rok życia, odbyty kurs gazowniczy, dokładna znajomość prac instalatorskich, conajmniej 3-letnia praktyka w gazownictwie oraz znajomość prowadzenia ksiąg.

Zgłoszenia z uwierzytelnionemi odpisami świadectw należy składać w terminie do dnia 1 września rb.

Uposażenie według umowy. Posada od 15 września rb. do objęcia. Nie uwzględnione oferty pozostaną bez odpowiedzi. dw 933

Barcin, dnia 22 sierpnia 1932.

Magistrat
w z. Jan Skrzypczyk.

Uchwała. W sprawie zapobiegawczej Firmy „Tri" w Poznaniu, po myśli art. 60 rozp. Prez. Rzeczyposp. z dnia 6. III. 1928, zatwierdza się układ zapobiegawczy, przyjęty na ogólnem zgromadzeniu wierzycieli w dniu 9 sierpnia 1932. Poznań, dnia 9 sierpnia 1932 r. **Sąd Grodzki II a.** nw 4 577

Uchwała. W sprawie postępowania układowego, wdrożonego na wniosek Firmy „Granit" Wielkopolskiej Fabryki Artystycznych Wyrobów Kamieniarskich Czesław Kusztelan w Poznaniu, ul. Wjazdowa 8, zwołuje się w myśl art. 49 i nast. rozporządzenia o zapobieganiu upadłości z dnia 6 marca 1928 Dz. Ust. R. P. Nr. 27 poz. 244, ogólne zgromadzenie wierzycieli na dzień **7 września 1932, godz. 11,** przed Sądem Grodzkim w Poznaniu, ul. Młyńska Nr. 1 a, pokój Nr. 29. Wierzyciele mogą przybyć na powyższy termin celem udzielenia wyjaśnień. Poznań, dnia 16 sierpnia 1932 r. **Sąd Grodzki 2 a.** nw 4 575

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

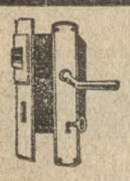

Okucia
budowlane meblowe najtaniej Stanisław Wewiór — Poznań. św. Marcin 34. Specjalny skład okuć. telefon 34-31.
dw 542/3

Zakład fryzjerski
damsko - męski, 5 obsług dobrze prosperujący, śródmieście z powodu choroby tanio sprzedam. — Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 90 316

„Antyki"
meble używane sprzedaje kupuje Wielkie Garbary nr. 39.
Pw 3 567-56.200

Samochód
ciężarowy marki „Chavrolet" gotów do jazdy na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 412

Dom
rodzaj willi nowobudowany ogrodem 12 000, wpłaty 8.000, dochód 1 680 złotych rocznie. Błoch Poznań, Długa 5. zdw 90 419

Willa
w Luboniu nowoczesna, stacja podmiejska, 15 ubikacyj mieszkalnych ogród owocowy, morga ziemi, wprost od gospodarza do nabycia lub wydzierżawienia. — Mieszkanie dla nabywcy wolne. Oferty Kurjer Poznański
zdw 90 430

Pianino
korzystnie na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 441

Wózek
dziecięcy Brennabor tanio. Kraszewskiego 8, skład. jw 1386

Gramofony mechanizmy najtaniej
Płyty nowe od 95 groszy. F. Bałoń. Woźna 12. Pw 3 552-30.74

Sypialnie
stoły najkorzystniej — Stolarnia. Marji Magdaleny 1. zdw 88 498/9

Skład
nabiału warzywa sprzedam. — Adres wskaże Kurjer Poznański
zdw 90 178

Obrazy
oryginalne znanego art.: pejzaże, akwarele rodzajowe okazyjnie sprzedam. Ratajczaka 13 mieszkanie 13. zdw 85 201

Bakłażany
dereń do smażenia, śliwki węgierki 8 złotych miód kuracyjny 15 złotych pięciokulowe paczki franco pobraniem. S. Horowitz, Zaleszczyki. zdw 88 347

Browning
sprzedam. Warsztat, Kraszewskiego 1. jw 1388

Gramofon
walizkowy sprzedam. Kościelna 2, mieszkanie 7. jw 1389

„Chevrolet"
1½ — 2 tonn w dobrym stanie korzystnie do oddania. Śniadeckich 17, m. 2. zdw 90 473

Wannę kąpielową
emaljowaną sprzedam. Rynek Łazarski 18. zdw 90 319

Lokal
z pełnym wyszynkiem w śródmieściu sprzedam lub oddam na rachunek. Wskaże Bzdrega, Jaskólcza 10a, m. 10, narożnik Szkolnej. zdw 90 391

Skład
spożywczy, sprzedaż tytoniowa, wina, piwa, magiel, mieszkanie 2 pokoje kuchnia z powodu wyjazdu odstąpię, potrzeba 7 500 zł. Wiadomość Kurjer Poznański
zdw 90 196

Tennis
3 siatki słupkami, domek murowany 15×6 do rozbioru. Kotowski Główna 116. zdw 90 506

Sypialnie
tanio wyprzedaje Stolarnia, ul. Kwiatowa 6. zdwp 89 971

Nowy
Dom Komisowy Woźna 16 — sprzedaje i kupuje meble używane garderobę, różne inne przedmioty. Pw 3511-56.69

Od 50 gr
Ławica, Antoninek Puszczykowo, Łazarz, Sołacz, Błonia Grunwaldzkie, Szeląg, Jeżyce i inne. Projektuje i wykonuje wszelkie plany i prace budowlane „Budowa", św. Marcin 64/25, tel 12-72. Pw 3 970-56.290

Fabryka octu
dobrze prosperująca korzystnie do sprzedania Oferty Kurjer Poznański dw 829

Drzewka i krzewy owocowe
ozdobne oraz róże po cenach zniżonych. Szkółki Drzew A. J. Jeske Jelonek, poczta, stacja kolej. Złotniki k. Poznania. Telefon 3. Cenniki na żądanie. Dojazd autobusami z ul. Szyperskiej w kierunku Obornik. P 3 569-33.4

Parcele
ogrodnicze jednomorgowe pod Poznaniem przedłużeniu ulicy Dąbrowskiego na 4—5 letnie spłaty przy wpłacie 10% sprzedaje Biuro maj Swadzim Poznań, ul. Gwarna 9 Cena za mtr. kwadratowy od 40 groszy. dp 926

Pianina
używane, poleca okazyjnie B. Sommerfeld, skład fabryczny, Poznań, ul. 27 Grudnia nr. 15.
nw 4 639

Foksterjer
rasowy szczurołowca. Wodzak, Łazienna 2. zdw 90 260

Parcele
przy Łukaszewicza korzystnie sprzedam. Restauracja, Matejki 56. zdw 90 270

Dom
z podwórzem, chlewami, składem, dzierżawa miesięczna 275 zł, cena 25 000. Kozłowski, Gniezno, Słomianka 11. nw 4 649

Pracownię cukierków
tanio odstąpię. Wiadomość Półwiejska 29, mieszkanie 10, Żurowski, od godz. 3 do 5. zdw 90 273

Samochód
Ford limuzyna nowszy model do sprzedania. Elibor, Gąsiorowskich 6, telefon 63-66. zdw 90 274

Willa
Sołacz jednomieszkaniowa komfort, sprzedam. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 276

Skład
kolonjalny blisko Poznania sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 90 277

Skład
rzeźnicki z urządzeniem i warsztatem sprzedam tanio. Adres wskaże Kurjer Poznański
zdw 90211

Kilka
mórg gruntu w mieście z pokładem żwiru i piasku. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 90 235

Rakarnia powiatowa
w Poznańskiem do sprzedania lub wydzierżawienia na dłuższy czas. Oferty pod 36-81, Kosmos, Zwierzyniecka 6. nw 4 650

Gotowalnia
biała, elegancka, bardzo ładna oraz dębowa tanio. — Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3
Pw 3 966-34.12

Maszyny do pisania
dobre okazyjne z gwarancją od zł 80 nowe od zł 550 również zamianę naprawę oraz części oferuje Skóra i S-ka. Poznań, Aleje Marcinkowskiego 23.
Pw 3 562-31.47

Porcelanę Serwisy Wyprawy Słoje
najtaniej Hurtownia Porcelany, Wroniecka 24. zdw 90 524

Bernardyny
psy i suki sprzedam. Restauracja, Matejki 56, telefon 7065.
zdw 90 272

Biedermayer
salonik, brzoza, okazyjnie. Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3 Pw 3 966-34.13

30 krzeseł
restauracyjnych, stoły krawieckie, składowe, rozciągane do jadalni, salonowe, szafy, lampy, obrazy, kilka dywanów, ładne kryształy stosowne na podarki okazyjnie. Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3.
Pw 3 967-34.14

Kasę National
4 obsługi, w dobrym stanie, bardzo tanio. Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3
Pw 3 968-34.15

Pianino
zagraniczne, czarne, jak nowe, okazyjnie. Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3.
Pw 3 969-34.16

Sprzedam
dobra lokomobilę Wolfa do młócenia tanio zaraz. Zgłoszenia — Kurjer Poznański nw 4 655

Gospodarstwo
55 mórg pszennej, żniwami, żywym, martwym inwentarzem, zabudowania welbowane, dom pięciopokojowy, prywatne, przy Poznaniu okolicy Kiekrza, cena 27 000, wpłaty 15 000, sprzedam z powodu objęcia innego. Nowak, Kramarska 15, telefon 16-89.
zdw 90 456

Od 25 gr metr
największy wybór parcel miejskich podmiejskich, ornych, zalesionych. Kredyt, budowa „De-Ka-Ha", Marcinkowskiego 15.
zdw 90 469

Wózek
dziecięcy biały sprzedam. Małe Garbary 9, m 23. rw 2 759

Wózek
koszykowy (Brennabor) oraz łóżeczko koszykowe tanio sprzedam. Mostowa 24, mieszkanie 17
rw 2 760

Kamienica
centrum Poznania, dochód miesięczny 400 43 000, wpłaty 20 000. Mroczkowski, Żydowska 1, wejście Kramarska. rw 2 762

Willa
komfortowa 9 pokoi, trzy morgi ziemi, koleją godzinę od Poznania, 27 000 wpłata umowa. Tomczak, Wierzbięcice 31.
zdw 90 286

Sypialka
ciemno polerowana tanio, nowa sprzedam w całości lub częściowo Stolarnia, Małe Garbary 1. Jaśkiewicz. zdw 90 340

Skład
spożywczy kolonjalny win, piwa od 30 lat prosperujący z komfortowem mieszkaniem blisko Starego Rynku korzystnie sprzedam za gotówkę. Adres Probiernia, ul. Szewska 3. zdw 90 297

Gospodarstwo
60 mórg buraczanej ziemi, dom 6 pokoi, przy mieście, wpłaty 10 000. Kilkaset majątków każdej wielkości. — Agencja Dóbr — Kwiatkowski, Gniezno, Lecha 4.
zdw 90 386/7

Aparat
fotograficzny 9×12 sprzedam. — Oferty Kurjer Poznański
zdw 90 291

Bemberga pończochy taniej jak w Łodzi
z prawdziwym szewkiem 1.95, 2.25 2.50, złoty Bemberg 2.75, 3.50, jedwab do prania 1.10 macco 0.50, Tenisówki 0.40, Bezrękawniki 2.25, nowość, wełniane 3.90, Rękawiczki 0.95, kremowe 1.25, modne 1.75, 2.50, Pantalony macco 0.85, jedwabne 1.45 milonez 2.90, Bielizna, największy wybór, najtaniej tylko — Warszawski Skład Fabryczny, Jadwiga Podbielska Wielkie Garbary 40 naprzeciw Wodnej. zdw 90 437

Parcele
budowlane przy Poznaniu od 40 groszy metr, dogodne spłaty. Informacji udziela S. Stachecki, ul. Gwarna 12. zdw 90 332

Pianino
zamienię na samochód Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 90 333

Okazyjnie
gabinet męski, sypialnie sprzedam. Adres Kurjer Poznański
zdw 90 336

Wilk
ostry, młody 15 zł. Ogrodowa 5, m. 8. zdw 90 484

Dom
mniejszy, Poznań sprzedam tanio zamienię na gospodarstwo, gościniec, Solarski Małe Garbary 7, m. 8. zdw 90 375/6

Restaurację
pełen wyszynk, dobrze prosperująca, wskaże Tomczak, Garncarska 5, Kawiarnia. zdw 90 479

Rzeźnictwo
z mieszkaniem trzypokojowem blisko śródmieścia Poznania za dzierżawę odda „Krakus". Pocztowa 30. zdw 90 326

Skład
żywnościowy centrum sprzedam. Adres Kurjer Poznański
zdw 90 463

Nową platformę
tanio sprzedam Nowak, Kramarska 15, telefon 16-89 zdw 88 952

Skład
papieru i tytoni tanio sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański
zdw 90 433

Kiosk
tanio sprzedam, Strzelecka 15.
zdw 90 390

Skład
z mieszkaniem ruchliwej ulicy na każdą branżę tanio sprzedam. — Adres wskaże Kurjer Poznański
zdw 90 434

Skład
papieru bardzo tanio. Chwaliszewo 9. zdw 90 432

Maszynę
do prania bielizny, wyżymaczkę motorem sprzedam. Pralnia, Piekary 3 zdw 90 501/2

Willę
nowowybudowaną dwumieszkaniową, Górczyn, sprzedam, cena 32 000. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 89 992

Sypialnie
sprzedaje najtaniej — Stolarnia. Rybaki 15. nw 4 147/8

Rower
damski wąż 20 intr. ¾ cal tanio sprzedam. Orzeł Strzelecka 15.
zdw 90 250

Głośnik
nowy, bezcen. Ul. Reja 2, (15—17)
zdw 90 216/7

Willa
5 ubikacyj, przy Poznaniu, 7 000, wpłaty 5 000, wskaże Tomczak, Garncarska 5, Kawiarnia.
zd 90 480

5 KUPNA

Kupię
używane meble. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 264

Ciężarówkę
2 lub 2½ ton. w dobrym stanie kupię. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdw 90 369

Kupię
wyżła wytresowanego na kaczki i kuropatwy. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 157

Samochód
Ford i przyczepkę do motocyklu 500 ccm kupię zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 081

Serwis
obiadowy, sztuciec, kluby w skórze, dywan dyży kupię. Oferty, cena Kurjer Pozn. zdw 90 355

Masła
mleczarskiego sto klg. dziennie. Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 89 905

Kupię
kuchenkę (westfalską) używaną. Oferty Kurjer Pozn. zdw 90 304

Parcelę
pod blok kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 263

Dom
dużym ogrodem lub małe gospodarstwo warunek piękna okolica, las, woda, blisko Poznania. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 215

Mleka
codziennie 100 litrów poszukuję wprost z majątku. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 193

Owoce
szlachetne, wyborowe gatunki kupuję stale i proszę o oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 90 192

Gazową
kuchenkę dwupalnikową postumentem. Zgłoszenia ceną Kurjer Poznański zdw 90 237

Fuzję
myśliwską kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 279

Kupię
skład rzeźnicki. Informacje Kramarska 4. zdw 90 293

Kupię
dobrze utrzymane biurko. Oferty do Kurjera Poznańskiego
zdw 90 298

Samochód
dwuosobowy Cabriolet lub Roadster ewentualnie czteroosob. otwarty, nowszego typu kupię. — Oferty Kurjer Poznański
zdw 90 299

Ford
osobowy w dobrym stanie zamienię na ciężarówkę. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 329 lub telefon 50-34.

Poszukuję
kupna względnie dzierżawy jeziora do 50 m. Spieszne oferty Kurjer Poznański zdw 90 338

Mereżkarkę
do bielizny kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 440

2 000 — 2 500 mórg
dzierżawy warunek: dobra ziemia budynki, komunikacja poszukuję wprost od p. p. właścicieli. Szczegółowe oferty co do inwentarzy, obsiewów obdłużenia upraszam do „Par", Poznań pod 56.288
Pw 3964-56.289

Poszukuję
kupna lub dzierżawy piekarni. Oferty Kurjer Pozn. nw 4 944

Samochód
nabędę za pianino wartości 4 000 zł. Oferty Kurjer Poznański
zdw 90 40[illegible]

Wannę
emaljowaną piec węglowy kupię Antykwarnia, Marcinkowskiego 28. Pw 3963-34.6

Kolonjalkę
mieszkaniem kupię. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 398

Motor 6-cylindrowy
Chevrolet lub Buick poszukuje się. Zgłoszenia do 25. 8. 32 ul. Główna 112, m. 3. zdw 90 310

Biżuterję
tylko wysokowartościową nabędę gotówką. — Oferty Kurjer Pozn.
zdw 90 317

Willę
lub domek z ogrodem kupię. Pośrednicy wykluczeni. Oferty z ceną i warunkami do Kurjera Poznańskiego zdw 90 004

6 KAMIENICE

Kamienica
komfortowa, centrum Poznania dochód 17 500, cena 125 000, wpłata 75 000, reszta amortyzacja. — „Krakus" Pocztowa 30.
zdw 90 324

Kamienica
trzypiętrowa rocznym dochodem 15 000 złotych, cena 100 000 wpłaty 60 000 Rutkowski Mickiewicza 28. zdw 90 477

Willa
pięciomieszkaniowa komfort na Łazarzu sprzedam 70 000 wpłaty 30 000, reszta amortyzacja. — Kossmann Fredry 6.
zdw 90 514

7 PIENIĄDZ

Do 15 000
poszukuję na I. hipotekę kamienicy wartości 180 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 88 739

8 — 10 000
pożyczki na nowopobudowaną willę poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 247

70 000
na I. hipotekę majątku ziemskiego w bardzo dobrej kulturze, obszaru 3 700 mórg zabezpieczenie w dolarach względnie frankach szwajcarskich. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 239

100
pożyczki za procentem poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdw 90 236

5 000
poszukuję I. hipotegę kamienicy. Oferty Kurjer Pozn. zdw 90 233

8 000
do 10 000 poszukuję na I. hipotekę kamienicy. Mam dwa domy. Oferty Kurjer Pozn. zdw 90 230

8 000 zł
włożę do handlu lub przemysłu, w celu zapewnienia sobie stałego dochodu, ewtl. przystąpię jako wspólnik z współpracą. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 401

Wspólnika
lub wspólniczki poszukuję od zaraz do kawiarni i śniadalni z 1 500 złotych. Oferty Kurjer Poznański
zdw 90 315

8 DO WYNAJĘCIA

2
pokoje kuchnia od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański
zdw 90 265

Mieszkanie
do wynajęcia 2 pokojowe. Chwaliszewo 37. Restauracja.
zdw 90 347

Trzypokojowe
mieszkanie komfort ave. Górczyńska 28 zdw 88 988

Mieszkanie
trzypokojowe, słoneczne, nowy dom, 12 minut od linji 6, korzystnie. Zacisze 3, mieszkanie 3. zdw 88 966

2
pokoje z kuchnią z balkonem umeblowane wydzierżawię. Restauracja Matejki 56. zdw 90 271

Mieszkanie
6 pokojowe komfortowe do wynajęcia. Zgłoszenia Matejki 3, mieszkanie 6. zdw 90 185

Dwupokojowe
mieszkanie z komfortem zaraz do wynajęcia. Adres Kurjer Poznański zdw 90 240

Mieszkanie
3 pokoje z kuchnią z nowem umeblowaniem w śródmieściu — sprzedam zaraz. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 90 232

Skład
Marszałka Focha 32, dwa okna wystawowe 25 mtr. długi 5 szeroki, pod nim niżej 18 długi, centralne ogrzewanie poważnej firmie zaraz do wynajęcia. Gospodarz. zdw 90 287

Pokój
kuchnia dwuletnia dzierżawa 600 Sołtysiak, Prusa 18. zdw 90 288

Mieszkanie
trzypokojowe czynsz miesięczny, żądana gwarancja regularnej zapłaty. Burzyńska, Palacza 70. zdw 90 290

2 pokoje
kuchnie wynajmie gospodarz zaraz. Adres Kurjer Poznański zdw 90 300

Mieszkania
czteropokojowe komfortowe Jeżyce, trzypokojowe, kuchnia, — dwupokojowe centrum od gospodarza wskaże Metelski, Zielona 6, m. 21. zdw 90 416

3 pokojowe
śródmieściu parter, urzędnikowi, małe uregulowanie zaległości wkładów. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 90 424

2
pokoje kuchnię komfortem wynajmie. Ul. Dąbrowskiego 105, willa Rumplewicz od 5—8. rw 2769

Pokój
kuchnia bezdzietnym 1. 9. 55.— Wskaże Kurjer Poznański zdw 90 483

Czteropokojowe
z komfortem. Zgłoszenia Ostroroga 6, I piętro. zdw 90 367

Czteropokojowe
Wierzbięcice, wskaże Jaskółcza 10a, m 10. zdw 90 589

Trzypokojowe
mieszkanie za cenę przystępną odstąpię zaraz. Zgłoszenia poważnych reflektantów Kurjer Poznański zdw 90 492

Mieszkania
trzypokojowe Osiedle zaraz do oddania, czynsz miesięczny. Kossmann, Fredry . zdw 90 513

Dwupokojowe
komfortowe bezdzietnym zaraz, słoneczne (druga willa od Grunwaldzkiej). zdw 90 515

2
pokoje i kuchnia od 1. 9. Zgłoszenia: Droga Urbanowska 24. zdw 90 517

Pięciopokojowe
zremontowane I. piętro. Długa 3, m. 9, gospodarz. zdw 90 519

Trzypokojowe
dwupokojowe wolne. Czarnecki, Marcina 62, II. zdw 90 521

3
pokoje kuchnia wprost od gospodarza zaraz do wynajęcia. Palacza 131, m. 3. zdw 90 523

9 SZUKA MIESZK.

1 — 2
pokoj z kuchnią poszukuje za miesięczną dzierżawą. Pośrednicy wykluczeni. — Oferty z cena dzierżawy Oredownik zd 89 564

2 lub 3
pokoj z kuchnią poszukuje wyższy urzędnik państwowy. Czynsz zgóry. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 90 214

Poszukuję
trzech pokoi z kuchnią i wszelkiemi nowoczesnemi wygodami zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 202

Poszukuję
3 pokojowego ze wszystkiemi wygodami. Oferty: Włochy k. Warszawy ul. Małe Łąki 10, B. Nowacki. zdw 90 238

Mieszkania
w centrum poszukuje sekretarz adwokacki, dobry płatnik. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 90 306

Wyższy
urzędnik na stałej posadzie poszukuje 5—6 pokojowego mieszkania nie wyżej II. piętra najlepszych dzielnicach. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 284

Poszukuję
jednopokojowego mieszkania w centrum, dzierżawę rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 296

Szukam
mieszkania 5—7 pokoi, okolica ul. Matejki. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 342

4 — 5
pokoi poszukuje etatowy urzędnik państwowy od 1. 9., ewentl. zgłoszenia Jarocin, Bursa Gimn. dw 930

4 pokoi
okolica Jasnej, Słowackiego, poszukuje prokurent poważnego banku. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 349

Wdowa
po urzędniku poszukuje 2 pokoi, kuchni, łazienki od gospodarza, okolica obojętna, czynsz miesięczny do 60 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 442

2 — 3
pokojowe mieszkanie z łazienką możliwie śródmieście ewentl. początek Jeżyc. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański jw 1393

Trzypokojowego
z komfortem poszukuje urzędnik państwowy. Zapłaci czynsz za rok zgóry. Marsz. Focha 87, Szulc. zdw 90 402

Pokoju
kuchni od gospodarza miesięcznym czynszem na stałej posadzie szukam. Agenci wykluczeni. Zgł. Kurjer Poznański zdw 90 313

Poszukuję
pokoju z kuchnią lub dużego pokoju wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdw 90 377

Wdowa
po wyższem urzędniku z emeryturą zagran. szuka dwupokojowego mieszkania. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 493

Poszukuję
mieszkania 3, 4 lub 5 pokojowego urzędnik państw. 3 osoby. Oferty probostwo: św. Marcin. zdw 90 525

11 POKOJE UMEBL.

Klatki
Piekary 24, mieszkanie 2. zdw 90 404

Pokój
parterowy z utrzymaniem starszemu panu lub dzieciom szkolnem. Łazarz. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 89 338

Dwóch
panów utrzymaniem á 90 zł. Nowa 6 mieszkanie 7. zdw 90 136

Pokój
duży słoneczny elektryczność, kaloryfery, telefon, łazienka w pobliżu 3 gimnaz. wynajmę z utrzymaniem lub bez od 1. IX. — Oglądać od 13—16. Wyspiańskiego 10, mieszkanie 7. zdw 90 139

Panu
lub małżeństwu bez dzieci duży frontowy. Kwiatowa 13, mieszkanie 10. zdw 90 258

Duży
utrzymaniem obiadami tanio. — Wielkie Garbary 5, mieszkanie 9. zdw 90 267

Sołacz
pokój dobrym utrzymaniem wynajmie. Wołyńska 10. zdw 90 275

Pokój
tani czysty. Górna Wilda 17, mieszkanie 9. zdw 90 203

Plac Wolności
10, frontowy z balkonem panu lub małżeństwu z utrzymaniem. Alkiewiczowa. zdw 90 195

Pokój
Zwierzyniecka 8 mieszkanie 5. zdw 90 188

Centrum
2 pokoje umeblowane łączne. — Cieszkowskiego 1, mieszkanie 5. zdw 90 301

Inteligencji
małżeństwu dwa słoneczne, balkon lub jeden, telefon, wszelkie wygody. Chełmońskiego 21, mieszkanie 3. zdw 90 226

Czyste
1—2 osoby. Dąbrowskiego 36, m. 15. zdw 90 285

Jasna 16
m. 8, elegancki, słoneczny, telefon zdw 90 292

Szkolna
7/8, mieszkanie 8, panu. zdw 90 257

Pokój
dla bezdzietnego małżeństwa korzystnie. Brzozowski, Działyńskich 2, parter. zdw 90 320

Frontowy
lepszemu panu. Wielkie Garbary 29, m. 17. zdw 90 337

Balkonowy
elektryczność, telefon. Kwiatowa 8, m. 10. zdw 90 341

Panom
lub gimnazjastom. — Wrocławska 13, m. 11. zdw 90 343

Pokój
2 panom. Półwiejska 29, parter, prawo, mieszkanie 3. zdw 90 345

Dobrze
umeblowany pokój, centralne, elektryczność. Poznańska 58 a, m. 6, narożnik Mickiewicza. zdw 90 350

Duży
pokój frontowy Podgórna, piętro na biuro lub bezdzietnym od 1. 9. oddam. Czynsz 3—6 miesięcy zgóry. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 90 494

Studentów
utrzymaniem tanio. Wielkie Garbary 5, m. 12. zdw 90 445

2 gimnazjastki (tów)
przyjmę. Dobre utrzymanie, pianino, pomoc w nauce. Plac Działowy 6, m. 6. zdw 90 418

Balkonowy
i wspólny panu. Słowackiego 39, m. 9. jw 1383

Kraszewskiego
19, III. prawo. jw 1384

Słowackiego
29, I. 7. jw 1385

Klatka
schodowa 1. 9. Szamarzewskiego 18, III. jw 1390

Lepszemu
panu. Poznańska 57, m. 8, przy Jasnej. jw 1391

Lepszy
pokój wolny. Słowackiego 25, parter, lewo. jw 1392

Pokój
Szamarzewskiego 26 a, m. 4. jw 1394

2
pokoje z utrzymaniem bez. Matejki 68, m. 1. jw 1395

Pokój
dwóch pań utrzymanie cena przystępna, łazienka, elektryczność. Plac Nowomiejski. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 487

Przy Zamku
dwuosobowy elektryczność, front Wjazdowa 9/10, m. 8. zdw 90 488

Pokój
utrzymanie — bez. Zygmunta Augusta 2, m. 8. zdw 90 489

Pokój
wynajmę. św. Marcin 63, III wejście m. 18. zdw 90 397

Frontowy
św. Wojciech 6, m. 7. zdw 90403

Pokój
umeblowany bez pościeli wolny. Piekary 25, m. 8. zdw 90 312

Pokój
dwuosobowy św. Marcin 64, m. 34. zdw 90 318

Pokój
jedno, dwuosobowy, elektryczność Łazarz, Kossaka 21, mieszkanie 4 narożnik Wyspiańskiego. zdw 90 364

Pokój
front, elektr., parter, św. Wojciech 8 — 3. zdw 90 365

Pokój
panom, Łąkowa 4a, II prawo. zdw 90 371

Pokój
Śniadeckich 20, m. 3. zdw 90 374

Frontowy
elektryczność. Niegolewskich 2, I. lewo. zdw 90 379

Pokój
frontowy, elektryczność, Woźna 1, m. 4. zdw 90 392

Dwuosobowy
jeden (utrzymaniem) pianino także przyjezdnym. Półwiejska 2 m. 6. zdw 90 393

Józefa
9, mieszkanie 8, jednoosobowy, dwuosobowy. zdw 90 396

Wspólny
panience (pianino). Wojciecha 3, m. 5. zdw 90 511

Pokój
do wynajęcia małżeństwu. Stolarska 2, m. 2. zdw 90 520

Dwuosobowy
Marsz. Focha 49, m. 7. zdw 90 526

1 — 2
niekrępujące (używalnością kuchni) u samotnej 4—8. Małeckiego 6, mieszkanie 11. zdw 90 522

Centrum przyjezdnej
inteligencji niekrępujący. Ratajczaka 38, mieszkanie 3. zdw 90 527

Pokój
Wodna 25, m. 4. zdw 90 360

Ładny
balkonowy, klatki schodowej inteligentnej pani lub panu wynajmę, pościel pożądana. Mostowa 3, m. 17. zdw 90 361

Frontowy
elektryczność. Stroma 7, mieszkanie 1. zdw 90 449

Słoneczny
solidnym panienkom. Piekary 10, m. 15. zdw 90 458

Pokój
dwom panom lub panienkom. — Mostowa 33, m. 6 rw 2 757

Pokój
frontowy, skromnej panience. — Wodna 7, mieszkanie 7. rw 2 769

Dwa
pokoje balkonem, osobne wejście. Małe Garbary 4, Wawer. rw 2 768

12 SZUKA POKOJU

Tylko
pobliżu placu Wolności niewyżej III. piętra pani 1—2 umeblowanych używaniem kuchni. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 268

Inżynier
szuka zupełnie niekrępującego, bezwzględnie czystego (bez robactwa), wolnym widokiem, I. lub II. piętro, pościelą, elektrycznością. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 207

Dwóch
pokoi na biuro i mieszkanie śródmieściu u starszej osoby poszukuje prawnik. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 90 305

Pokoiku
z używaniem kuchni pani. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 307

Słonecznego
Mickiewicza wzgl. okolicy, elektrycznością, łazienką poszukuje urzędniczka, cena. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 90 308

Dwóch
łącznych pokoi w centrum miasta wysoki parter lub I. piętro częściowo umeblowanych poszukują dwie panie — w porządnym, spokojnym domu najchętniej u samotnej sympatycznej osoby. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 90 280

2
pokoje łączne umeblowaniem lub bez z telefonem, parter, I. piętro, w centrze dla kosmetyczki. Oferty Kurjer Poznański zdw 89 725

Poszukuję
pokoju, śródmieście, do 20 miesięcznie. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 339

Panna
szuka pokoiku niekrępującego nie wspólnego, cena 15.— od 1. 9. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 414

Dwa
umeblowane używaniem kuchni, okolica Łazarz. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 516

Poszukuję
próżnego, dużego, słonecznego pokoju w śródmieściu tanio od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 354

Panienka
skromna szuka pokoju 15. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 357

Niekrępującego
bezwzględnie spokojnego pokoju poszukuje nauczyciel na stałe. Najchętniej centrum. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 503

13 LOKALE

2 składy
małe, nowe od 1 stycznia Starym Rynku do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 400

Składu
z przyległem małem mieszkaniem poszukuję wprost od gospodarza. Zgłoszenia pod zdw 90 208 do Kurjera Poznańskiego.

2 — 3
pokoi na biura częściowo umeblowanych poszukuję. Oferty pod zdw 90 243

Pokój
w śródmieściu na pracownię ca. 40 zł miesięcznie poszukuję. Podgórna 2, m. 5. zdw 90 282

Pokój
na biuro lub pracownię. Półwiejska 29, mieszkanie 3. zdw 90 346

Ubikacji
nadającej się na pracownię obuwia poszukuję zaraz. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 90 366

Skład
wolny. Długa 3 m. 9. gospodarz. zdw 90 518

Poszukuję
pokoju próżnego, okolica Stary Rynek, Mroczkowski, Żydowska 1 wejście Kramarska. r 2 767

14 DZIERŻAWY

Młyna
wodnego celem kupna lub dzierżawy poszukuję zaraz. Opis, cenę lub tenutę Kurjer Poznański zdw 89 764

Poszukuję
dzierżawy 10—20 mórg budynkami lub składu kolonjalnego dużej wsi. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 190

Hotel
i restauracja, dobrze prosperujący interes, z powodu stosunków rodzinnych natychmiast do wydzierżawienia. Do objęcia potrzeba gotówki 10 000 do 12 000 zł, w tem kaucja 3 000, aparaty bemar i ekspresso, jak i różne meble hotelowe i restauracyjne na własność. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod nw 4646

Hotel
w którym mieści się restauracja, kino, sala do zabaw, kompletnie urządzony, zaraz do wydzierżawienia, względnie sprzedania. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 40 406

15. LETNISKA i UZDROWISKA

Letnisko
Batorowo pod Poznaniem, jezioro łódki, wędkowanie, park, las. — Kuchnia pierwszorzędna. Niedrogo. Informacje: Poznań, telefon 23-04. zdw 90 294

Letniska
w ładnej okolicy na wrzesień poszukuje bankowiec. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 459

16. OSOBISTE

Nauczyciel - psycholog
udzieli fachowej pomocy dziecku trudno uczącemu się. Zakres: szkoła przygotowawcza lub niższe klasy gimnazjum. Ewentualnie przyjmie stancję (pokój). Oferty Kurjer Pozn. zdw 90 504

21 ZGUBY

Teczka
w pociągu 19,03 do Torunia dnia 22, zamieniona z podobną paczką do odebrania. Zgłoszenia właściciela do Kurjera Poznańskiego zdw 90 460

22 ROZMAITE

Pralnia, Piekary 3
Filje — Matejki 68, Niegolewskich 8. Ceny najniższe. zdw 90 499/500

Kołdry
przerabiam, poszywam. Smoczyńska, Kwiatowa 8. zdw 88 517

Dziurki
okrętkę, mereżkę, plisowanie, dekatyzowanie, obciąganie guzików, nadrabianie stóp, hafty, monogramy najtaniej „Haftoplis". Stary Rynek 10 wejście Kurzanoga. Filja Romana Szymańskiego (plac Świętokrzyski). Pw 3 101-13,12

Lekcje
szydełkowania i innych robótek tanio. Wykonuje zamówienia. — Kwiatowa 13, m. 10. zdw 90 259

Ule
kuszki z pszczołami sprzedam tanio. Słupski, Focha 47. zdw 90 245

Torebki i teki wyprzedaję za bezcen
damskie modne 2,50; 3,25; 3,90; 4,50; eleganckie nowość 5,50; 6,50; 7,75; Bagdad nowość 8,50; 9,50. Lakowe 9,90; 11,50; 14,50. Dziecięce 0,85; Parasole 3,90; 4,50; 5,50. Złote prety 7 50; jedwabne 9,85; 14,50. Kolorowe jedwabne 13,90. Największy wybór, najtaniej Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zdw 90 436

Futra
damskie i męskie, skórki na obsady, wielkim wyborze. Przekonaj się, kupisz najtaniej. Królikiewicz, Podgórna 6. Reperacje futer wszelkiego rodzaju fachowo i tanio. Pw 3563 31,40

Polowanie
Przyjmę jednego, dwóch wspólników do polowania na wszelką zwierzynę, 3 000 mórg, dojazd koleją, samochodem dogodny. Zgłoszenia Kurjer Pozn. rw 2770

Kto
pożyczy maszynę do pisania na miesiąc. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 394

Futra
prawdziwe okazyjnie. Młyńska 3, m. 9. zdw 90 490

Oddam
na wychowanie dziecko 1 miesięczne za wynagrodzeniem. — Oferty Kurjer Poznański zdw 90 497

23 OŻENKI

Żony
młodej, przystojnej, wykształconej majętnej poszukuje dla mego przyjaciela młodego przystojnego dentysty z dużą praktyką. Łaskawe oferty, fotografja — którą się zwraca, upraszam do Kurjera Poznańskiego nw 4 654

Panna
41, inteligentna, przystojna, poślubi wdowca. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 529

Kawaler
rotmistrz wojsk polskich posiada 40 000 gotówki poszukuje odpowiedniej partji. Pośrednictwo krewnych mile widziane. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 498

Wdowiec
lat 38, z 7-letniem dzieckiem posiadający fabrykę włókienniczą w Łodzi o wartości 150 000 złotych, z braku znajomości, tą drogą poszukuje odpowiedniej panny, lub wdowy, do lat 30-tu, inteligentnej, i o miłej powierzchowności, posiadającą minimum 30 000 złotych posagu. Cel matrymonjalny. Oferty do Administracji Kurjera Poznańskiego pod zdw 90 510

24 NAUKA

Kursy handlowe
Czaporowskiego — jednoroczne i półroczne rozpoczynają się 5 września. Zgłoszenia Postęp, Pl. Sapieżyński 2 a. zdw 87 111/2

Korepetycję
zakres gimnazjum. Skromne wynagrodzenie. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 90 218/9

Kursy
książkowości, stenografji, pisania maszyną. Kromczyńska. Ogrodowa 16, II. zdw 89 069/70

Dla uczennic szkół
pensjonat I. Suszczyńskiej, Aleje Marcinkowskiego 19. Opieka wszechstronna. Fachowa pomoc nauce zapewnia dobre postępy szkole. Opłata niska zdw 88 974

Kursy
stenografji, pisania na maszynach rozpoczynam 5 września. — Kantaka 1, II. zdw 89 043

Panienki
przyjmę, troskliwa opieka, dobre odżywienie. Aptekarzowa Proniowa, Różana 23, II. zdw 89 497

Doktoraty
i studja akademickie droga specjalnych kursów. Dyplomy przy ukończeniu studjów. Segretariato Accademico. Etablissement Iris, 22 rue St. Augustin, Paris (2-e), France. dw 800

Poznańskie Kursy Budownictwa
(Szkoła Przygotowawcza) Kraszewskiego 17, mieszkanie 15. Pw 3 568-56.201

Wychowawca
nauczyciel poszukuje posady lub korepetycyj. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 221

Kształcącym
wynajmę pokój, troskliwa opieka, dobre utrzymanie. Słowackiego 35, mieszkanie 10. zdw 90 204

Pensjonat
dla uczniów szkół średnich z całkowitą opieką i pomocą w nauce (dawniej pensjonat ks. Damsa), otworzył profesor gimn. Zgłoszenia: Poznań, ul. Wielkie Garbary 8, mieszkanie 6. zdw 90 251

Przyjmę
kilka panienek szkół średnich, dobre utrzymanie, opieka. Ratajczaka 11 a, 5, wejście, I. zdw 90 334

Gimnazjastów
na stancję troskliwa opieka. — Śniadeckich 29, m. 6. zdw 90 415

Gimnazjastów
przyjmę warunki korzystne troskliwa opieka, pomoc lekcjach, francuskie, niemieckie. Ostojska, Skarbowa 6. zdw 90 427

Student
poszukuje korepetycyj za pokój lub bez od 1. 9. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 90 443

Gimnazjaście
śliczny pokój dobre utrzymanie, pomoc. Jackowskiego 9, m. 10. jw 1396

Panienki
kształcące się przyjmę, dobre odżywianie, tanio. Milska, Działyńskich 2, m. 2. zdw 90 405

Gimnazjastom
lub panienkom duży słoneczny pokój, dobrem utrzymaniem. Szulcowa, Ratajczaka 28. zdw 90 382

Przyjmę
na stancję gimnazjastów z domu kulturalnego. Bartlowa, Grunwaldzka 13. zdw 90 384

Stancja
Młyńska 3, profesorowa Krzyżanowska. Opieka rodzicielska. zdw 90 491

Dziecku
umysłowo upośledzonemu lub nerwowemu udzieli fachowej pomocy specjalista. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 505

25 MUZYKA

Udzielam
lekcyj gry na fortepianie. Szymańska, Podgórna 7, mieszk. 3. zdw 888 867

Pianista
(Akordeon) wolny. Kaczmarek, Marsz. Focha 33, mieszkanie 12. zdw 90 261

Gruntowne
lekcje fortepianu. Strzelecka 28b parter. zdw 90 372

Trio
dobrze zgrane nowoczesne instrumenta potrzebne od 1. 9. Oferty warunki Kurjer Poznański nw 4653

26 ROZRYWKA

Koń z rzędem czeka!
Nawet za 1½ złotego można stać się jego właścicielem na godzinę. A okoliczne pola i lasy mają swój urok. Trzeba się tylko zgłosić na róg Chełmońskiego i Siemiradzkiego nr. 10. zdw 90 352

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Krawcowa
samodzielna poszukje posady 2,50 dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 158

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady z gotowaniem od 1. 9. Oferty Kurjer Poznański zdw 89 940

Młodszy zbożowiec
nasiennik poszukuje posady magazyniera lub książkowego. Zgłoszenia Bogaczyk Andrzej Białośliwie (Poznańskie). zdw 90 054

Emeryt kolejowy
poszukuje jakiegokolwiek zajęcia Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 90 085

Kuchmistrz
kawaler, z 12 letnią praktyką, dobrem wypiekaniem ciast poszukuje posady do restauracji lub kasyna. Miejscowość obojętna. Oferty proszę skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 90 137

Praczka
b. sumienna poleca się. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 90 114

Służąca Małopolanka
szuka zaraz posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 89 985

Panienka
z ukończoną miejską szkołą handlową poszukuje posady jako początkująca stenotypistka. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 191

Poszukuję
pranie. Ul. Przemysłowa 28 a, mieszkanie 4. zdw 90 220

Nauczycielka
domowa (muzykalna) przygotowuje do gimnazjum szuka posady. Kwell'ówna. Toruń M., ul. Kościuszki 38. zdw 89 405

Dziewczyna
do wszystkiego poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 302

Inżynier
elektrotechnik 15-letnią praktyką samodzielną poszukuje pracy, ewentl. wstąpi jako wspólnik. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 90 210

Panienka
skromna i uczciwa, znająca szycie, wszelkie prace domowe poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 205

Maszynistka
polsko-niemiecka poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 90 201

Panna
wyższe wykształcenie język polski, niemiecki, poszukuje posady do dzieci. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 90 200

Poszukuję
posady do wszelkich prac domowych od 1. 9. za małem wynagrodzeniem lub bez z dzieckiem. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 90 198

Panienka
do bufetu lub składu kolonjalnego poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 197

Dziewczynka
sierota z dobrej rodziny poszukuje posady do dzieci i lekkich prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 246

Osoba
z lepszej rodziny jako samodzielna, z gotowaniem, dobre świadectwa, polecenia zna także szycie, robótki poszukuje posady od 1. 9. w lepszym domu do 1—2 osób. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 90 244

Osoba
lat 32, znająca gospodarstwo domowe, z lepszej rodziny szuka posady u samotnej osoby. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 90 242

Panienka
czysta i uczciwa szuka posady do biura lub składu, najchętniej do piekarni. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 234

Redaktorskiej
posady poszukuje student prawa (lat 28) z bystrym zmysłem orjentacyjnym, dzielny referent dyskusji i rozpraw. Bardzo poważne referencje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 90 222

Krawcowa
na wszelką reparację w dom szuka posady za małem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 309

Służąca
uczciwa, w średnim wieku, znająca kuchnię obywatelską oraz wszelką pracę domową, poszukuje posady zaraz lub 1. 9. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 90 356

TEATRY

Teatr Polski: = Dziś „Triumf medycyny".
Środa, 24. 8. — „Obrona Częstochowy".

Teatr Nowy: Dziś = „Gorączka nafty".
Środa, 24. 8. = „Gorączka nafty".
Czwartek, 25. 8. = „Gorączka nafty".

Teatr Nowy
Letnia Scena w Sołaczu:
Dziś = „Skalmierzanki", komedjo-opera.
Czwartek, 25. 8. „Skalmierzanki", komedjo-opera".

DZISIAJ W KINIE

Aurora: „Dwa piekielne dni i wytworny opryszek".
Apollo: „Igranie z miłością".
Corso: „Jego niewolnica" oraz „Prawo krwi".
Colosseum: „Na fali życia".
Metropolis: „Flirty pięknej pani".
Muza: „Dwaj Malcy".
Odeon: „Ulubienica Floty".
Orzeł: „Złota Ferma" i „Przekleństwo klejnotów".
Roxy: „Złodziej serc".
Sfinks: „Usta nigdy nie całowane".
Słońce: „Wolne dusze".
Tęcza: „Nibelungi".
Wilsona: „Lokomotywa 2329".

Dziewczyna
uczciwa, pracowita poszukuje posady do dzieci i lekkich prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 508

Dziewczyna
długoletniemi świadectwami z gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady od 1. Krzywin powiat Kościan, ul. Gostyńska 1, mieszkanie 5. zdw 90 509

Nauczycielka
szuka posady. Poznań Focha 21, „Nauczycielka". zdw 90 512

Dziewczyna
młoda, zdrowa, silna, z prowincji, z ręcznemi robótkami, poszukuje posady do lekkiej pracy domowej i do pomocy pani w kuchni, bez gotowania, od 1-go lub później Oferty Kurjer Poznański zdw 90 353

Gospodyni - kucharka
samodzielna, starsza, z lepszej rodziny poszukuje odpowiedniej posady od 1. 9. 32. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 359

Uczciwa
panna, dobrze gotuje, szuka posady za małem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 90 362

Cukiernik
młody, solidny, wykwalifikowany poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 363

Panna z angielskim
jak rodowita poszukuje miejsca do dzieci, z pomocą w robotach ręcznych i szyciu. Wymagania skromne. — Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański nw 4 652

Gosposia
samodzielnem gotowaniem szuka posady do samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 448

Poszukuję
posady jako panna do dzieci lub za pokojową Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego nw 4 945

Dziewczyna
skromna, uczciwa poszukuje posady z gotowaniem od 1 września. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 454

Sierota
krytycznem położeniu poszukuje pracy za ekspedjentkę lub pakowni jako pocztkująca. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 90 455

Panienka
władająca językiem polskim i niemieckim, poszukuje posady jako uczenica do składu lub biura. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 90 461

Porządna
wiejska dziewczyna szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 281

Leśnik
kawaler z 5 letnią praktyką szuka posady za skromnem wynagrodzeniem ewentl. za utrzymanie. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 90 289

Inteligentna
panna poszukuje posługi lub do dzieci. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 90 249

Dziewczyna
uczciwa porządna szuka posady zaraz lub 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 255

Poszukuję
wszelkiej pracy murarskiej oraz wykonuję reparacje piecy piekarskich po niskich cenach. Zgłoszenia Kurjer Poznański rw 2747

Gospodyni
szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 323

Technik dentystyczny
10 letnią praktyką poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 90 351

Skromna
dziewczyna do prac domowych cośkolwiek gotowania szuka posady od 1. 9. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 425

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady z gotowaniem do wszystkiego od pierwszego. Oferty Kurjer Pozn. zdw 90 426

Służącą
moją bardzo pracowitą i sumienną od 1. 9. wolną polecam. Dąbrowska, Wodna 24. zdw 90 438

Rutynowany
kupiec posiadający dokładną znajomość procedury sądowo - egzekucyjnej, pierwszorzędne referencje poszukuje zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 439

Dziewczyna
uczciwa pracowita poszukuje posady z gotowaniem od 1. 9. do osoby samotnej lub u starszych państwa, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznańkj jw 1381

Szukam pracy
wyrabiam chodniki i wszelkie płyty cementowe, zakładam także dreny za niskiem wynagrodzeniem, lub jakiekolwiek inne zajęcie. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 395

Dziewczyna wiejska
dobrze polecona poszukuje posady od zaraz w Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 472

Dziewczyna-kucharka
z dobrem gotowaniem do wszystkiego szuka posady od 1. 9. lub od 15. 9. Oferty Kurjer Pozn. zdw 90 485

Szukam
posady gosposi, pokojowej dzieci wszystkiego zaraz 1 września. 25 zł miesięcznie. Zgł. Kurjer Poznański zdw 90 399

Szukam
prania lub jakiejkolwiek pracy. Oferty Kurjer Poznański zdw 90311

Sierota
lat 21, uczciwa, chętna, pracowita skromnem gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 314

Dziewczyna
restauracyjna szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 90 368

Posługaczka
wiejska szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 370

Dziewczyna
poszukuje posady do wszelkich prac domowych z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 507

Służąca
z gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady od pierwszego. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 079

Osoba
sumienna poszukuje całodziennej posługi, zna szycie pranie, prasowanie. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 170

Praczka
poszukuje prania. Półwiejska 35 m. 6. zdw 90 160

Inteligentna
panienka poszukuje posady jako laborantka lub jako asystentka przy lekarzu najchętniej na prowincji. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 146

Szofer
mechanik, kilkuletnią praktyką, przyjmie posadę obojętnej okolicy, także do innych prac. Oferty Kurjer Poznański zdw 89 217.

Praczka
poszukuje prania. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 011

Posługi
poszukuję. Gąsiorowskich 7 Sobkowiak. zdw 89 973

Panienka
z prowincji lat 17 poszukuje posady do składu kolonjalnego, pracy domowej. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 90 099

Dziewczyna
uczciwa z dobrego domu umiejąca samodzielnie gotować szuka posady od 1. 9. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 065

Nauki
drogerzysty lub zegarmistrza poszukuje dla syna mego z dobremi świadectwami szkolnemi. Sobierajski Wacław. Połajewo. Oborniki. zdw 90 044-5

Bona
zna szycie i robótki oraz gry dla zajęcia dzieci poszukuje posady od 1 września. Oferty Kurjer Poznański zdw 89 962

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem poszukuje posady do lepszych państwa. — Oferty Kurjer Poznański zdw 89 969

Dziewczyna
poszukuje posady do wszelkich prac domowych, umie cośkolwiek gotować. Oferty Kurjer Pozn. zdw 89 970

Dziewczyna
samodzielna z gotowaniem świadectwo dobre i długoletnie, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 010

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady do wszystkiego cośkolwiek gotowania lub pokojowej od 1. lub 15. 9. Oferty Kurjer Poznański zdw 89 954

Inteligentna
panienka poszukuje posady sekretarki u lekarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 89 978

Gospodyni
młodsza, skromna, uczciwa, szuka samodzielnej posady. Zna bardzo dobrą kuchnię szycie, prasowanie sztywnej bielizny, pracę ogrodową, chów drobiu. Bardzo dobre długoletnie świadectwa. — Oferty Kurjer Poznański zdw 89 979

Nauczycielka
energiczna, pełne kwalifikacje — (przyroda, matematyka) przyjmie posadę szkole średniej lub przygotowawczej Poznaniu lub blisko. Oferty Kurjer Poznański zdw 89 490

Młodsza
książkowa lub kasjerka szuka posady. Kaucja. Oferty Kurjer Poznański zdw 89 539

Bona
w starszym wieku, dłuższą praktyką poszukuje posady do dzieci i wyręczenie pani, chętnie zajmie się chorą osobą może załatwiać prace biurowe. Oferty upraszam do Kurjera Poznańskiego zdw 89 364

Piekarz
samodzielny poszukuje pracy. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 89 690

Kucharka
uczciwa poszukuje posady w majątku. Oferty Kurjer Poznański zdw 89 938

Rządca
gospodarczy, lat 22, z większego gospodarstwa ziemskiego ukończoną Państwową Średnią Szkołą Hodowlano-Rolniczą. Grudziądzu 1 rok praktyki przyjmie pod dyspozycję. Oferty Kurjer Pozn. zdw 89 951/2

Bufetowa
z obsługą, biegła i sumienna zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 89 394

Dziewczyna
z dobrej rodziny samodzielna, z dobrem gotowaniem, prasowaniem do wszystkiego z pościelą do małej rodziny poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 89 569

Za
kilkanaście złotych poszukuje posady u arystokracji, młoda panna studjująca przez 5 lat w Szwajcarji po maturze. Adres: Właścicielka realności, Stryj. — Mickiewicza 15. zdw 89 064

Starsza
służąca uczciwa poszukuje posady do wszelkiej pracy domowej od 1. Grottgera 3 m. 9. zdw 90 029

Służąca
starsza, uczciwa, spokojna szuka posady lub posługi do prac domowych w mniejszym domu Oferty Kurjer Poznański zdw 90 106

Dziewczyna
kochająca dzieci do wszystkiego 1. 9 32. poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 105

Dziewczyna
samodzielna przyjmie posadę u księdza lub dwóch osób. Oferty Kurjer Poznański zdw 89 995

Dziewczyna
uczciwa czysta z gotowaniem szuką posady od 1. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 89 993

Panna
inteligentna z gotowaniem haftowaniem szyciem prasowaniem muzykalna szuka posady 1. 9. — Oferty Kurjer Poznański zdw 89 986

28 WOLNE MIEJSCA

Dziewczyna
zdrowa dobre świadectwa do dzieci. Niecała 3, mieszkanie 8, Błonia Grunwaldzkie. zdw 90 262

Czysta
zdrowa dziewczyna zaraz. Słowackiego 34 m. 3 zdw 90 335

Kucharka
bardzo dobrze gotująca, znająca się na chowie drobiu która się podejmie wykonywać prace w zakres gospodarstwa domowego wchodzące potrzebna od 1. 9. 32. Własna pościel. Odpisy świadectw Kurjer Pozn. zdw 38 348.

Kucharz
samotny, starszy, skromnych wymagań potrzebny do dworu. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 88 895

Hafciarkę
do haftowania złotem napisu sztandaru poszukuje dwór na dwutygodniowe letnisko. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 90 303

Uczennice
przyjmie Pralnia, Prasowalnia Słońca, Plac Działowy 11. zdw 90 213

Kucharki
z wykwintną warszawską kuchnią poszukuję. Liebichowa, Kościan, Aleje Kościuszki. zdw 89 967

Służąca
na cały dzień do wszystkiego bez spania. Wenecjańska 2. zdw 90 266

Młodsza
kasjerka z kaucją potrzebna. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 90 322

Czeladnik
piekarski może sie zgłosić. Piekarnia. Chwaliszewo 9. zdw 90 327/8

Sprzedawców
poszukujemy pokupne artykuły sezonowe, stała pensja. Aleje Marcinkowskiego 16 mieszkanie 16. zdw 90 380

Ogrodnik
kawaler egzaminowany, uczciwy tylko z pierwszorzędnemi referencjami potrzebny zaraz na majątek. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 278

Chłopak
do posyłek może się zaraz zgłosić tylko przedpoł. Rakowski, Pocztowa 1. zdw 90 283

Posadę
biurową od zaraz za udzieleniem pożyczki 300 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 253/4

Służącą
od zaraz z prowincji najchętniej z gospodarstwa z gotowaniem i dojeniem krowy przyjmę. Zgłoszenia osobiste wzgl. pisemne: Poznań ul. Gen. Kosińskiego 8, m. 3. Ritthammer. zdw 90 330

Kucharka
bardzo dobrze gotująca, znająca chów drobiu pracowita, uczciwa, potrzebna do majątku. Własna pościel pożądana. Tacsanowska, Morasko, poczta Biedrusko. zdw 90 212

Służąca
potrzebna. Langiewicza 4. m. 2. zdw 90 378

Dobrej
krawcowej w dom poszukuję. Stary Rynek 44 mieszkanie 12. zdw 90 358

Służąca
potrzebna, oraz stolarz do przeróbki. Woźna 44. Polski dom komisowy używanych mebli. zdw 90 464

Posługaczka
młodsza po południu. Grochowe Łąki 3. m. 18. zdw 90 470

Uczennice
przyjme. Pralnia Piekary 3. zdw 90 535/6

Przyjmę
praktykantkę biurową Zgłoszenia od 4—5 Wały Jana 12. parter lewo. zdw 90 447

Uwaga
przyjme kilka pań panów do lekkiej pracy zewnętrznej. Przedstawiciele Agencji Handlowej mają pierwszeństwo Zgłoszenia osobiste środa czwartek piątek 10—12 2—4. Wały Jana 12 parter. lewo zdw 90 446

Dziewczyna
uczciwa dobrem gotowaniem potrzebna Binek Focha 47 a. zdw 90 444

Służąca
potrzebna do wszystkiego od 1. 9. Czyż Szamarzewskiego 28. zdw 90 420

Uczennica
lat 14—17, z dobrej rodziny potrzebna do pracowni futer. W. Zalewski. Ratajczaka 32. zdw 90 385

Elew
gospodarczy, młodszy, inteligentny, z dobrej rodziny potrzebny od 1. 9. Dominium Pierzchno powiat Śrem. zdw 90 383

Dziewczyna
samodzielna z praniem i gotowaniem. Zgłoszenia od 1 9. Mager, Szwajcarska 25. zdw 90 474

Służącą
do wszystkiego z dobremi świadectwami potrzebuje zaraz W. Gładyszowa, ul. Fr. Ratajczaka 19 I. zdw 90 199

Podróżujący
na prowizję poszukiwany. „Aquila". zdw 90 241

Służącej
do wszystkiego potrzebuję. Świadectwa i polecenia konieczne. — Zgłoszenia Wielkie Garbary 34, m. 20, 12—5. rw 2 758

Na ból głowy tylko proszek z żabką
R. Barcikowski S. A.
Pw 3554/31.5

Poszukujący posady panowie i panie
każdego stanu i zawodu mogą przez intensywne 6-cio godzinne czynności zewnętrzne zarobić dużo pieniędzy. Warunek: powyżej lat 25 i dobra wymowa. Tylko poważnie myślący reflektanci, którzy mogą się zastosować do czasu i faktycznie zechcą pilnie pracować, przyjdą w rachubę Zgłoszenia osobiste z dokumentami przyjmuje się we wtorek i środę od 10—12, 15—17 przy ul. Podgórnej 4, mieszkanie 5. Pw 3 962-34.8

Pisarz
podwórzowy, samotny, starszy, sumienny, energiczny potrzebny zaraz. Utrzymanie i 50 zł miesięcznie. Zgłoszenia, odpisy świadectw, referencyj do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 90 450

Dziewczynka
do dziecka potrzebna. Zgłoszenia tylko z matką. Bóżnicza 15, m. 8. zdw 90 532

Służącej
na wyjazd poszukuję do wszystkiego, dobrem gotowaniem, konieczne referencje, dobre świadectwa od 1 września. Osobiste zgłoszenia Kręta 5 mieszkanie 6. zdw 90 194

Przyjmiemy
za dobrem wynagrodzeniem zredukowanego pracownika (czkę) do lekkiej pracy. Pożądane szerokie znajomości. Fachowość zbyteczna. „Gozakred" Lwów, Wałowa 11. Pw 3 630-72.45

Przedstawiciele
na województwo Śląskie, Pomorskie, Wileńskie, Lwowskie i Warszawskie na prowizję mogą się zgłosić. Fabryka Płatków Owsianych, Tadeusz Cepa Krotoszyn. zdw 90 423

Uczennicę
z prowincji przyjmę zaraz do składu towarów krótkich, pokój wolny. Oferty Kurjer Poznański zdw 90 435

Drzewni
zrzeszeni wielcy producenci, poszukują poważnych, wprowadzonych akwizytorów. Szczegółowe oferty świadectwa: Warszawa, Marszałkowska 115 Biuro Pietraszek pod „Nr. 15 259". nw 4647

Hurtownia Sprzedaży Kuchenek Spirytusowych
Państwowego Monopolu Spirytusowego w Poznaniu poszukuje akwizytorów do rozprzedaży. — Zgłoszenia w firmie Stefan Milanowski, Masztalarska 6 w godzinach 10—12 telefon 29 26. zdw 90 478

Dziewczyna
uczciwa do wszystkiego, z gotowaniem potrzebna zaraz do dworu. Kościół w miejscu. Zgłoszenia z kopjami świadectw do Kurjera Poznańskiego pod dw 383

Dziewczyna
młoda silna do dziecka potrzebna. Grunwaldzka 15 mieszk. 6. zdw 90 229

Depuis
1-er Sept. cherche Française cath. agée de 30—40 ans comme institutrice pour deux enfents 9—12 ens. C-esse Czarnecka, Gogolewo p. Niepart. Wielkopolska. zdw 89 581

Humor zagraniczny

= Mąż twój ma wysoką gorączkę, czy oddawna już leży?
— Nie — dzisiaj rano był przytomny i powiedział do mnie: „Mój aniołku".
— Tak? a więc majaczył już od rana.
(Humorist, Londyn). S. F.

Przedpłata na wrzesień 1932 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Jlustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94, kwartalnie zł 14.82 pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9.00, w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża: do wydania wieczornego drobne" do godz. 11 w soboty i dni przedświąteczne tylko do godz 10: większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówkowych): słowo nagłówkowe (tłuste) 25 gr., każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.